7908

శ్రీమద్భాగవత మహిమ.

మిన్నికంటి గురునాథశర్మ

శ్రీమద్భాగవత మహిమ.

రచయిత:

ఉభయభాషాప్రవీణ, వేదాంతపారీణ

మిన్నికంటి గురునాథశర్మ

(గుంటూరు హిందూ కాలేజి హైస్కూలు ప్రధానాంధ్ర పండితులు)

1952

హక్కులు: గ్రంథకర్తవి] [వెల: రు 1-8-0.

శ్రీ శైలాన్ ప్రింటింగ్ వర్క్సు
గుంటూరు.

శ్రీరస్తు.

శ్రీమద్భాగవత మహిమ.

విషయసూచిక.

ఉభయభాషాప్రవీణ, వేదాంతపారీణ
మిన్నికంటి గురునాథశర్మ

మనవి.

సోదరాంధ్రులారా!

శ్రీమద్భాగవత మాహాత్మ్యము పద్మపురాణోత్తరఖండమునఁ గలదు. సంస్కృతము రానివారికది యసంబోధము. కాన భగవదనుగ్రహమున దాని నాంధ్రీకరించితి. పూర్వులు త్రొక్కిన యనువాద పద్ధతి ననుసరించితి. అన్నియెడల మక్కికి మక్కిగాక కొన్నియెడలఁ బదము నుపలక్షించియుఁ గొన్నియెడల భావము పరికించియుఁ గొన్నియెడలఁ గ్రొత్తలు చేర్చియు దీనిని రచించితి. కథలలో స్వతంత్రించియు మూలోద్దిష్ట భావము చెడకుండ వ్రాసితి. వర్ణనలు స్వీయములే. మహిమానువర్ణనమున మాత్రము ప్రమాణబుద్ధికై మూలమును దొలఁగలేదు.

సప్తాహ యజ్ఞమున దినమున కెంతవఱకుఁ జదువవలయునో యది మూలమున లేదు. కాన శిష్టాచారము ననుసరించితి.

"శివాయ విష్ణురూపాయ శివరూపాయ విష్ణవే...యథాంతరం నపశ్యామి" అని నిత్యము స్మరించుచు హరిహరుల కభేదంబను తత్త్వమెఱింగి నా గ్రంథము నాపరతత్త్వమున కొప్పగించితి.

తాము రచింపఁబూనుచు తెప్పించుకొనిన పుస్తకము నాకొసంగి వ్రాయ నాదేశించిరి, యోగవాసిష్ఠము నాంధ్రీకరించినవారు, పరమబ్రాహ్మణ్యులు, బ్రహ్మశ్రీ ముద్దూరి సాంబయ్యగారు. ఈనామిత్రుని మహోపకృతి చిరస్థాయి గదా. వారికి నాకై మోడ్పులెన్ని యర్పింపవలయునో. గ్రంథమచ్చుపడుట విలోకించిరి. సాదరముగ దీనఁ -అని "విభూతి" పెట్టి "భాగవత మహిమ"ము వెల్లడించిరి. శ్రీ సాహిత్యాచార్య, లాక్షణిక శిరోమణి, విద్యా ప్రవీణ, భాషా ప్రవీణ- బ్రహ్మశ్రీ) జమ్ములమడక మాధవరామశర్మగారు - వారి సహృదయతకు మున్నమోవాకములు.

అనుగ్రహమున జదువుఁడు. గుణమున్న నానందింపుఁడు. లేదేని భగవత్స్మరణ ఫలము లభించును. కాలము దుర్వ్యయము చేయుట మాత్రము కాదు.

గుంటూరు
ఖర పుష్యకృష్ణనవమి

శర్మ.

విభూతి.

శ్రీ మిన్నికంటి గురునాథ శర్మ గారు నియతిస్వీకృత భక్తి యుక్తులు, నియమారాధిత సారస్వతేయులు, ప్రకాశిత కవితా ప్రకాశులు, త్రిస్థోభయభాషా ప్రవీణ పరీక్షులు, శ్రీ కళ్యాణ దేశిక చరణ చరణ సీమాంత సమధిగత వేదాంత వారీణ పదాంకులు, ఆస్తిక బోధాసక్తులు. ఈ "భాగవత మహిమ" గ్రంథమును రచించిరి. ఇట్టి వారి కీకృతము సముచితము కదా! ఇది స్వతంత్ర కృతి కాదు. శ్రీ పద్మపురాణోత్తరఖండము లోని భాగవత మాహాత్మ్యప్రతిపాదక మగు నధ్యాయషట్కమున కను వాదము. అందలి శ్లోకసంఖ్య ౫౦౮. ఇందలి గద్య పద్య సంఖ్య ౭౧౫. అట నట కవి కూర్చిన కొన్ని వర్ణనము లధికములు. అది కవి కవితాసక్తి కొక ముక్క. గురునాథశర్మ సాత్వికుడగు భక్తుడు. మూలమున లేదని యూరకొన జాలడు, ఆ యా పట్టు ప్రఘట్టములలో నాగ్రిమమైన కవిచిత్త మట్లు చేయించక మానదు. ఈ మహిమ నా చేతి కందినది. హృదయమున కందుకొన్నది. నా భాగవతభావము భాగవత మహిమను భావింప జేసినది. నేనేమి చేయుదును! భావించితిని, సంస్కృతమును సంభావించితిని, ఇంకను పరిభావనము చేసితిని. ఒక యనుభూతి పొందితిని. తద్వ్యాప్తికై యీ విభూతిని సంతరించితిని. పాఠక ప్రభూతుల కిది ప్రముఖ సంభావ్యము కావలెనని కాంక్షింతును.

కవులకు దైవికావభాస ముండునని మనకు కతలలో కైతలలో మాత్రము తెలియును. మిన్నికంటి కవి కది యనుభవమున తెలిసినది. కవితాత్ముడు భక్తిభావుడగుట విశ్వసింతును. కవి లోకవిషయమున సందేహాను దర్యోగము. "దాని పిల్లవారు నమ్మకున్నను సత్యము చెప్పిన" (పుట 3.) వని చెప్పెను. కొంతయు చెప్పెను. మిన్నికంటి గురునాథశర్మ గారికి స్వప్న దర్శనము లభించినది. నందీశ్వర దివ్యదర్శనమును లభించెను. ఆనందమును లభించెను. పాఠకులకీ మహిమ లభించినది.

శ్రీ) ముద్దూరి సాంబయ్య గారు భక్తులు భావుకులు కవులును. వారు దీని తెలు ఆంధ్రీకరింప లేదు! అది చిత్రఘటనము వీరిట్లు చేయవలసి యున్నది. వారు చేయ లేదు. వీరు చేసిరి. నవమి కొక విశిష్టత యున్నది. అది కవికి అనుభూతిలో గోచరించినది. నవమి సంకల్పము. మాసములో

సిద్ధ మగునది. ఇట్టి శక్తివిశిష్టతలు వాఙ్మయములు కారాదు. కాని గురునాథ శర్మ కవి. కవు లూరకొనరు. బయలు చేసి కాని యూరట పొందరు.

కవి హరిహరనాథ భక్తుడు. తిక్కన సోమయాజి హరిహరనాథ ప్రష్టుడు. తిక్కన కవితాభిమానము గురునాథు నిట్లు చేసినదా? అయిన గావచ్చును. ఇంక నొకటియు గావచ్చును. "తీర్థంకరుల లోని పార్శ్వ నాథుని ఛాయలు హరిహరనాథునిలో నున్న" వని చరిత్రగులు తలచిన తలంతురు. తత్త్వజ్ఞు లిట్లును తలంతురు. ఆంధ్రబ్రాహ్మణులలో కొందరు కేవలధర్మమును కేవలబ్రహ్మమును గాక ధర్మబ్రహ్మ యోగ మవలంబించిరి. లోకాత్మ సంగ్రాహకు లయిరి. వారు నియోగి బ్రాహ్మణులు. ధర్మబ్రహ్మ యోగ సంప్రదాయము తిక్కనయజ్వ నాట నుండి సముల్లసిత మయినది. ఆ బ్రాహ్మణ సంప్రదాయమున హరిహరనాథు డారాధ్యుడు. తిక్కన కవితా రాధకులకును హరిహరనాథు డారాధ్యుడు. గురునాథ కవి కన్ని విధముల హరిహరనాథు డారాధ్య డయినాడు. ఈ మహిమ వెల్వడినది.

కవితకై గ్రంథము కలనము చేయుటేమి, విషయసంపత్తికై తెలియుం చుటేమి రచయితల యాచారము. ఆ గ్రంథములు కాలచక్రమున తిరుగుళ్ళు పడి కవితాస్వాదనమునకో విషయసంపదమధూతికో యయినవి. కవితరె గుర్తింపు వారలకు విషయగతి దూరమయినది. విషయ మవగాహము చేసికొను వారలకు కవిత కమనీయము కాక పోయినది. ఈ ప్రాతిస్వికవృత్తి మన తెలుగు గ్రంథముల తెలుగును సరిగ తెల కట్టినది కాదు. ఈ భాగవత మహిమ కవితలో విషయ మిచ్చి, విషయమున కవిత నిచ్చి యుభయమిశ్ర మగుట యొసంగును. అప్పుడు గురునాథ సంకల్పమును సంకల్పము కాగలదు. కొన్ని వస్తువిశేషములు స్వాభావికముగా కవితల కాత్మ నర్పిం చును. కొన్ని కవితలు వస్తువున కమ్ముడు పోవును. పౌరాణికములం దీ ద్వితీయము ముద్ర విడు కొన్నది. అది యసంగతమును కాదు. కైతల కైపులలో వస్తువు వక్ర మగుటను ఎట్టియెను కోర రానిది. ఈ మహిమ రూఢ మయిన వస్తువు అదుస్తరచన కూడి సుదర్శప్రత్యుత్త స్ఫూర్తము రత్న మగును. సంస్కృతము నందలి రచన యంతయు నేకవృత్తిక మయిన రచన. ఇందలి రచన భిన్నభిన్న స్వరూపము. గద్యపద్యాత్మకము, ఇది తెలుగుల పరిధి. ఏకవిషయమునకు ఏకచ్ఛందము సముచిత మని సాంస్కృతికులు తలచిరి. తెలుగువారు అట్లు తలచ లేదు. భిన్నచ్ఛందోగతులలో కూడ

అభిన్న విషయమూ(క్రమమును వా రనుసంధించిరి. గురునాథశర్మ గారి యను సంధానము ప్రవాహము అయిన పద్యములలో ప్రసన్నముగా సాగినది. ఈ కోమలశయ్య ఈదృశవస్తువుల కుపాదేయ మగుట సారస్వతేయుల కభినంద

ఇది కావ్యమా? పురాణమా? కావ్యము పురాణము కాదా? పురాణము కావ్యము కాదా? కావ్యఫలము లందు ధర్మప్రతిబోధనమును గలదు. ఇది మానవధర్మమును బోధించు కావ్యము. మానవుడు జన్మసాఫల్యమునకై భక్తిభావము కలవాడు కావలయును. దాని నిది సూచించును. భక్త్యుద్బోధము ముఖ్యముగా నిం దితరభావములు తగిన యంగభావము పొందినవి. "పాపబహుళ మయిన కలికాలమున భాగవతము మానవుల కుపకరించును" "అది భుక్తి ముక్తి దాయకము" ఈ యంశమును ముఖ్యీకరించు కొని యీ గ్రంథ మిట్లింత యయినది. ఇది మూలతత్త్వము. శుష్కముగ జెప్పిన వినరు. వినుట కనుకూలముగ జెప్పవలయును, దృష్టాంతముల నిరూపింప వలయును. కథల వ్రాయ వలయును సాక్ష్యము చూప వలయును. సంప్రదాయము ప్రదర్శింప వలెను. ఇవి యిట్టివి యుపాయములు, అనుపానములును అవి యిందున్నవి. కథతో కలసిన తత్త్వ మిందు ముఖ్యము. తేనెతో పొదిపిన మందిది. తేనె లేకున్న చిన్నవాడు మందు తినడు, మందు డగును. కథలున్న తత్త్వమును కాముకులును కబళింతురు, కథ ప్రతిపాద్య ప్రశంసాపరము. ఇట్లగుట అది యచారిత్రిక మని యప్రమాణ మని కాదు. ఆ యా కథల కాల చరితములును మహిమాంతమున నుండకే యున్నవి. ఈ భాగవత మాహాత్మ్యము పద్మపురాణములోనిది. స్కాందములో భాగవతమాహాత్మ్యము కలదు. కూర్మమునందు కలదు. ఇతరము లందును కలదు. చారిత్రికుల కాలదృష్టిలో నీ కథ లెట్టి వయిన నేమి? అన్నియు ప్రతిపాద్యమును ప్రతిపాదించును. శ్రీ గురునాథ రచన వివక్షిత ప్రతిపాదనమునకై ప్రసరించినది.

అసలు భాగవతార్థ మేమి? ఈ యంశమున కిచట అధికప్రసక్తి తగదు. అప్రసక్తియు క్షంతవ్యము కాదు. భూమవిద్య బోధింద గోరి నారదుడు సనత్కుమారుని సమక్షమున తన తెలివిడిలో నితిహాసములను పురాణములను చెప్పెను. ఈ పురాణేతిహాసము లా పురాణేతిహాసముల ధ్యాయులు కావని యేభారతీయు లందురు. భారతీయు లందరిలో వేరని కొందరు

వన్లై యందురు. కాని యంద గది వినరు. ఆ యనుట యకించిత్కరము మహాపురాణములు, ఉపపురాణములు, అతిపురాణములు, పురాణములు అష్టాదశాష్టాదశ సంఖ్యలో నున్నవి. ఈ భాగవత మే వర్గమున చేరిన దేమి? ఇట్టి వన్నియు నవంనవములు. భాగవత ప్రతిపాద్య తత్త్వము శ్రీ కృష్ణ పరబ్రహ్మ భగవానుడు. పురాణము పంచలక్షణ మగుట ప్రసిద్ధమె. అన్నియు విం దున్నవి. అయినను భాగవతమున ప్రతిపాద్యాశ్రయ తత్త్వము శ్రీ కృష్ణభగవానుడే. భాగవతార్థమును వ్యాఖ్యాత లనేక విధముల చెప్పిరి. అభిరుచి విశేషముల ప్రదర్శించిరి ఈ మహిమయు భాగవతార్థముచే చెప్పను. ఈ షడధ్యాయి భాగవతమునకు పీఠిక. భాగవతము వేదసార మని మంత్రరూప మని మహిమ నిరూపించును అందునచే భాగవత పారాయణవిధి ప్రతిపాదిత మయినది. మహారాష్ట్ర వ్యాప్త మయిన నాథభాగవతము భాగవతమును తన దారిలో పెట్టును, చైతన్య పథముచే భాగవత దీపము చూపు నని వంగ వైష్ణవు లనుట లే దేమి? పురాణతత్త్వమును పురాణము చెప్పున ట్లపురాణ ములు చెప్ప లేవు. పద్మపురాణ మిట్లు చెప్పినది. దాని నీ మహిమ చెప్పును అది హృదయధార్యము. అది భాగవత తీర్థావతారము.

శ్రీ మిన్నికంటి రచనలో ననుగత మయిన తత్త్వ మిట్లున్నది. వైధ భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్య సహితము. దక్షిణ దేశమున నావిర్భవించినది. కర్ణాటాంధ్రములలో వైదికాచార క్రియాసంపత్తి కలిగి శోభించినది. పాక్షిక భావముల గూడి మహారాష్ట్రమున సన్నగిల్లినది. ఔత్తరాహుల అవైధ విధానమున విజాతీయ భావసన్నివేశమున చెదిరి పోయినది. విధిక్రియా కలాపము దూర ముంచిన, సాధనానుభూతులె ముఖ్యములుగ భావించిన బృందావన వీధులలో భక్తిరూపాంతరిత మయినది. పరాకాష్ఠ పొందినట్లు కన్పడినది. కాని జ్ఞాన వైరాగ్యములు ప్రక్షీణ కల్పము లయినవి. ఆ వీథి భక్తివిధానమున కుచితము కాదు. అందుచే ననర్థము కల్గును. అపు డొక శిష్ట పరిణామము వచ్చి తీరవలయును. అది సనకాదులు సూచించిన విధానము.

ఆధ్యాత్మిక జగమును సనకాదులు పాలింతురు. నేటికిని వా రట్లు విశ్వమును పాలించు చున్నారు. తత్ఫలన ఫలముగ సంప్రదాయ మవిచ్ఛిన్నమై ప్రకాశించుటను సాధకులు గుర్తింప గలరు.

భాగవతము భక్తి కలుగ జేయును. వైరాగ్య ముత్పాదించును.

జ్ఞాన మదయింపఁ జేయును. భాగవతము వేదసారము "వేద మీయ లేని ఫలంబును భాగవత మొసంగ వలతి సుమ్ము" అనుట భాగవత ప్రశంసాపరము. భాగవత శ్రవణ శ్రావణములు తదనుసంధాన విధానము సప్తాహ విధాన దీక్ష యత్యంత మావశ్యకము" ఈ యంశమె భాగవత మహిమలో ప్రాణము. ఈ ప్రాణము తెలియుట భాగవత ప్రాణులకు ప్రాణశక్తి కలుగును. నేఁ డుత్తర దేశానుకరణ భక్తిలో నాగ్రహీతమగు జ్ఞాన వైరాగ్యములు సన్నగిలుట చూచిన నా కీ యంశమును ప్రచారము చేయవలసి యున్నది.

ఈ ప్రబంధార్థమయిన కథాంశమున రెండు గమనము లున్నవి. భక్తి దేవి తన పుత్రులు ముసలి వారయినందున ఖిన్నయై నారదుని సహాయ మడిగినది. సనకాదుల నుండి నారదు డుపాయ మెఱిగి భాగవతయాగ మారంభింప జేసెను. భక్తి పుత్రులు సంతుష్టులయిరి." ఇది యొకటి.

ఆత్మదేవుడు ముని సంప్రార్థన మొనర్చి పుత్రప్రద మయిన పండు సంపాదించి భార్య ధుంధులిని భక్షింపు మనెను. ఆమె [illegible] చేయ లేదు. చేసితి ననెను. [illegible] గర్భవతి యయ్యెను. భర్తను వంచించినది పండు గోవునకు వేసినది. గోవునకు గోకర్ణుడు పుట్టెను. ధుంధులి తన చెల్లెలి పుత్రుని తన పుత్రుని జేసికొనినది. వాడు దుష్టు డయ్యెను. ఆత్మదేవునకు రోత పుట్టినది. భాగవత మనుసంధించి ధన్యు డయ్యెను. ధుంధులీ పుత్రు [illegible] వేశ్యలు పట్టి చంపిరి. వాడు ప్రేత మయ్యెను. గోకర్ణుడు శ్రాద్ధములు పెట్టెను. ధుంధులీపుత్రుడు ధుంధుకారుని ప్రేతత్వము పోలేదు. భాగవతపారాయణము చేయగా ప్రేతత్వము పోయి దివ్యత్వము కల్గినది. ఇది రెండవ గమనము.

ఈ రెండిటి కొక అతుకు మూహింప వచ్చును. అది తుదకు విశదము నయినది. మొదటి గమనమున తత్త్వమె యున్నది. కథకు సమన్వయము లేదు. రెండవది మానవకథ. తత్త్వసమన్వయము గల కథ. ఆత్మకథ యాసక్తి ప్రదము. అదియె ప్రశంస నభిలషించు వారలకు గావలయును. కావలసినది మహిమలో నున్నది.

రెండవగమనములో కూడ నొక తత్త్వ గ్రంథి యున్నది. అది యత్ర శాస్త్రము కాదు. ఆత్మదేవుడు జీవుడు. జీవునకు ధాతిక దేహము కన్న విద్యా

మును తపోమయ యజ్ఞమయ దేహమె ముఖ్యము. అది భాగవతామృత మున లభించును. ధుంధులీ పుత్రుడు ధుంధుకారి జీవుని దుష్టచిత్తము. అది అన్యప్రాప్తము. దుష్టచిత్తము పంచేంద్రియ వశమై హత మగును. గోకర్ణుడు జీవుని నిశ్చయాత్మక మయిన బుద్ధి. అదియె జ్ఞానవైరాగ్యముల గూడి భాగవ తభక్తి కలిగి యనుసంధాన మొనర్చును. ఆ విధి సర్వప్రదము.

ముఖ్య మగునది మరి యొకటి కలదు. అది లేకున్న నేదియు లేదు. మహిమలో నదియె ముఖ్యము. అసలు భాగవతము నారద ప్రేరణ మునను యవతరించినది. తద్విషయమై నారదు డందుకొన వలసినది యిం దున్నది. అదియె సప్తాహదీక్ష. సనకాదులు దానినె యుపదేశించిరి. నారదుడు చేయించిన దది. గోకర్ణు డొనరించినదియు నదియు.

సప్తాహ దీక్షా యాగశాలలో ధుంధుకారునకు స్థలము లేక పోయిన దట. వెదురులో వాయువై దూరెనట. ఆ వెదురులో నేడు గ్రంథులు దిన మున కొకటిగా భిన్నము లయినవి. గ్రంథిభేదనము కాగా వాడు ధన్య వర్యుడు. మానవుని వెన్నెముక వెదురు. అందును ఏడు స్థానము లున్నవి. మూలాధారాది షట్చక్రములు దాటి సప్తమావరణము దాటిన బ్రహ్మామృ తము లభించును. ఈ యోగప్రణాళిక యిం దున్నది. అది సప్తాహదీక్షా రహస్యము. ఇది సనకాది విద్య. అందువలె భాగవత సప్తాహము ప్రమితము.

యోగవిద్యాసక్తు డయిన మిన్నికంటి గురునాథశర్మ సమాసక్తితో భాగవతమాహాత్మ్యమును అనువదించెను. కొన్ని యంశముల నచటచట స్వసంతృప్తికై విస్తరించెను.

ఇమా తు శయితా వత్ర సుతౌ మే క్లిశ్యత క్రమాత్
ఇదం స్థానం పరిత్యజ్య విదేశం గమ్యతే మయా.

దీనికి స్వేచ్ఛానువాద మొనర్చను 1–76.

ఇట్టివి కొన్ని యున్నవి. మిన్నికంటికవి కోమలహృదయుడు. ఆత్మ దేవ కథా కథనమున నిది స్పష్ట మగును. ధుంధులి భావములను ఇంక నట్టి విశేషములను లోకము చూచి చెప్పినట్లు చెక్కినట్లు గోచరించును. ౧౦౦పుటలో రాజమహేంద్రవరము విజయవాడ వెల్లూరు లున్నవి. కవి కవిపరిచితములు. అనాటి కాకపో వచ్చును. అయిన నేమి? ఈ నాటి

వాడుక కట్టివి కవికి వచ్చినవి. కవివాడుకలు కవితలో నేల రావు? తెలుగు నాటి తీపిపలుకుబళ్ళు మహిమలో నెన్నియో యున్నవి. నిత్యజాపకు డయిన గురునాథశర్మ కవితా భావుకతా సంపత్తి ఫల మయిన యీ భాగవత మహిమ భాగవత జనత కవశ్య ముపాదేయము. వివక్షితమును విడువక అన పేక్షిత మగుదాని యందు కొనక రచన చేయుట కవి కభీష్టము కవి యయిన శ్రీ మిన్నికంటి గురునాథశర్మ తన కవిత కీ విధానము ధన్యత నాపాదించు నని సంభావించెను, ఇట్టి చిత్రపాక మందర కుండను. గురునాథశర్మ గారికి వయఃపరిణతి రానున్నది. కవిత కీ నాటికి కలిగిన యీ పరిణతి యా పరిణతి, పరస్పరవిభూతి సుందరములై యుండుట నాశింతును.

ఇక నిది నిగమనము. సనకాదులాధ్యాత్మిక సమన్వయ సంధాతలు. సాధన వ్యత్యయము లోకమున గలిగినప్పుడు వారి సంప్రదాయము ప్రతిష్ఠింతురు. తదనుసరణము మనకు శరణ్యము. భాగవత మాహాత్మ్య ప్రతిపాదకము అయిన యిందలి కథలలో స్వార్థతాత్పర్యము లేదు. భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యములకు వ్యక్తి రూప మాపాదించిన కల్పనము స్పష్టము. ఆత్మదేవుడు ధుంధుకారుడు గోకర్ణుడు అను వ్యక్తుల విషయమై జీవగతి సంబంధమును స్పష్టము. ఈ కథలందిట్లు సమన్వయము చూచుకొని గ్రంథిభేదనము సంపాదించుకొనుట భాగవతయోగము. ఈ యోగమె ముఖ్యముగా అసలు భాగవతమును గూడ భావించుట సాధకపథము. సాధకపథ సంచారులు గురునాథశర్మగారు భాగవత మహిమ ద్వారముగా కావ్యయోగమును సూచించిరి. భాగవతవిభూతి కావ్యవిభూతియై యవతరించుట సాధకుల కానందానుభూతి.

"భుక్తి ముక్తి ప్రదాం భక్తిం
జ్ఞాన వైరాగ్య సంహితాం
కావ్యయోగ సమాలీఢాం
లోకా భజత! భావితాః"

భాగవత గోష్ఠి — జమ్ములమడక మాధవరామశర్మ.
మార్గ కృష్ణ నవమి — గుంటూరు.

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

శ్రీమద్భాగవత మహిమ.

ప్రథమాధ్యాయము.

శ్రీమహితు సచ్చిదానం
దామల రూపుని బ్రకృతి స।యామకు సృష్టి
క్షేమ లయ కారణుని స
ర్వామర పూజితుని దలఁతు । హరి హర నాథున్.

జనని యశోదఁ జేర్చి చీ పో!
యని సవ్వింతంగ బోసి।యగు నోట జగం
బును జూపి సంభ్రమము గూ
ర్చిన శ్రీకృష్ణపరమాత్మ । హృదిని స్మరింతున్. 2

సకల విభూతు లందఱు కొ।సంగును దాను గజాజినంబు గ
ట్టికొనును, బాఁవ పేరుల ఘ।టించును జాబిలివంక పూవుఁ జె
న్నిక ధరియించు బూది మెయి।నిండ నలందు వృషంబుపైఁ బ్రపం
చకమునఁ దారు సట్టి ఘన।శాంకర తత్త్వము నాశ్రయించెదన్.

తలి ని న్నాఁకట నిల్పి పోవునెడ నే।త ద్వామ హస్తంబునం
గలయా! కార్తికమా! పలింగెఁ బ్రమథుల్।కారాకులై రతురా
వళులా! యయ్యవిబాణపుందుటములా!। బాలయ్యా! నీ వన్నిటం
గలవే! కాన గణాధిపుండ వయితో। కైకొమ్ము నా మ్రొక్కులన్.

పింగ జటా రంగున్ గృ
ష్ణాంగున్ గృష్ణాజినో త ♦ రా సంగున్ ప
త్సంగు నట ప్రచ్ఛురిరసనో
త్సంగు దయాపాంగు వ్యాస ♦ సంయమిఁ దలఁతున్. 5

అమలినభక్తిఁ గొల్తు నిగ♦మాంతములన్ గ్రహియించి యెల్ల క
ర్మములఁ ద్యజించి ప్రవ్రజిత♦మార్గము వట్టి యొకండపోవ మో
హమునను రార! ముద్దుకొడుఁ♦కా! యని వ్యాసుఁడు పిల్వ దన్మయ
త్వమునఁ బ్రతిధ్వనించెఁ దరు♦వర్గము తత్సకలాత్ము శ్రీశుకున్. 6

మనసిచ్చెనా? యొట్టి ♦ మందమతికైన
నటచేరిలో మోహ ♦ మగపఱచుచు
గర్జించెనా? యొట్టి ♦ గడుసరి బుధుఁడైన
దాసోహమని పల్కి ♦ తప్పుకొనును
బోధించెనా? యొట్టి ♦ భూరి శాస్త్రంబైన
వనఁటిపండొల్చి పె♦ట్టిన విధంబె
ఆసీనుఁ డయ్యెనా! ♦ యానందమున నిర్వి
కల్ప సమాధిలోఁ ♦ గ్రాలుచుండు
పంతత జ్ఞాన వైరాగ్య ♦ సంయుతుండ
నఘుఁడు కల్యాణ పూర్వ శా♦నంద భార
తీ యతీంద్రుఁ డస్మద్గురు♦దేవుఁ డేను
వారి పాదపద్మంబులన్ ♦ భక్తిఁదలఁతు,

కాశికా లింగమ్మఁ ♦ గైఁబూని కాల్నడఁ
దోడ్తెచ్చె శివరామ ♦ ధూర్వహుండు
తన తండ్రి సప్త సం♦తానంబులను జేసి
పోసిక పోషించె ♦ బుచ్చిరాజు
'ఏరుచూ' గ్రామాధి♦కారి యుదారుండు
ధీరుండు నా మీఁతె ♦ పేరరాజు
వ్రాయంగఁ జదువంగ ♦ వాదముల్ దీర్పంగఁ
బ్రౌఢుఁ డయ్యెను శివ♦రామ బుధుఁడు
వీరి ప్రపితామహుఁడు, తాత, ♦ కూఁకిమి పిత
యన్న యొనలేని కీర్తిఁ ♦ గన్నవారొ?
అట్టి లక్ష్మార్యునకు మదీ♦య జనకునకు
నా జనని సుబ్బమకు వంద♦నము లొనర్తు. 8

వికృతి సంవత్సర మార్గశిర కృష్ణ దశమీ సౌమ్యవాసరంబున (3-1-1951) నా నిత్య కృత్యంబగు సహస్ర గాయత్రిం గావించుకొని శ్రీమద్భాగవత మహిమ వ్రాయ నిష్టదేవతా గురు నమస్కారము లొనర్చుచున్నాఁడ. దీనికిఁ దొలినాఁ డొక విచిత్రము జరిగినది. దాని నెల్లవారు నమ్ముకున్నను సత్యము చెప్పెదను. పరులు నవ్విన నాకేమి? వికృతి మార్గశిర కృష్ణ నవమీతిథి వేకువఁ గలలో నొక్క విశాల నేత్రుని దివ్య తేజో ముఖమండల సందర్శన మహాభాగ్య మురరిద్వారమున లభించినది. అమ్ముఖారవిందము హరిదియో హరునిదియో గుర్తింపనైతిని. అమ్మధురస్మిత రోచులు దవ్వుల నున్న నాపైఁ బ్రసరించుచుండెను. వేనకువేల జను లడ్డముంటచే దాపున కేగలే

నైతిని. అవ్వల నవ్వుచు నమ్ముఖబింబము లోనికరిగె. నాకు మెలఁకువ కలిగె. ఆనాటి సాయం సమయమున దనయింటి ముంగలగా నల్లంత చన్న నన్నుఁ బెద్ద యెలుంగునఁ జీరి మన్మిత్రుండు పరమ బ్రహ్మణ్యుండు రోగ వాసిష్ఠాంధ్రీకర్త శ్రీ మద్దూరి సాంబయ్యగారు 9

అందఱకు సులభముగఁ దెలి
యం దేట తెనుంగులోన ♦ ననువాద మొన
ర్పం దగుఁ జుమ్మీ యని యి
చ్చెం దద్భాగవత మహిమ ♦ చెలువారు కృతిన్. 10

ఏను దమ కిప్పుడే వా
గ్దానము చేయంగ లేను ♦ దానిఁ జదివి యా
పై నెఱిఁగింతును భగవ ద
ధీనుఁడ నే నెవఁడ నెయ్యది యొనర్చుటకున్. 11

అని పలికి వచ్చి యాలో
చన మొనరించితిని నంత ♦ స్వప్నంబునఁ దోఁ
చిన కోటిసూర్య తేజో
ఘనము స్మృతికి వచ్చి ధైర్య ♦ కలితుఁడ నైతిన్. 12

ఆ రేయియే యా సంస్కృత కృతిం జదివి యనువదింప సంకల్పించి నిదురించి మఱునాఁ డిష్టోత్రాదికము వ్రాయుచున్నాఁడను. 13

ఉత్తమ మగు పద్మ పురా
ణోత్తర ఖండమున వ్యాస ♦ సూక్తి మహిమ సం

పత్తి కలదు తెలుఁగున నది
హత్తింపఁగ మొదలయిడితె? ♦ హరి హర నాథా. 14
భాగవత మహిమ నుడువఁగ
వాగీశుండో? శుకుండొ? ♦ వ్యాసుండో? ది
వ్యాగమమొ? కాక పెర యెవఁ
డాఁగఁగలఁడు బొమ్మ సటిది ♦ హరి హర నాథా. 15
ఉన్నది యున్న ట్లెఱిఁగిం
తున్నఁ గ్రొత్త తలఁపులను ♦ దొర్లింపఁ దదీ
యౌన్నత్యంబున కంతా
పన్న మతులు గాకుఁడయ్య ♦ సజ్జనులారా! 16
కతలో, వర్ణనలో, నా
స్వతంత్రతను జూపెదను రసం బుట్టిపడన్
మతిమంతులు దలలూఁపని
కృతి యేటికి? బీరువాలఁ ♦ గృములు దినుటకే! 17
* భాగవతము వ్రాసి పిదప
మూఁగగ నున్న, నను మరలఁ ♦ బురికొల్పితివే
భాగవత మహిమ వ్రాయ ద
యా గరిమ, నిదెంత పేర్మి! ♦ హరి హర నాథా 18
నీ లీల లద్భుతంబులు
బాలుని మాటలను వినఁగఁ ♦ బాల్పడితివి నా
కేల మది సంశయ మ్మిఁక
నాలింపఁగదయ్య వినుతు ♦ హరి హర నాథా. 19

* ఇక్కటికి ఏకాదశ ద్వాదశ స్కంధముల నాంధ్రీకరించితి.

కథాప్రారంభము.

కల మునులు సత్రయాగము
సలుపుచునున్నయెడ నైమిశమ్మున శ్రీ వ్యా
సుల శిష్యుండు మహామతి
కలఁడు బహుపురాణవిదుఁ డొకఁడు సూతుఁడనన్. 20

ఆ సూతున కభివాదము
సేసి కథామృత రసం బశేషము ద్రావం
దోసిలి పట్టుటలో వ
గ్రేసరుఁడగు శౌనకర్షి కేల్మోడ్చి యనెన్. 21

సూతా! శమాది షట్క స
మేతా! యజ్ఞాన బహు తిమిర విధ్వంస
ఖ్యాత ధిషణార్క కిరణ
వ్రాతా! తాతా! యొకండు ప్రార్థన వినుమా! 22

చెవులకుఁ బండువ యగుగతి
వివిధ కథాసారములను వినిపింపుము భా
గవతుల కెటు భక్తి జ్ఞా
న విరాగ వివేక వర్ధనంబగు నొక్కా. 23

వైష్ణవులు మహామోహా మేవగిదిఁ ద్రోసి
వైతు? ఈ పాడు కలి నెల్ల వారు నసుర
భావులై క్లేశముల మ్రగ్గువారై, వార
లెట్లు బాగుపడుదు రానతిమ్ము దేవ! 24

పావనములలోనఁ ♦ బావన మైనది
శ్రేయములను మిపుల ♦ శ్రేయమైన
దనఘ! కృష్ణుఁ జేర్పునట్టిది యొక శ్రేష్ఠ
మైన సాధనమ్ము ♦ నానతిమ్ము. 25

లోకసుఖము చింతామణి, ♦ నాక సంప
దలను గల్పవృక్షమ్ము లో♦కుల కొసంగు
తుష్టుఁడౌ గురుండో యోగి ♦ దుర్లభంబు
పావనంబు వైకుంఠంబు ♦ బడయఁ జేయు. 26

అనిన సూతుం డిట్లనియె. 27

శౌనకమునీంద్ర! నీప్రియం♦బైన ప్రశ్న
మునకు లెస్సగా యోజించి ♦ వినుతునయ్య.
సర్వ సిద్ధాంత సార మ్మ♦సార పార
దూర ఘోర సంసార ని♦స్తారకమ్ము. 28

ఏది భక్తి వృద్ధి ♦ నొనఁగించు? నేది శ్రీ
కృష్ణ దేవునకును ♦ బ్రియకరమ్ము?
దాని నీకుఁ జెప్పె ♦ దను వినుమా! సావ
ధాన చిత్తమునను ♦ శౌనకర్షి! 29

శ్రీ మద్భాగవతమ్మున్
స్వామి శుకమహర్షి కలినిఁ ♦ జాటినదానిన్
ధీమాన్య కాలసర్పో
ద్దామ త్రాసాతిశయముఁ ♦ దఱిమెడి దానిన్. 30

విను దానికన్న మఱొకటి
పొనరవడ దించుకయు మదిని ♦ ధ్యానము సేయన్
జననాంతర పుణ్యం బుం
డిన నే భాగవత మాత♦నికి లభియించున్.

(శ్రీ) శుకమౌని పరీక్షి న్నరేంద్రున
కతిముదంబున భాగ♦వతము సెప్ప
సభలోన నుండిన ♦ సమయంబు నందు సు
ధాకుంభ హస్తులై ♦ నాకవాసు
లరుదెంచి శుకమౌని ♦ కభివాదనము సేసి
పలికి రిట్లు స్వకార్య ♦ పరతఁ జేసి
మునివర్య ! యిదె సుధా♦పూర్ణ కుంభము తెచ్చి
తిమి కథాసుధ నిచ్చి ♦ దీనిఁ గొనుఁడు
ఏము శ్రీభాగవత కథా♦మృతము గ్రోలి
తనిసెదము మీరు కృపన క♦ర్దాని నొసఁగ
నాత డయ్యమృతము గ్రావి ♦ యమరణుఁ డగు
వినిమయంబున కిది ఫలం♦బనఁగ నపుడు. 32

ఫక్కున నగి యిట్లని నా
టక్కరి వేల్పుగమిలో జ♦టాధారి భళీ!
యెక్కడి కథ! యెక్కడి సుధ!
యెక్కటి! మణి కాచ మొక్కఁ♦డగునా? యొదుగా. 33

అని వా రర్థకులై యుం
డ నెఱిఁగి కథామృతం బి♦డక శంకించెన్

ఘన భాగవతీ కథల
య్యానిమిషులకుఁ గూడ దొరక♦వయ్యా మునీంద్రా! 34

జనపతి మోక్షముం గనుట ♦ సారసగర్భుఁడు చూచి విస్మయం
బునఁ దన సత్యలోకమునఁ♦బూనిచి త్రాసునఁ దూఁచె సా
ధనముల నెల్ల, నేవియును ♦ దాని గురుత్వము నందలేక పో
వ నపుడు చూచుచున్న ఋషు♦లెల్లరు నచ్చెరువంది రాత్మలన్

జనులు కనుఁగొనిరి భగవం
తుని భాగవతమ్ము భక్తి♦తోడఁ జదివియు
న్వినియును వైకుంఠమునకుఁ
జనియును గలి దీసి కేది♦సాటి మునీంద్రా 36

మును నారద ముని పతికి
న్సనకాది మునీశ్వరులు ఘృ♦ణావరు లగుచున్
వినిచిరి సప్తాహంబునఁ
బ్రణతశ్రేయః ప్రదంబు ♦ భాగవతంబున్. 37

బ్రహ్మ సంబంధ సంపత్తిం జేసి నారదుండు భాగవతంబు నెఱింగి యున్నను సప్తాహ శ్రవణ విధిమాత్రము సనకాదులు నారదున కెఱింగించి రనిన శౌనకమహాముని యిట్లనియె, 38

* సనకాదికుమార నారద సమావేశము. *

జుట్ల జుట్లకు ముడివెట్టి ♦ చోద్యముగను
జూచుచుండు, నొక్కెడఁ గాలు ♦ సాఁచి నిలువఁ
దట్టి నారదుండు విధిగ ♦ నెట్టు వినెను?
సనక మునులతో యోగ మే ♦ చాయఁ గలిగె? 39

అనిన మాతోఁ డిట్టు♦లనియెఁ జెప్పెద విను
భక్తియుక్తమైన ♦ భవ్య కథను
దాని నాకు శుకమ♦హానుభావుఁడు రహ
స్యముగఁ జెప్పె నీకు ♦ నది వచింతు. 40

కలదు విశాలాపురము
జ్జ్వల నగరీవరము బహు వి♦శాల నివద్యా
వళి సుందరము నభస్సృ
శ్శిలయ మనోహరము బహుళ ♦ నృచయాకరము 41

అచ్చట వెలసిన ♦ యఖిలేశ్వరుం డొసం
గని వాంఛితంబులు ♦ గానరావు
అచ్చటి తీర్థమం ♦ దవగాహన మొనర్పఁ
గాఁ బోవకున్న రో♦గములు లేవు
అచ్చటి క్షేత్రమం ♦ దంఘ్రి మోపిన వచ్చి
వాలని పుణ్యపుం♦జాలు లేవు
అచ్చటి గాలి మై♦నంటినఁ గలుగని
ప్రవిమలజ్ఞాన సం♦పదలు లేవు

భక్తిముక్తుల కయ్యది ♦ పూల బుట్ట
సాధుకోటుల కయ్యది ♦ సాము గరిడి
సర్వవిద్యల కయ్యది ♦ సంతవాడ
కాపురము లక్ష్మి కది విశా♦లా పురమ్ము 42

అం దొకవాఁడు నలువురు సు
ధీంద్రులు సద్గోష్ఠిక వి♦హృతి సల్పుచునుం

డం దపసి రతనము శీతా
నంద సుతుఁడు నారదుఁడు క♦నంబడె నొకచో 43

నారదుఁడు వందనము సేయ ♦ నలువురు ప్రతి
వందన మొనర్చి నారదు ♦ వాలకము నె
గాదిగం జూచి సనకాదు ♦ లాదరమునఁ
బలికి రిట్లు గంభీర ని♦స్వనము దోఁప 44

ఏమి మునీశ్వరా! కుశల♦మేకద? యెక్కడనుండి రాక? నీ
మోమది యేల విన్నఁదన♦ముం గనె? నెక్కడ కేగుచుంటివో?
తామసముం బొనర్పక గ♦త ప్రదినంబులఁ జింతిలం గతం
బేమి? విముక్త సంగులకు ♦ నీ తెఱఁ గొప్పదు గాదె నారదా!

నారదుఁడు సనకాదులకుఁ దాను గన్న తీర్థములం జెప్పుట.

నావుడు నారదుండు ఋషి♦నాథుల కిట్లను నుత్తమోత్తమం
బీ వసుధాతలం బని గ్ర♦హించి యిటం జరియించుచుంటి గో
దావరిఁ బుష్కరంబునను ♦ దానము సేసి ప్రయాగ మాధవున్
సేవలఁ దన్పి కాశిని వ♦సించితిఁ గొల్చుచు విశ్వనాథునిన్. 46

ధాత్రికి భూషణం బయిన ♦ ద్వారకకుం జని మేను విద్విష
ద్ధాత్రు రమా కళత్రు హరిఁ♦గాంచి సపర్య లొనర్చితిన్ గురు
క్షేత్రము మెట్టితిం బిదప ♦ సేతువు డాసితి రామలింగని
న్నేత్రము నిండఁ జూచితి ము♦ని ప్రవరుల్ జని ధన్యమయ్యెఁబో

పొంగారెడి మనము వెలుం
గం గంటిన్ రంగనాయ♦క శుభాంగము శ్రీ
రంగము కైవల్య రమా
శృంగము వైష్ణవ మహా♦ప్రజా సంగమ్మున్. 48

మఱియుం గల తీర్థములం
దరిసించుచుఁ దిరుగుచు వసుధాతలము మునీ
శ్వరులారా! యరసితి నెం
దరసిన శర్మమ్ము దోఁప దాత్మ సుఖంబుల్. 49

* నారదుఁడు సనకాదులకుఁ గలి విశేషములు చెప్పుట *

చాగురే! యధర్మ సఖుఁడైన కలిచేతఁ
బుడమి మిగుల బాధ బడుచు నుండె
సత్యమును దపంబు శౌచంబు దయయును
దాన మచటఁ గూడఁ గానఁ బడద. 50

అద్దిర! యేడఁ గన్న జను లందఱుఁ బొట్టల నింపువారె బల్
బద్ధులు పల్కువారె పెరలం జెడఁగొట్టఁ దలంచువారె పె
రద్దికి నొగ్గువారె శ్రుతి రాజముఁ దిట్టెడు వారె పుణ్యపుం
బుద్ధులు లేనివారె కడు మొద్దులె మోఱకులే గరాసులే. 51

అగ్ని యెదుట 'నాతిచరామి' యని ప్రమాణ
మాచరించి పెండ్లాడిన యట్టి వారె
నొండొరుల నెడఁబాసెద రొండె, మోస
గించి చరియింతు రొండె ద్వేషించు నొడువ. 52

అకటా! కడుపునఁ బుట్టిన
కరితల నమ్ముకొని ధనముఁ గైకొనఁగా నాఁ
గరి యీ కలియుగ మందును
నరులా? రాక్షసుల? వీరు న్యాయము సెపుఁడా! 53

ఆలె గృహంపుఁ బెద్ద కల దన్నను లేదసిరా, స్వమాతయుం
జాలదు తండ్రి మాట కొనసాఁగదు సర్వము నిరయించి యీ

పోలిక సంచరింపు మని ♦ బుద్ధులు సెప్పుచు నుండువాఁడు త
త్త్వాలకుఁ డేగృహస్థుఁ డిపు♦డా యెను జూపుల గొడ్డుఁగీమునర్
నదులును దీర్ఘము లాశ్రమ
పదములు యవనావృతములు ♦ పాషండాద్య
న్మదితులు దేవాలయములఁ
గడిసి కాలిచి రకట! పెక్కు♦గతుల నిజేచ్ఛఁ, 55

లేఁడు సత్క్రియుండు♦లేఁడు సిద్ధ వరుండు
లేఁడు జ్ఞాని యొకఁడు♦లేఁడు యోగి
కలి యసియెడు పెద్ద ♦ కార్చిచ్చు చేతను
సాధనంబు భస్మ ♦ సాత్కృతంబు. 56

జనపదము లన్న విక్రయ♦శాల లయ్యె
బ్రాహ్మణులు వేద విక్రయ♦ప్రవణు లైరి
అంగనలు స్వకీయాంగమ్ము ♦ నమ్మ కొనెద
రిట్టి కలిదోషములఁ గను♦చిలఁ దిరుగుచు 57

* నారదుఁడు యువతీ వృద్ధులం జూచుట *

ఎవఁడు సేసెనొ? కుంత ♦ లీంద్రు ఫణామండ
లిం దాకఁ దాండవ ♦ హిండనంబు
ఎవఁడు నీరాడు గో♦ప వధూ దుకూలముల్
గైకొని లేమ్రాఁకు♦పైకి బ్రాఁకె
ఎవ్వఁ డవ్వరును బ్రో♦లేగిన నంద గో
పుం దెచ్చె డెంద మా♦నంద మొంద
ఎవఁడు సూపెను సిజా♦కృతి సుందరతను గా
[illegible]

బ్రహ్మ గాంధర్వ గీత మొ ♦ వ్వాఁడు వాసి
వాసిఁ గైసేసి ప్రేమాలు ♦ గాసివతిచె
నట్టి శ్రీకృష్ణు లీలల ♦ కావటమ్మ
యామున తటమ్ము ముక్తిక ♦ వ్యా నటమ్ము. 58

ఆరయఁ జేరఁ బోతి నట ♦ నావల నావుల కోకదానిఁ గో
కారిని జిరికిం గొనని ♦ యాస్యము దానిఁ బ్రశస్య దాని క్రొ
వ్వాఱిడి వృచ్చ ముద్దు నక ♦ యుంగులదాని ననంగు భృంగుల
న్గేరెడు కొప్పుదానిఁ దరు ♦ ణి న్ననఁబోణి నొకర్తుఁ గాంచితిన్.

వేసవి తటి యేళ్ళ ♦ తో పరిగా సిరల్
బయటఁ బడియె నెత్రు ♦ వట్టి పోవ
బొటియుల నిఱుకు తా ♦ మర లట్లు బొమ్మ గుం
టలలోనఁ గన్నుల ♦ డాగి యుండె
కేమ లేని వయిరు ♦ తీరునఁ బలుచనై
వెంద్రుక లన్నియు ♦ వెలరు వాఱె
వడమటఁ బొడము నా ♦ గవవల వడువున
నొడలిపై నల్లెడ ♦ ముడుత లడరె
పట్టు తప్పి యంగంబులు ♦ వడఁకఁ దొడఁగె
ఎడుద యూర్పు గాడ్పులు మాత్ర ♦ మదరు చుండె
నట్టి యిరువురు వృద్ధు ల ♦ య్యెడ ధరిత్రిఁ
గదలి మెదలక పడియుండ ♦ గంటఁ బడిరి. 60

* యువతి వృద్ధులం గూర్చి విలపించుట *

యువతి వృద్ధుల ప్రక్కఁ గూ ♦ ర్చుండి కన్న
దవమై బొట బొట న్రశ్రు ♦ వారి బిందు

లురలి చెక్కిళ్ళపైఁ బడు♦చుండ రోద
నంబు సేయుచు నిట్టు ల♦నం దొడంగె. 61

బిడ్డలార! యెంత♦పెద్ద కాలము వచ్చె
నాదరించు వారు ♦ నాదరువును
జూపువారు లేక ♦ స్రుక్కవలసి వచ్చె
నూఱడిలుఁడు ధైర్య♦మూని నిలుఁడు. 62

ఉన్నది లేనిది యెఱుఁగరు
చన్నది తిన్నదియు నెఱుఁగఁ♦జాలరు పరు లే
మన్నది చేసిన దెఱుఁగరు
గ్రన్నన నీపాటు లేల♦గలిగెను మీకుఁ? 63

దూషించిన భూషించిన
రోషింపరు తోష మొంద♦రు శరీరమ్ముఁ
శోషింపఁజేయ రెలమిం
బోషింపరు మీకుఁగూడ ♦ ముప్పు గలిగెనే? 64

తెలిసికొనరు వలువ మెయిం
గలదో! లేదో! పడినది ♦ గ్రామమొ? వనమో?
నిలిచితిరో? కూర్చుంటిరో?
పిలిచినఁ బలుక రదియేమి! ♦ ప్రియసుతులారా! 65

అయ్యో! వీరిని గాపాడుఁ ♦ డన్నలార!
ఆఁకలియొ దప్పిదమో చూడుఁ ♦ డయ్యలార!
చెవులు మూయరె నాడి ప♦ట్టింపరె మ
హానుభావు లిదెవ నవ్వా♦రైన లేరె! 66

అని పలవించుచుం దెసల ♦ నారయుచుం గని ముదుసళ్ళ కంతలో
నన యుచితోపచారము లొ♦నర్చుచుఁ దత్తఱ మొందుచున్న న
వ్వనితను జట్టుముట్టి మగు♦వల్ మఱికొందఱు బుజ్జగించు చో
య్యావ సురటీలంతో విసరు♦చున్నరో! వందురఁబోకు మాచనఁ
పను దవ్వులనుండి య♦దెల్లఁ గాంచి
యేమి యీదుఃఖ? మీమూఁక ♦ యేమి? తెలిసి
కొనియెదం గాక యని చెం♦తకుం జనంగ
నన్నుఁ గని లేచి యువతి వం♦దన మొనర్చి. 68
రందు దయచేయుఁడు తమ ద♦ర్శనము కతన
నా యెడందలోని వసట ♦ నాశ మయ్యె
సాధు దర్శనంబునఁ గలు♦షములు దొలఁగు
నెంత భాగ్యమో మిముఁ గంటి ♦ నిట్టియెడల. 69
తమవంటి సాధువు,లను
త్తమ దర్శన మొసఁగి లోక ♦ తతి పాపములన్
దమియింతు, రింక నొక వా
క్యముఁ బలికిన ఫలముఁ జెప్ప♦నలవియె నాకున్. 70

* నారదునకు యువతి తమ వృత్తాంతము చెప్పుట *

నారుఁడు నే నిట్లడిగితి
నీ వెవరమ్మ? పడియున్న ♦ వృద్ధులెవరు? లీ
లావతులు వీరలెవ్వరు?
నీ వేడ్చెద వేలనమ్మ ♦ సకలముచెప్పుమా! 71
అనఁగ యువతి పలికె ♦ నయ్యా! నే భక్తిని

ప్రథమాధ్యాయము.

సూను లీ యిరువురు ♦ జ్ఞాన వైరాగ్య వి
ఖ్యాత నామములను ♦ గన్నవారు.

గంగాదులు నా శ్రమ మడఁ
గంగఁ గొలుచుటకు స్త్రీల ♦ గతి వచ్చిరి వే
గం, గాని సురల కొలు నెపఁ
గంగఁ గూడ సుఖ మొదఁదఁ ♦ గలుగదు నాకుఁ.

ఆలసింప నాగు మికింత ♦ యాలకింపు
మామకీన వృత్తము చంద♦మూమ ఘుటిక
చాలఁ గలదయ్యె నైన వా♦చాలఁ గాను
దాన సంక్షేపముగఁ జెప్పె♦దాన వినుము.

ద్రవిడ దేశమ్మున ♦ నవతార మెత్తితిఁ
బెరిగితిఁ గర్ణాట ♦ పృథివి మీఁద
నంత మహారాష్ట్ర ♦ మం దించుకొంచుఁక
పన్న గిల్లితిని ఘూ♦ర్జరమునందుఁ
జాగుఁ జే! దుష్ట పా♦షండులు దుండగుల్
ఖండించి రీయంగ ♦ కములఁ బట్టి
యేమి చెప్పుదుఁ దండ్రి! ♦ యిట్టి యాపున నేను
గొడుకులతో నెంతో ♦ గోడు గుడిచి

ఆవలం దాసితిని వైష్ణ ♦ వావనమ్ముఁ
బావనమ్ము శ్రీకృష్ణ బృం♦దావనమ్ము
వచట రమ్యనైతి నవీన ♦ నైతి యువతి
నైతి సుందరినైతి ది♦వ్యాంగ నైతి.

నా సుతులు జ్ఞాన వైరాగ్య ♦ నామకులు ప్రశ
మమ్ము నొంది యచ్చట విశ్ర♦మమ్ము గొనిరి
తనయుల నీడి నే విదే♦శముల కరిగి
తిరిగి వచ్చితి నయ్య బ్ర♦హ్మ ఋషివర్య ! 76

ముదిమి చేత ముడుల ♦ పడ వడ బడుచున్న
కొడుకుఁ గుఱ్ఱలఁ గని ♦ కుందు చుంటిఁ
దల్లి నైన నేను ♦ తరుణి నౌట యదేల ?
యకట ! సుతులు వృద్ధు♦లగుట యేల ? 77

ముప్పుర మొందు నొక్కటనె♦పల్కుచు నుందుము వీడియుండలే
మవ్వము గాన నే ముసలి♦నౌట కుమారులు గాన వీరలుఁ
జవ్వనమందు నుంట యిది ♦ సాజము లోకము పాడి యట్లుగా
కివ్విధి మార్పు గల్గుటకు♦ హేతు వదేమొకొ? చిత్రమయ్యెడిన్.

యోగీశుల కెఱుక పడని
బాగోగు లెసంగ. విద్ది ♦ వచియింపు ఘృణా
సాగర! నిన్నడిగెదన్
లోఁగడ నిను జూచినట్టు♦లుగ స్ఫురియించెన్. 79

తనకుం దానయి వెంట వచ్చెడిని యం♦త్రం బాత్మ కియ్యంబలెన్
గొనష్ట్రవేలంటక యున్నఁ దంతులవె వ♦ల్కున్ శ్రీహరీ! యంచు, ని
ద్దుర్మాగ కన్నప్పటినుండి నా యవయవం♦బుల్ సర్వముం బుట్టినాం
డను, నాతండ్రివి నారదుండవని పం♦డేహంబు గల్గెంగదే! 80

అనఁగా నత్యాదు నవ్వుచు నే నిట్లంటిని. 81

* యువతి ప్రశ్నములకు నారదునుత్తరము *

అమ్మ! విషాద మందకు ద•యానిధి కృష్ణుఁడు మాధవుండు సౌ
ఖ్యమ్ములు నీకొసంగఁ గలఁ•డంచుకు నందియ మందఁబోకు నే
నిమ్ముగ దివ్య దృష్టిఁ గని • యెల్ల విశేషముల న్వచింతు స
త్యమ్ముగ నంచు నొక్క క్షణ•మాత్మ గ్రహించి యిటుల్వచించిరిన్.

అమ్మా! విను మిద్ది మహో
గ్రమ్మైనది కలియుగమ్ము • గాన సదాచా
రమ్ములు యోగమ్ములు సుత
పమ్ములు సర్వమ్ము మాలఁ • బడినవి తల్లీ! 83

జనములు దుష్ట కర్మములు•సల్పు చఘానురులై రి యెందుఁ గ
న్నను గపట స్వభావులై క•నంబడుచుండిరి తల్లి! చూడు స
జ్జనులు విషాద మందెద ర•సాధులు పొందెద రాత్మల న్ముదం
బును ధృతిగల్గి నిల్వఁబడు•పూరుషుఁడే బుధ వాచ్యుఁడయ్యెడిన్.

వినఁ గనఁ దాకం గూడని
యనేక పాపి తతి వృద్ధి•యై యేఁటికి నేఁ
డనయమ్ము బరువు పెరుగఁ గ
నినంతు వేతలలు విఱుగు • నమ్మా! భక్తీ! 85

ఇట్టి యికాలమం దెవ్వఁ•డేని యొకఁడు
గూడఁ గొడుకులతోడి నిన్•జూడఁ డమ్మ
కేరి కామాంధు లౌచు వే•క్షింతురు భవ
దాత్మజుల దాన శిథిలాంగు•లైరి వీరు. 86

బృందావనమున కరుదే
రం దారుణ్యంబు క్రమ్మ•ఱ నీకు మహా•

నందముగ నందగించె ము
కుంద చరణ భజన మింపుఁ ♦ గుందదు దేవీ! 87

బృందావనమ్మున భవ
న్నందనులను విడిచి వైచి ♦ నరులు సదా సి
న్నుం దమ యెడందలం దెల
విం దలపోసి భజియింత్రి ♦ మేయ గుణాఢ్యా! 88

కుందా! గోవిందా! యర
విందాయతనయన! సాధు♦బృంద ప్రణుతా!
వందారు సనందాది ము
నీంద్రా! నంద సుత! యిందిరేశ! ముకుందా! 89

అని బృందావనమున శ్రీ వృద్ధాదులు పాటలు పద్యం
బులు కీర్తనలు మున్నగువానిం బాడెదరు. 90

ఏయింటఁ జూచిన ♦ హే కృష్ణ! హే రామ!
హే హరీ! యనియెలుఁ ♦ గెత్తువారె
ఏవీధిఁ గాంచిన ♦ హృద్య వాద్యములతో
శ్రీహరి గానంబు ♦ సేయు వారె
ఏయుషన్నునఁ గన్న ♦ బృంద బృందంబులై
కృష్ణా! యటంచుఁ గీ♦ర్తించు వారె
ఏచోటఁ జూచిన ♦ నిందిరేశా! ముకుం
దా! యనుచు భజన మొ♦నర్చువారె.

ఎల్లెడల నూర్ధ్వ పుండ్రంబు♦లెల్ల యెడలఁ
దొలసిపేరు, లెల్లెడలను ♦ జిలుఁగు బిల్ల

కచ్ఛపములు బృందావన ♦ గ్రామ మెల్లఁ
దల్లిరో! భవత్ప్రియ రాజ♦ధాని గాదె. 91
తాకు వారిఁ దలఁచు వారు♦ లేక నీ కు
మారకులు జరా భారావి♦దూరులైరి
కొంచె మాత్మ సుఖార్థము ♦ కూర్కు చుండి
రంతియే యలందురకు మ♦మ్మా! యెడంద. 92

* పరీక్షిత్తు సల్పిన కలినిగ్రహ విషయము. *

ఇ ట్లేను బలుక నా సతి
యెట్లూ! యభిమన్యు పుత్రుఁ, ♦ డీ కలిగాఁ డీ
పాట్లు పడకుండఁ జెట్లకు,
గట్లకుఁ గట్టి పడవేసెఁ♦ గాదె సురముని! 93
నృపతి చేత బంధితుఁడై ♦ యీ దురాత్ముఁ
డెట్లో గప్పించుకొని చరి♦యించు చుండు
నఖిల నారి మెగితి మాయు♦మయ్యో? నయ్యా!
కృష్ణుఁ డీ యధర్మస్థితి ♦ నేటికోర్చె? 94
ఈ నా సందేహంబులఁ
బోనాడుము మిమ్ము్మవంటి ♦ పుణ్యాత్ముల వా
చా నిర్మలామృతంబుం
బానము సేసి సుఖియించు♦ వారము గామే? 95
అనుమాటల్ విని యప్పుడంటి నిటుల♦మ్మా! భక్తి నీ సందియం
బును బాపం గలవాఁడవిన్ము విమలాం♦భోజాక్షుఁ డా కృష్ణుఁ డే
దినమం దీ ధర వీడె నా దినమునం♦దే వచ్చినాఁ డల్ల సా
ధవముల్ పాడొనరించునట్టి కలి మ♦ర్త్యశ్రేణిఁ బీడింపఁగ!

ఉత్తరపట్టి దిగ్జయ ప♦మున్నతిఁ గ్రాలుచు నొక్కనాఁడు గో
వత్సముఁ దన్నుచున్న కలి♦ జాల్మునిఁ గాంచి యదేమి! క్రూర! నీ
కుత్సిత నుత్తరింతునని ♦ క్రోధముతో నసిపుత్రి నెత్తి వాఁ
డుత్తలఁ దత్తఱించి శర♦ణాచుఁ బదంబుల వ్రాలె దీనుఁడై. 97

అప్పుడు ఱేఁడు వాని జము ♦ నంతిక సీమకు నంపఁ బోక యీ
మెప్పియయున్న నేసుతప♦ముల్ ఘనయోగములున్నమాధులుం
దప్పక యీని సత్ఫలము ♦ తామరసాక్షుని కీర్తనంబున
న్జొప్పడు నంచు నీ కలి మ♦నుష్యులకై క్షమియించె నాతనిన్.

కలి యున్నపు డొకపరి నేఁ
జలజనయను కీర్తనంబు ♦ సల్పినఁ జాలన్
దలఁపఁ జిరకాల తపముల
నొలయని ఫలము సమకూరు ♦ నొక నిముసమునన్. 99

పూవు కందకుండఁ ♦ బూఁదేనెఁ గొసిమెడి
బంభరంబుపోలెఁ ♦ బార్థివుండు
కలి గతింపకుండఁ ♦ గలి ఫలంబులను గొ
సంగ నెంచె నెంత ♦ నైపుణంబు! 100

భృంగంబుపోలెఁ గలిపురుషుం డధీరులను బ్రమత్తులను బొంది యుండి బాధించుఁ గాని ధీరుల నప్రమత్తుల నేమి చేయలేఁ డని విష్ణు రాతుం డభిమన్యుతనయుండు కలిని స్థాపించెను. ఇఁకఁ బదార్థంబు లసారంబులైన తెఱంగు వినుమని యోనుభక్తి దేవితో నిట్లు పలికెను.

* పదార్థము లసారములైన తెఱఁగు. *

చద్దికనుల మిప్పులఁ ♦ జేయుచుండుట సార
మెల్ల మొదల నుండి ♦ పొల్లు వసితోఁ

బుధమిలోఁ బదార్థ♦ములు గింజలేని తు
షమ్ము లట్టులున్న ♦ వమ్మ నేఁడు. 102

కూటి కాసచేసి ♦ గుడిసె గుడిసె లోన
నరుని నరుని కడను ♦ బరమ భాగ
వతము గాథ ద్విజులు ♦ పఠియించ సాఁగి ర
ల్లగుట దాని సార♦మారి పోయె. 103

నాస్తికాధములు మ♦హా క్రూరకర్ములు
హింస్రకులును బాపు♦లెత్తి వచ్చి
యాక్రమించి యుండి♦రా కారణమ్మునఁ
దీర్థ సారమెల్లఁ ♦ దీఱి పోయె. 104

కల్లరీండ్రు వెచ్చ♦గాండ్రు ముంగోపులు
నావపోతులు పిసి♦నారి వాండ్రు
హీనులెల్ల వచ్చి ♦ యెగఁబడిరి లెవంబు
సార మందువలన ♦ మూరిఁ బోయె. 105

మనసు గెలువ లేని ♦ మందులు లోభులు
నికృతి పరులు వేద ♦ నిందకులును
శాస్త్ర హీనులు దన ♦ చాయకు వచ్చుట
ధ్యానయోగ ఫలము ♦ మ్లాన మయ్యె. 106

కన్ను మి న్నెఱుంగక నాతు ♦ కలసు గూడి
సుతులఁ బుట్టించుటకు మహా ♦ శూరు లంట
ముక్తి కన్య సాధింప న♦శక్తు లంట!
ధన్యులౌ త్యాగి! పాండిత్య సం♦పన్నులౌ త్యాగి! 107

సంప్రదాయాగతమగు వైష్ణవత యెచట
నైనఁ గలికమునకుఁ గూడఁ గానిపింప
దకట! యిల్లు ప్రళయము ముంచుకొని వచ్చెఁ
గాన వస్తుసారం బెల్ల కడలఁ జచ్చె. 108

అవ్వ! యిది యుగధర్మం
బెవ్వరి నన్న ఫలమేమి? యిది యింతే యటం
చవ్వనజాక్షుఁడు చూచుచు
నవ్వుచు నున్నాఁడు ప్రతి . . . నర్వక వజ్జ. 109

అనఁగ భక్తి యిట్టులనె ధన్యురాల నా
వంట వండి నీవు కంటఁబడితి
సాధు దర్శనంబు సర్వ సిద్ధికరంబు
గాదె లోకులకు జగత్పూజ్య! 110

ఆదృతి నీవు పల్కనుడు లల్లన వీనులఁ జేర్చి కాదె ప్ర
హ్లాదుఁడు గెల్చె దుస్త్యజము నచ్యుతు మాయ నదేల! నీకృపా
శ్రీ దయివాఁడఁ గాదె! వసిష్ఠ ధ్రువుఁ డుత్తమమైన స్థాన మే
నొందలఁ గేలు మోస్తు సకలార్థ విధాయక! మౌనినాయకా!

నారద! శారద నారద
దారద తార దర శారదా రద దేహా
దారద మారద యోగ వి
శారద సారద వచః ప్రసార దయాబ్ధీ! 112

అని భక్తిదేవి యేమేమియో పలికి నమస్కరించె నని
నారద మౌనీంద్రుండు సనక సనందన సనత్కుమార సనత్సు

జాతులకుం జెప్పెనని సూతుండు శౌనకాదులతో వక్కాణించెను. 113

మంజుభాషిణి॥ నిగమాంతవేద్య! కమనీయ విగ్రహా!
జగదీశ్వరా! సకలశక్తి భాస్వరా!
ఖగ గోప వాహ! కలి కల్మషాపహా!
దిగధీశ మౌళి మణిదీప్త పాదుకా! 114

—: గద్యము :—

ఇది ఉభయ భాషా ప్రవీణ వేదాంతపారీణ మిన్నికంటి
గురునాథశర్మ ప్రణీతంబైన శ్రీ పద్మపురాణోత్తర
ఖండస్థ శ్రీమద్భాగవత మహిమ మందలి
భక్తి నారద సమాగమంబను
ప్రథమాధ్యాయము.

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

శ్రీమద్భాగవత మహిమ.

ద్వితీయాధ్యాయము.

శ్రీధారాళాదృతిగా
ధా! ధరణీధరవరేణ్య ♦ తల్పానల్పా!
సాధారణ్యేతర భ
క్తాధారాంఘ్రివనజాత ♦ హారిహారనాథా!

అవధరింపు, మవ్వల సూతుండు శౌనకాదుల కిట్లనియె, నారదుండు సనకాది మహర్షులతో మహాత్ములారా! పిదప వినుండు. నేను భక్తితో నిట్లంటి. 2

* నారదుఁడు భక్తి నుద్బోధించుట *

ఏల వృథాగ వందురెద ♦ వింతటమాను మనంబులోఁ దలఁగ
శ్రీ లలనా మనోహరుని ♦ శేషశయానుని హైమచేలు ను
త్తాలభుజా చతుష్టయ సుదర్శన శంఖ గదాబ్జరమ్యు గో
పాలుభజింపు మాతఁడె శుభంబు లొసంగునడంచి దుఃఖముల్.

బాలిక! మున్ను కౌరవ సభాస్థలి సాధ్వి మహాపవిత్రఁ బాం
చాలినిదుష్టుఁడొక్కఁడు దుస్సాహసుఁడై చెయుచోఁ గలాద్బుచోఁ

బాలనముంబొనర్చిన కృ♦పానిధి యిప్పుడు లేఁడటమ్మ ? నీ
వేల దురంత చింతఁ దపి♦యించెద ? వా విభునిం దలంపుమా! 4

వంత మదేల నీకు ? వల♦వంతలఁ జిక్కి కృశించినారమా
కాంత! వరాభవింపకుము♦కావుము చూడుము పేర్మి, మ్రొక్కెఁగా
నెంతటివాఁడు నే నఱికు♦నే? కరముల్, హరి! యంచు గోపికా
కాంతలు వేఁడ శ్రీవరుఁడు♦ కావఁడె? యాతఁడు నేఁడు లేఁడటే?

అదియును గాక నీవు హరి ♦ కత్యధిక ప్రియభార్య, వాదయా
స్పదుఁడును నిన్నుఁ జూచుఁ దన♦ప్రాణముకన్నను మిన్నగా, భవ
ద్వదనమునుండి నే వలుకు♦వచ్చునొ ? దాసిని జేయు, నీవు పి
ల్చెదొ యతి నీచుసింటికిని ♦ జెచ్చెర శ్రీహరి వచ్చుఁ గాదటే! 6

“ జ్ఞాన వైరాగ్యములు ముక్తి ♦ సాధకములు
మొదటి మూఁడు యుగములలోఁ; ♦ బూజ్యరాలు
భక్తిదేవి యీ కలిని కే♦వలము తాని
బ్రహ్మసాయుజ్య మిచ్చెడి ♦ రాణిసుమ్ము ” 7

అనుచు నిశ్చయించి ♦ యానందచిన్మూర్తి
యా పరాత్పరుఁడు ద♦యామయుండు
హృద్యచరిత సుంద♦రిని గృష్ణవల్లభ
నిన్ను సృష్టి సేసి ♦ నిలిపెనమ్మ ! 8

ఒకనాఁడు శ్రీహరి♦[illegible]ద్ద నంజలిపట్టి
నిలిచి స్వామీ ! యేమి♦పలుపుదాన
నానతిమ్మంచు నీ♦వడుగ నాతండు మ
ద్భక్తులఁ బోషింప♦వలయు నిదియె

కార్యమంచును బలు♦కంగఁ జిత్తమటంచు
నాడితి వందుల ♦ కలరి యతఁడు
జ్ఞాన వైరాగ్యాఖ్య ♦ సూనుల ముక్తినాఁ
బడునొక్క దాసి నే ♦ర్పడఁగ నిచ్చి

భవ్య వైకుంఠ పురమున ♦ భక్తపోష
ణంబు నైజరూపమునఁ బో♦నర్చు కొనుచు
నవని భక్తులకొఱకు ఛా♦యా స్వరూప
మమరఁగా సృజించితివి నె♦య్యంబు మీఱ. 9

జ్ఞాన వైరాగ్య ముక్తులు ♦ సరసనుండఁ
బుకమిఁ దిరుగుచుఁ దొలుతటి ♦ మూఁడు యుగము
లమితమోదంబుతోఁ బుచ్చి♦తమ్మ! చీకు
చింత లేమియు లేక ♦ వసిద్ధి కెక్క. 10

కలిలోఁ బాషండ మత
స్థులు పీడింపంగ ముక్తి ♦ సుందరి తుఁయురు
క్కలిత యగుడుఁ బంపితివా
నెలఁతను మరలస్వకుంఠ ♦ నిలయమ్మునకుఁ. 11

ఎప్పుడయిన నీవు తలఁచి
నప్పుడు మాత్రమ్మె ముక్తి♦మార్గము మదిలో
నుప్పతిలఁగ వచ్చు మరల
నుప్పరవీదిఁ జనుచుండు ♦ నుదితాజ్ఞ మెయిన్. 12

జ్ఞాన విరాగాఖ్యుల న
త్యూనులఁ జెంత నిలుపుకొని ♦ చూచెదుకానీ

మానవు లుపేక్ష సేయుట
చే నిర్భుడు వృద్ధులైరి ♦ చేష్టలు నుడిగెఁ 13

ఐనను జింతిలకుమ యే
దైన నుపాయంబు చూత ♦ మంగన! కలినిఁ
బోనాడకు దీనికి పరి
హైనది యే యుగము కాద♦టంచు నెఱుఁగుమీ 14

అన్య ధర్మమ్ములను విడ♦నాడి యుత్స
వముల మున్నిడు కొని నిన్నుఁ ♦ బ్రతిగృహమునఁ
బ్రతి మనుష్యుని యందు స్థా♦పన మొనర్తు
నట్లు చేయునో హరిదాసుఁ ♦ డనకునన్ను 15

కలి నే జీవుఁడు నిన్నుం
గలియు నతఁడు ఘోర పాత♦కములు సలిపినఁ
జెలఁగుచు భయరహితుండై
యలముకొనుం గృష్ణ మంది♦రాంగణ భూమిఁ 16

ప్రేమ భక్తి యెవని ♦ హృద్వీధి నిలుచునో ?
యమలుఁడగుచు వాఁడు ♦ యముని గనఁడు
దైత్యదానవులును ♦ దయ్యముల్ భూతముల్
భక్తవరుని దాఁకి ♦ బ్రదుకలేరు 17

జ్ఞానమున నైనఁ గర్మముల్ ♦ సలిపియైన
శ్రుతులు చదివియైనఁ దపంబుఁ ♦ జొచ్చియైన
హరిని గనలేరు భక్తిచే ♦ నరయఁ గలరు
నాకు బ్రీ నెలంతలె బ్రమా♦ణమ్ము నమ్ము 18

ఇలలో సహస్ర జన్మం
బులు దాల్చినఁ గాని భక్తి ♦ పుట్టదెడందం
గలి భక్తియొ, కలిభక్తియొ,
కలిభక్తిం గృష్ణుఁ డెదుటఁ ♦ గంతులు వైచన్ 19

దుర్వాసో ముని సమధిక
గర్వంబున భక్తుఁ డిట్టఁ ♦ గా నేమయ్యెన్ ?
సర్వ ప్రభవిష్ణుండగు నీ
యుర్విన్ భక్తులను జెఱచు ♦ నెవ్వాఁ డైనన్ 20

చాలును వ్రతములు, మఖములు
చాలున్, దీర్థములు యోగ ♦ చయములు చాలు
న్నాలును జ్ఞాన కథావళి
పోలంగా భక్తి కొంకఁడె ♦ ముక్తి నొసంగన్ 21

భక్తి ప్రభావ మిట్టిది
ప్రాక్తన ఋషివర్యు లిట్లు ♦ భాషించిరి నీ
శక్తిని నీవు మఱచి దై
న్యోక్తులు పలికెద వొకింత ♦ యోచింపు మదిన్ 22

అనియీ సద్బోధిత స్వమాహాత్మ్య మాలించి భక్తి దేవి క్రమక్రమ ప్రవర్ధమాన సర్వాంగ పుష్టి సంయుక్తయై మహోల్లాసముతో నిట్లనె. 23

బళి! బళి! నారద! నీ యు
క్తుల వింటి ప్రమదము గంటి ♦ కూరిమి యిటు ని

శ్చలముగ నాపై నీకుం
గలదే! యిది మఱవ నెపుడు • గన్యుఁడవేపో. 24

ఓ త్రిజగన్నుత! సాధు చ
రిత్రా! నాబాధఁ ద్రుంచితివి • ద్రెంచితి, వింకం
బుత్రులు నిశ్చేతనులై
ధాత్రిఁ బడిరి వీరి నే పెంపవ్వారఁ దయన్. 25

అని భక్తి ప్రార్థించె నని సూతుండు శౌనకాదులతో నిట్లనియె!

* నారదుఁడు వృద్ధుల మేల్కొల్ప యత్నించుట *

భక్తి సలుపునట్టి ప్రార్థన మాలించి
నారదుండు సద్ఘృణా పరుండు
కేలఁ దట్టివారి • నే లెండటంచు బో
ధన మొనర్ప సాఁగె • దాపు సేరి 27

లేరా! జ్ఞానా! లేరా!
వైరాగ్యా! లెండు లెండు • వడిగా నని య
వ్వారి శ్రవణ రంధ్రంబులఁ
జేరిచి నో రఱచెఁ జెవులు • చిల్లులు వడఁగన్. 28

ధనధాన్యంబులు వస్తువాహనములున్ • దారాత్మజాప్తుల్ సుహృ
జ్జనబంధుల్ మడిమళ్ళు గొడ్డులును గోదల్ మిద్దెలు న్మేడలున్
గనవిసర్వము నశ్వరంబె స్థిర మొక్కండైన లే దేల వీ
నిని బ్రేమించుట మోహమందుటయుఁ గన్ • మేల్గొమ్ము వైరాగ్యుఁడా!

నినుబీడించుచు దుఃఖపెట్టు ప్రజపై ♦ నీకేలరా మోహ మొ
య్యానఁగన్పించి క్షణంబులోనఁగనుచా ♦ టౌ వస్తుఁగోరుటా?
వనటన్నికయి నీవె తెచ్చుకొనుటా! ♦ వైరాగ్య! మేల్కొమ్మ ని
త్యనిరూఢంబగు వస్తువున్ వెదకి బ్ర ♦ హ్మానందముం బొందఁగన్.

ఎన్నఁడో వచ్చి కమ్ముకొని ♦ యుంటిమి నిన్ను నవిద్య దానిచే
నన్నవవాఁడనంచుఁగల ♦ దన్యమటంచుఁగలంకినంచు నీ
వెన్నకొనందొడంగితివి ♦ నీ! తెరఁజిమ్మి స్వరూపమారయం
గన్నను నీవెఱుఁగుకొనఁ ♦ గన్నులు దెర్వుము లెమ్ము జ్ఞానుఁడా!

చేరితి వేలరా? కటిక ♦ చీఁకటిలోన హృషీకమెద్దియుం
దూరని తావునన్ సుఖమొ? దుఃఖమొ? తోఁచనిగేమునన్ దమః
పారము ముట్టిపోడవున ♦ వస్థలదాటి స్వయంప్రకాశ రే
ఖారుచిరుండవయ్యెదవు ♦ గాక సుషుప్తిని వీడు జ్ఞానుఁడా!

దారవయియుండి యయ్యవాము ♦ తోఁ జెలికార తనువబ్బితస్థమై
మఱచితివంతనిన్నుఁ బది ♦ మందియు నైదఱలున్న పెద్ద తం
జరమునపై చిరావయిఁ బొ ♦ సంగిన విట్టి యవస్థలెల్ల నీ
మఱకువ మట్టిగాను కొఱ ♦ మాలిన నిద్దుర లెమ్ము జ్ఞానుఁడా!

కలవృద్ధివ్యాధినిగొండనెక్కిన భవ ♦ కాన్యయంబుఁగన్గొందు వా
వలఁగన్నుల్ దెఱవంగ మంచముతయిం ♦ బన్నుండి యేయుండు వ
క్కలలోఁగొండకునీకు నాదరువెదో? ♦ కన్గొన్న దెవ్వండో? యె
ట్టులో? యేకావునఁనుండి యో? యరయఁడో? ♦ స్తోత్రవరా జ్ఞానుఁడా!

కలలో వేఱుగనున్న నీదుతనువుం గన్గొంచు నున్నాఁడ వ
స్తులతోఁ గూడవా? ప్రాతిభాసిక జగత్తొక్కటంబలెంబా విభా
సిలు జాగ్రద్దశలోను నీపకలదిరా చిత్రంబు మాయాలస్థితిం
దెలియంగన్నులు విచ్చిమేలుకొను సుప్తిన్ వీడు లే జ్ఞానుఁడా!

చెన్నటి దేహబంధమునఁ జిక్కినఁ జిక్కితి కీడులోన మే
లన్నటు లీశరీరమెపలారిన యిప్పుడ దేవులాడు కొ
మ్మన్న పరమ్ము పిమ్మట రవంతయు లాభము లేదు నిద్రలం
గ్రన్నన నైహికంబులను గాలముఁ బుచ్చక లెమ్ము జ్ఞానుఁడా!

ధారుణినైన, ధర్మసముదాయము చే దివినైన నింద్రియ
ద్వారముచే లభించుసుఖవర్గము సత్యముగాదు వెండియుం
జేరుచు మాతృకుక్షి తరిఁ జీ! యిటుక్రిందికి మీఁదికాసులో
దారమునాఁ జరించెదవె కానది చాలును లే విరాగుఁడా!

అని యిట్లెన్నేని గతుల నారద భగవానుండు మేల్కొల్పు
పాడెను.

వేదాంత వేద గీతా
వాదంబులు పెక్కుమార్లు వచరింపఁగఁ ద
న్నాదంబులు చెవులం బడి
మోదించి కదల్చి రంగముల నెల్లెట్లో. 29

తనువులు కదలిన వంతే
కనులు దెఱవరావులింత్రుగాసిం బడి మొం
డిన కట్టెపుల్లలై యుం
డినవంగము లింక నెన్నటికి బలిసెడినో! 30

లులితంబులు ప్రాయంబులు
గలితంబులు రుధిర మాంసఖండగణమ్ముల్
పలితంబులు కేశంబులు
చలితంబులు గావె ప్రాణచయ మిట్టియెడన్. 31

అట్టి స్థితిలోనున్న జ్ఞాన వైరాగ్యులిద్దఱు మరలస్వాస్థ్య
పరాయణులు కాఁగా నారదుండు 32

అరరే! యేమిఁక నేమిచేయుదును సర్వారంభముల్ నీటి య
క్షరముల్ గాఁదొడఁగెన్, మహోగ్రతరమై తీవ్రమ్మై జరా నామ
దు,ర్భరరోగం, బటుపై నిగాఢతర నిద్రాదేవి పీడించు, ని
ద్దఱ, నిద్దురఁ బాపనేదియుఁ గద్దా? యొండుపాయంబిలన్

బిట్టఱచితిఁ జెవి చెంగటఁ
దట్టితిఁ గదలించితిన్ బదంబులు కరముల్
పట్టి తిగిచితిం జెవిమెలి
పెట్టితి గిల్లితిని గనులు విప్పరదేమో? 34

తూర్చి కరము తలక్రిందు
గూర్చుండం బెట్టఁ బ్రక్కకుం దల యొఱఁగున్
పర్వస్నాకల, దీఁకనా
నేర్పవయది లేదు వీరి నిద్దుర వారన్. 35

ఎటుమాదిన నాకుఁ దెలివుదోఁచద. ఇప్పట్టున నాకు
శ్రీహరియె దిక్కని వార్చి శుచినై హరిని ధ్యానించెదఁగా. 36

* వ్యో మ వా ణి *

వలదుమునీంద్ర! శోకము భ♦వత్కృత యత్నము పండనున్న దిం
దుల కెద సంశయింపకుము ♦ తోప మెలర్పఁగ నేతదర్థ ము
జ్జ్వల తరమౌ సుకర్మమును ♦ సల్పుము దాని నొనర్చ వైఖరిం
దెలుపఁ గలారు నీకు గడి♦దేఱిన సాధులు మాసిపుంగవుల్ 37

ఆ సత్కర్మము నీవుం
జేసెదవే క్షణములో న♦శింతువు పేదిం
గాసి పఱచు జరయు నిదుర
భాసుర భక్తియును దిగుగుఁ ♦ బడి దెస లందున్ 38

అని గగనవాణి పలుకఁగ
విని నాఁడను జెవులు దోర ♦ నెట్టి మహాతి న
ల్లనఁ గావివలువ మాటుచు.
మనము నిలిపి యెవఁడు దేవు♦మాయ నెఱుంగున్ 39

అంతట నే నమిత విస్మయ గోచర మానసుండనై
యిట్లు తలఁచితి. 40

ఇట్టులు వ్యోమవాణి వచి♦యించుటఁ యేటికో? గోపనంబు గా
నట్టి సుకర్మ మెయ్యదియొ? ♦ యయ్యది నా కెవరాన తిత్తురో?
యట్టుగ నేను దాని సలు♦పన్ మఱి పీరల నిద్రవాయునా?
యెట్టి విచిత్రముల్ జరుగు! ♦ నీశ్వరు లీల లనేక వైఖరుల్ 41

అని పెద్దయుం బ్రొద్దు విచారించి యవ్వల నవ్వా!
వింటివిగదా! యీఱసిల్లుము, ప్రతీక్షించు చుండుము, అని యే
నవ్వారల నచ్చటన వదలి తదర్థంబై ప్రతి పుణ్య తీర్థంబున

కరుగుచుఁ గంటంబడిన ప్రతి మునీంద్రు నాకాశవాణి చెప్పిన
సత్కర్మ సాధనంబు నడుగుచుఁ దిరుగు చున్నాఁడ. 42

ఒక్కఁడు కనువిప్పి ♦ చక్కఁగా నాలించు
నొక్కఁడు ప్రేలుచు ♦ ముక్కుపైని
ఒక్కఁడు కడచూపు ♦ నుప్పరం బెగయించు
నొక్కఁడు నాలుగు ♦ దిక్కులుగను
ఒకఁడేమి పలుకక ♦ యుర్వి చూచుచు నుండు
నొకఁడు కాలికొలంది ♦ నోసరిల్లు
ఒక్కఁ డర్థము దీని ♦ కున్నదే? యని పల్కు
నొకఁ డసాధ్యపుఁ గర్మ ♦ మోయి యనును
ఒకఁడు నారదా! నీయంత ♦ యోగివరుఁడె
తెలియ లేఁడేని మే మఱే ♦ తెలుపువార
మంచుఁ గేల్మోడ్చు. మఱియొక్కఁ ♦ డరుగవయ్య
బదరికా వనంబున కంచుఁ ♦ బలికి పోవు. 43

ఇంతట నంతటఁ బడి జగ
మంతయు నీ వార్త ప్రాఁకె ♦ హాహాకారా
క్రాంతము లయ్యె సమస్తా
శాంతంబులు దిక్కు దోఁప ♦ దాయె నెవరికిన్ 44

ఎంతటి వింత శ్రుతులు వే
దాంతంబులు గీతగూడ ♦ నచ్చట నిద్రా
కాంతిఁ దొలఁగింపవో యుపా
యాంతర మింక లేదటంచు ♦ నాడిరి జనముల్ 45

సామాన్య స్వాభము గా
దీ మనుజులఁ బుట్టుకొన్న ♦ దిది యెట్లగునో
దామోదరుఁ డే సుకృతిఁ
భూమిని నెలకొలుప నిట్లు ♦ పుట్టించెనొకో! 46

సదయ మతులార! యిట నట
మెదలిన లాభంబు లే ద ♦ మేయ తప స్సం
పదల నిది యొదవఁ గదిసెద
బదరీ వనము న్మునీంద్ర ♦ వరసేవనముఁ 47

అని తలంచి తద్దర్శనాభిలాషంబుగం బయనించినతోడనే.

* నారదుఁడు సనకాదుల నుపాయ మడుగుట *

మునివర్యులార! మీ దరి
సెన మస్మద్భాగ్య వశము ♦ చేత లభించెఁ
జని ధన్యం బయ్యెను స
జ్జన సందర్శనము రిత్త ♦ సాఁగ దెఱుఁగుదురు. 49

నాలుకపై న ర్తించు
న్నాలుగు వేదములు, యోగి♦నాథులు తమ పా
దాలకడ వ్రాలుదురు ధీ
శాలిత్వము నందు మీకు ♦ సాటి యెఱుంగఁ 50

ఐదేండ్ల ప్రాయమే సృ
ష్ట్యాదిం బుట్టినను మీకు, ♦ ననవరతము కా
లా డిష్టయయ్యు దరియఁగ
రాదు జరాదేవి హరి శ♦రణ్యుల మిమ్ముఁ. 51

హరి లోకమున వసించుచు
హరి నామామృతము జుర్రు ♦ చత్యంతము శ్రీ
హరి లీలల వీక్షించుచు
హరి కథలన్వినుచుఁ దన్మ♦యతనుండు బళీ! 52

హరివాకిటి జయ విజయులె
హరిమీ భ్రూభంగమాత్ర♦మున లబలబ లా
డి రిలంబడి రవల భవ
ద్వరకరుణఁ జేసుకొనిరి ♦ వైకుంఠంబుల్ 53

ఎంతటి వింత! వింటిరె? ము♦నీశ్వరులార! యనూన వేద వే
దాంతములే ప్రబుద్ధులగు ♦ నట్టులు జ్ఞాన విరాగు సల్ప వే
నంతకు మించి యేది గల♦దయ్య సుసాధన? మట్టి దాని నా
స్వాంతమదెన్ని రీతుల వి♦చారము సేసియుఁ గానదయ్యెడిన్ 54

పెద్దలకెల్లఁ బెద్దలరు ♦ నెన్నని నచ్చిన వారు మీరు, మిన్
సుద్దుల నాలకించి దయఁ ♦ జూడరె జ్ఞాన విరాగు లేగతి
న్నిద్దుర లేచి యెల్లెడల ♦ నిల్చెద, రల్ల సుకర్మ మేది? నే
వద్ది యెటుల్ పొనర్తు? దమ♦ రానతి యీరె దయాంతరంగులై.

అన విని సనకాదు లిట్లనిరి. 56

* సనకాదులు నారదునకు సుసాధనము నుడువుట *

వలదు విచారము మదిలో
నెలమింగను ధైర్యమూను ♦ ఋషివర్యా! యిం
దులకుం దగిన యుపాయము
కలదయ్యా! యిదివఱకె సు♦ఖ సుసాధ్యంబై. 57

బళిరే! నారద! పుణ్యవంతుఁడవు శ♦శ్వత్సాధు వైరాగ్య వం
తులలోనం దల మానికంబవు, సుధాం♦ధోవర్గమేయేల? యో
గులు పందేహము దీర్చి కొందురు నినుం♦ గొండాడి శ్రీకృష్ణ భ
క్తుల నీవే ప్రథమాభిగణ్యుఁడ వెఱుం♦గున్మన్మనః పద్మముల్ 58

భక్తికొఱకుఁ బాటు ♦ పడు నీవు నబ్బుర
మందు పనులు లోక♦ముందుఁ గలవె?
యెట్టులైన భక్తి ♦ నిల స్థిరంబుగ నిల్పఁ
దలఁచు చుంద్రు కృష్ణ ♦ దాసవరులు. 59

యమివర్యుల్ ప్రకటించిరీ ధర ననే♦కాధ్వంబు, లన్నెల్లయుఁ
శ్రమసాధ్యంబులె. యట్టులయ్యు నవి స్వ♦ర్గంబె ప్రసాదించు. ను
త్తమ వైకుంఠమునిచ్చు మార్గమతి గు♦ప్తం బయ్యె, యీదీనిబో
ధము చేయంగలవాఁడు చిక్కుటయునీం♦ద్రా! యెంత భాగ్యంబొకో.

మును వ్యోమవాణి వెలువఱ
చిన సత్కర్మమ్ము నిపుడు ♦ చెప్పెదము భవ
న్మనమును స్థిరముగ నిలిపితె?
యనఘా! బుద్ధియుఁ బ్రసన్న♦మై యున్నదియే? 61

వినుము. ద్రవ్యయజ్ఞము తపోయజ్ఞము యోగయజ్ఞము స్వాధ్యాయ యజ్ఞము జ్ఞానయజ్ఞము మున్నగునవి కర్మ విసూచకమ్ము లెన్నియేనియుం గలవు. 62

అందు సత్కర్మ సూచకం♦ బైన జ్ఞాన
యజ్ఞ మా శుకాదులు పాడి ♦ నట్టి భాగ
వత పురాణ కథాను లా♦పమ్మ యంచు
నఖిల దర్శనుల్ బుధు లందు♦రయ్య నిజము. 63

భక్తి జ్ఞాన విరాగుల
శక్తి తదుద్ఘోషమునను ♦ సమధిక మగు నా
వ్యక్తులకుఁ గష్ట సుఖములు
భక్తివలనఁ గలుగునయ్య ♦ బ్రహ్మ కుమారా! 64

సింగమ్ము బొబ్బవెట్టం
గం గోకములు పరువెత్తు ♦ కైవడిఁ బరువె
త్తుం గలిదోషము లెల్లన్
ఖంగున భాగవత రవ మొ♦గసి చెవిఁ దూఱన్. 65

అపుడు ప్రేమ రసావహ ♦ మైన భక్తి
జ్ఞాన వైరాగ్య సుతులను ♦ జంక నితికి
వడిగ నింటింటికిని వచ్చి ♦ ప్రతి మనుష్యు
తోడఁ గ్రీడించుఁ దనయూడు ♦ జోడు లేక. 66

అని సనకాదు లాదరంబున జ్ఞాన వైరాగ్యు లుత్థితులగు తెఱఁ గెఱిఁగింప. 67

ఆపై నారదుఁ డిట్లు పల్కె మును లా♦రా! వేద వేదాంత గీతా పాఠంబుల నెంత తెలిపినను సి♦ద్రల్ లేవరై రప్పుడీ పాటుల్, భాగవతంబులోనఁ బ్రతి శ♦బ్దంబందు వేదార్థమే దీపించుం గద సిద్ధమాత్ర మోటు సు♦త్తిం బాతుకే తద్ధ్వనిన్.

సత్సాధులు శరణాగత
వత్సలు లవ్యర్థభవ్య ♦ వచనులు మీరే
తత్సమయమ్మునఁ దీర్పుఁడు
మత్సంశయములను సుగుణ ♦ మండనులారా! 69

* సనకాదు లెట్లు భాగవతము మిన్నయో సుడువుట. *

అని పల్కఁ గుమారు లిట్లనిరి. 70

వేదోపనిషత్సారా
పాదిత మగుటఁ జుమీ భాగ♦వత ముత్తమ రే
ఖా దీపితమయ్యె ఫలో
త్పాదనముం గూడ వేఱు ♦ పడియే యుండున్. 71

క్షీరస్థిత ఘృతంబు ♦ చేతి కందదు పృథ
గ్భూతమై సురలకుఁ ♦ బుష్టినిచ్చు
చెఱకు గడలలో వ♦సించుఁ జక్కెర దాని
వెలువ రించిన నది ♦ ప్రీతినిచ్చు
త్రావంగఁ జేతి కం♦దదు గాని సార మా
మూలాగ్రముగ శాస్త్ర♦ములఁ దనర్చు
నా రసం బెటులైన ♦ వేఱు చేయుదుమొ వి
శ్వ మనోహరంబైన ♦ ఫలము నిచ్చు
వేదసార మిల్లఁ ♦ బిడిచి పిడిచి సిద్ధ
పఱుపఁ బడినదయ్యె ♦ భాగవతము
కాన వేద మీయ ♦ లేని ఫలంబును
భాగవత మొసంగ ♦ వలఁతి సుమ్ము. 72

జ్ఞాన భక్తి విరాగాభి ♦ ధానులను స్థి
రంబుగా భూమి నిల్పు కా♦ర్యంబు కొఱకు
బ్రహ్మ సమ్మితంబైన యీ ♦ భాగవత మ
హా పురాణ సారము చెలు♦వారె నయ్యె. 73

అనవద్యశ్రుతులందుఁ బంకులిడె వేదాంతంబుఁ దూర్పాఱఁ బ
ల్కైను గీతాసిద్ధి లేవనెత్తె. మఱి యట్టిం డయ్యు నా బాదరా
యణుఁ డజ్ఞాన మహాంబురాశిఁ బడి యిట్టట్టై పరీతాప పీ
డనముల్ వొందఁగ నివైకారణ మశోకం గాంచెనో నారదా!

మఱచితివయ్యా నీవు మును ♦ మహానుభావుండు పరాశరాత్మజుం
డఱిముఱిఁ జెందఁ శ్రీహరి దయాసింధు విశ్వవిభుఁ బరాత్పరుఁ
గుఱిచి రచింపు గ్రంథమని ♦ కూర్మిఁ బ్రబోధము సేసినాఁడ వ
త్తఱి రచియింపఁబడ్డది గదా యది భాగవతంబు నారదా!

దాని రచించి నంతనె కదా ముని సర్వ శుభంబు బొందె న
ద్దానికిఁ గారణుండవయి ♦ దానిని గూర్చి యదేల విస్మయం
బూనెదు? ప్రశ్నవేసెదవు ♦ యోగివరేణ్యా! సమస్త దుఃఖముల్
వోనడపంగ భాగవత ♦ మున్నదవయ్యా విచారమేటికిన్? 76

అని సనకాదులు నొక్కి వక్కాణింప నారదుండు
హృష్టాత్ముండై యుల్లసిల్లె. 77

మనుజుం డెన్ని సహస్ర జన్మముల సంపాదించు పుణ్యంబు చే
తనో కాని సమకూరఁ బోవ దల సత్సాంగత్య, మద్దాని పొ
ల్పున నజ్ఞాన నిదాన మోహమదతృట్‌లోభాంధకారంబు నా
శనముం బొందఁగ జ్ఞానభానుఁడు మనస్సాంద్రంబుపై కెక్కుసిన్.

అతి దుఃఖాకర సంసృతి ప్రబలదా ♦ వాగ్ని స్ఫురత్కీలికా
తతిచే మాడెడి వారికిన్ ఘన భవత్సాన్నిధ్య భాగ్యంబు వి
శ్రుత మాంగల్యముఁ గూర్చు బీజమనుదున్ మున్ శేషగీతానుమో
దితులారా! భవదీయసత్కరుణ సంస్థింతు స్వస్థుండనై. 79

అధిముఖోత్కర్షనములు
సాధీయ స్తాత్త్వికోక్తి ♦ సవిమర్శనముల్
బోధనుధాస్వర్శనము ల
సాధారణ సాధులోక ♦ సందర్శనముల్. 80

మావంటి సంశయాత్ములఁ
గావంగాఁగాక యేమి♦గావలెనని మీ
రీ వసుధఁ దిరిగెదరు ? మీ
జీవితము పరోపకృతికి ♦ స్థిరపడిపోయెన్. 81

అని నారదుండు సనకాదులం గొండాడెనని సూతుండు శౌనకాదులకుం జెప్పెను. 82

తోటకము. ధరణీ తరుణీ సుఖ ♦ దాన చణా !
కరుణా వరుణాలయ ♦ కమ్రగుణా !
పరమాదర మాసిత ♦ వైశ్రవణా !
వరదా పురదానవ ♦ భంగరణా ! 83

—: గద్యము :—

ఇది ఉభయ భాషా ప్రవీణ వేదాంతపారీణ మిన్నికంటి
గురునాథశర్మ ప్రణీతంబైన శ్రీ పద్మపురాణోత్తర
ఖండస్థ శ్రీమద్భాగవత మహిమ మందలి
భక్తి నారద సమాగమం బను
ద్వితీయాధ్యాయము.

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

శ్రీమద్భాగవత మహిమ.

తృతీయాధ్యాయము.

శ్రీమహిత ధరోదిత క
న్యా మందస్మేర భాసు♦రామలగండ
శ్రీముకుర ఫలిత మృదుదే
హా! మథితాసుర సమూహా ♦ హరిహరనాథా!

అవధరింపు మవ్వేల సూతుండు శౌనకాదులతో నిట్లనియె. అట్లు నారదుండు సనకాదులం గొండాడి మఱియు నిట్లనియె. 2

శుకశాస్త్ర కథాలలిత
మ్మకలంకము జ్ఞానయజ్ఞ ♦ మఱియత్నముతో
నీకుఁ జేయుదు మునులారా!
ప్రకటింపఁగ జ్ఞానభక్తి♦వైరాగ్యములన్. 3

జన్న మెటం బొనర్తు! శుక ♦ శాస్త్ర మహత్త్వపటుత్వ మెద్ది? యే
నెన్నిదినాలు భాగవత ♦ హృద్యకథావళి నాలకింతు? నే
మున్నది యో విధానము స♦ముత్సుకతం బొనరింప? నాకు నీ
యన్నియుఁ దెల్పరయ్య నిగ♦మాకృతులార! నమస్కరించెదన్. 4

* సనకాదులు భాగవత యజ్ఞస్థలము నిరూపించుట. *

అనవుడు సనకాదులు మే
ఘ నినాదము కరణిఁ బల్కఁగా సాఁగిరిటుల్
వినయవివేకంబులు వెల
సిన నారదమహర్షి! విను వశీకృతమతివై. 5

కలదుగదా చలిమల యం
ఘ్రులకడ యాగీయహోమకుండోద్భవధూ
మలధూమవ్యాప్తద్యు
స్థలి గంగాద్వార మమరసంచారమ్మై. 6

ఎచటి గంగమతల్లి హృదయేశుఁబూజింప
నురువు దబ్బలు వడఁబరువులెత్తు
ఎచట దక్షుండు విశ్వేశ్వరు నోనాడి
యజ్ఞదీక్షావస్త్రమందుకొనియె
ఎచట నుచ్చావచద్రుమదనీకమ్ము లిం
గాకృతిఁ బ్రజకుఁ బ్రత్యక్షమగును
ఎచ్చట శ్రీకృష్ణుఁడెల నవ్వు దోఁప మా
యాదేవితో ముచ్చటాడుచుండు
ఎచటఁ జలిమల చల్లనిదృష్టివఱపు
నెచటి బ్రహ్మకుండము పితాళ్ళకిక్క యుండు
రెచ్చట భవాని సౌశీల్యమేపుసూపె
నదియె సుమ్ము గంగాద్వారమనఘ చరిత. 7

గంగాద్వార సమీపము
నం గల దానందవటము నవ్య లవంగీ

లుంగ ప్రియంగు నారం
గాంగారక విస్ఫుటమ్ము • హారిపలమ్ముల్. 8

సారంగ సంఘంబు • సౌమ్య స్వరంబున
జట సెప్పుచుండు బు • క్శాఖలకును
షడ్జషాంబున బర్హి • సంతతి యాజుషా
మ్నాయ క్రమము వల్లె • వేయుచుండు
పరభృత నికరంబు • పంచమస్వరసంగోడ
సామగానంబులు • సంతరించు
రాజహంసము లథ • ర్వణ వేదమున నవ
ధాన సంక్రీడలం • దాండవించు

బహులతాళి దేవాలయ • ప్రౌఢిఁజూపుఁ
బూజలకుఁ బూల వాయుదే • వుండు తెచ్చు
యమివరులకు మ్రాఁకులు ఫలా • హారమిడు ము
దమ్ముఁ గందుమానంద త • టమ్మునందు. 9

ఇదె తేనె త్రావి పో • రే యని యాతిథ్య
మిచ్చుఁ బ్రాణులకు జుం • టీఁగ లెల్ల
చెమరించి సమచుఁ బు • చ్ఛముల వీచును జమ
రీమృగంబులు పుండ • రీక ములకు
పాఁపబిడ్డల కొండ • దోఁపకుండఁగఁ బెంచి
యమ్ము లక్షం బిడు • నెమ్మి మూక
దగ గొన్న తెలినోటి • మొగములకుం బోయు
జలముఁ గరుల్ దొండ • ములను దెచ్చి,

కరువలిఁ దారి బత్తెము♦ గాఁ గొలంకు
కమ్మ చెమ్మ తావుల మూట♦ గట్టిపంపుఁ
బాంధులకు బాటఁ బువ్వులు♦ పఱచులతలు
తతకుటము నంను నాసంద♦ తటమునందు. 10

నిచ్చలు వేల్పుమూక హావి♦నిం దిన వచ్చుచు నాడఁజూడఁగా
ముచ్చటలైన తమ్ముల స♦మూలముగాఁ గొనిపోయి మింటిపై
వచ్చెడి వాక నాటుకొని ♦ వారలకుండిన పైఁడి తమ్మిని
వ్వచ్చరముం దలంగి రెన♦వచ్చునె? నాకము తత్తటంబుఁకో. 11

ఆ మహితస్థలి సలుపుము
కోమల సైకతమూపైని ♦ గూర్చుండి యపూ
ర్వామల రసపూర్ణకథా
గ్రామము శోజ్ఞానయజ్ఞ♦ కార్యము మహానీ! 12

తన ముది వగ్గుల సిరువురు
తనయులఁ గేల్వట్టి భక్తి ♦ తరుణి యచటికిఁ
జనుదెంచు భాగవతముం
డిన తావుల నెల్ల వీరి♦ నివసన ముండుఁ. 13

మునీంద్రా! భాగవత కథా శ్రవణ మాత్రంబున నా భక్తిజ్ఞాన వైరాగ్య నామకులు మువ్వురు నవయౌవన విరాజితు లయ్యెదరని కుమారులు చెప్పిరని సూతుండిట్లనియె. 14

ఆ రీతి స్సనకాదులు
నారదునకుఁ జెప్పి కథ వి♦నంగా గంగా
తీరమున కరుగుదము మా
తోరమ్మా! యనుచుఁ జనిరి ♦ తోడ్కొని మానిఁ. 15

* గంగాతీరమున భాగవత సప్తాహము జరుగుట *

ఎపుడు తత్తటమున ♦ నెసఁగు భాగవత క
థా గోష్ఠియను మాట ♦ రేగినదియో
యపుడె ముల్లోకమ్ము♦లందు నా వార్త ప్రాఁ
కె. నిఁకేమి చెప్పుదు ♦ ననఘులార !
తత్కథామృతమును ♦ ద్రావెడు నాసచే
వైష్ణవుల్ ముందుగాఁ ♦ బర్వు లిడిరి
గౌతమ చ్యవన మే♦ధాతిథి భృగువులు
దేవరాత వసిష్ఠ♦దేవలులును
గాధిపట్టి రాముండు శౌ♦కలుఁడు పిప్ప
లాదుఁడు మృకండు నందనుం ♦ డత్రిజుండు
వ్యాసుఁడు పరాశరుండు ఛా♦యాశుకుండు
జహ్ను జాజలి ముఖ్యు ల♦చ్చటికిఁ జనిరి. 16
అవనిఁగల సర్వమునులు శి♦ష్య ప్రశిష్య
మిత్ర పుత్ర కళత్ర స♦మేతు లగుచు
భాగవత కథామృత రస♦పానలుబ్ధ
బుద్ధులౌచు గంగా తీర♦మునకుఁ జనిరి. 17

మఱియు మూర్తిమంతంబులై నాలుగు వేదములు వేయునెనిమిది ఉపనిషత్తులుఁ బదునేడు పురాణములు నాఱు శాస్త్రములు నెనిమిది దిక్కులు నేడు కులపర్వతములు గంగాది పుణ్యనదులుఁ బుష్కరాది సరోవరంబులు దండకాది వనంబులుఁ దిరుపతి శ్రీరంగాది పుణ్యక్షేత్రంబులు నచటికిఁ జేరుకొనియె. మఱియు దేవగంధర్వ సిద్ధసాధ్యాదులు నచటి కేగిరి. ఇంకను

గురుత్వకారణంబునంజేసి నడువం జాలుమాలిన వారిని భృగు
మునీంద్రుండు ప్రబోధించి ప్రోత్సహించి పంపించె. 18

కృష్ణ! కృష్ణా! యని ♦ కృష్ణుని స్మరియించు
చరుగు దెంచెడి సన♦కాదులకును
నలువుర కెల్లరు ♦ నారదు ముందుంచు
కొని యర్ఘ్యపాద్యాదు ♦ లనువు పఱచి
యోగ్యాసనంబుల ♦ నుపవిష్టులం జేసి
తామునుండిరి యుచి♦తస్థలముల
నందువైష్ణవులు స♦న్న్యాసులు బ్రహ్మచా
రులు విరక్తులు ముఖ♦స్థలమునందు
నారదర్షి మున్నిడికొని ♦ కూరుచుండి
రొక్కయెడఋషుల్ సురలు వే♦ఱొక్కయెడను
శ్రుతు లుపనిషత్తు లొకయెడ ♦ సతులొకయెడ
నొక్కయెడఁదీర్థములు వెలుఁ♦గొందుచుండె. 19

పొలిచెన్ జయజయ శబ్దం
బులు శంఖారావములు స♦మోనమయును పె
న్నులివులు; చల్లిరి సూనం
బులలాజలవివిధ చూర్ణ♦ముల సభలోనన్. 20

ఎందఱో విమానములపై
బృందారకులటకువచ్చి ♦ నెదచల్లిరి యా
నందమ్మున నందనహారి
చందన మందారజ ప్రసూ♦న బృందమ్మున్. 21

* సనకాదులు భాగవత మహిమము నుడువుట. *

ఈ మాడ్కి నందఱచ్చట
నామోదముతోడనుండ ♦ నా సనకాదుల్
శ్రీమద్భాగవతముగా
థామాహాత్మ్యంబు నుడువఁ♦దలఁకొని రెలమిన్. 22
వ్యాసనందన శాస్త్రిప్ర♦భావమేము
పలుకుచున్నార మదివిన్న♦వారలకును
నారదాది మునీశ్వరు♦లార! ముక్తి
కామినీమణి కరతల♦స్థామలకము. 23
దేని విన్నమాత్ర ♦ శ్రీనాథుఁడరుదెంచి
చిత్తమందుఁ గుదురు♦చేసికొనునొ ?
దాని భాగవతము ♦ మానితంబును సేవ
సేయుఁడయ్య ! సేవ ♦ సేయుఁడయ్య ! 24
పదిరెండు స్కంధములతోఁ
బదునెనిమిది వేల శ్లోక♦పరిమితిఁగో నా
ప్పిదమై శుకుఁడు నుడువ నా
స్వదింపరేఁ, పలరె భాగ♦వతము వినుండీ! 25
జనుఁడు తెలివిలేక ♦ సంసృతిఁదిరుగుట
భాగవతము చెవులఁ♦బడమివలనె
వినఁగనేల శాస్త్రి♦మును గీస్త్రిమును ముక్తి
నేనయిత్తునంచు♦సిద్ధిచాల. 26
భాగవతము పొలుచు ♦ భవనంబుతీర్థస్వ
రూప మచటివారి ♦ పాపమడఁగు.

భాగవతము విన్న♦వారి పాపములా క
ళేబరమున నుండ♦లేక పఱచు. 27

వాజపేయశతము ♦ వాజిమేధ సహస్ర
మొక్క ప్రక్క మఱొక♦ప్రక్క భాగ
వతము పెట్టితూఁచ ♦ బహ్వంతరము దీని
వదియు నాఱవకళ ♦ పాటియె యవి. 28

పుణ్య గంగయైనఁ ♦ బుష్కరమైనఁ బ్ర
యాగమైన వార♦ణాసియైన
నక్షయ గయ యైన ♦ నా శుకశాస్త్ర ప
త్కథల ఫలము సమము ♦ కావు కావు. 29

తమకుఁగలదేని యత్యు
త్తమ గతికింజనఁగ వాంఛి♦తము చదువుండా
స్వముఖమున భాగవత పు
స్తమునన్ శ్లోకార్థమేని ♦ చరణం బేని. 30

భాగవతమె వేదాదియు ♦ భాగవతమె
ద్వాదశాక్షర దివ్యమం♦త్రమ్ము, భాగ
వతమె పౌరుష సూక్తమ్ము ♦ పరమభాగ
వతమె వేదమాతయుఁ ద్రయి♦భాగవతమె. 31

అయ్యా! ద్వాదశాత్ముండు సంవత్సరాత్మకంబైనకాలంబు ప్రయాగ సురభి తులసి ద్వాదశి బ్రాహ్మణుండు వీతిహోత్రుండు వసంతుండు పురుషోత్తముండు భాగవతంబె. ప్రాజ్ఞులు వీనిం బృథగ్భావంబునం బరికింపరని దృఢంబుగా నమ్ముము. 32

అనిశ మెవఁడు భాగవతం
బున కర్థము చెప్పునతఁడు ♦ పూర్వం బొనరిం
చిన కోటి జన్మముల యఘ
ము నాశముం బొందు లేవు♦పో సంశయముల్. 33

రాజసూయాశ్వమేధాధ్వ♦రములు సేయ
నట్టి పుణ్యంబు లభియించు♦నట్టి పుణ్య
మబ్బు నిత్యంబు శ్లోకార్థ♦మైన శ్లోక
పాదమైనఁ జదువ భాగ♦వతము నందు. 34

తులసీ పోషణమును సుర
భులసేవనమును త్రివిక్ర♦ముని చింతనముం
జిలుక జడదారి కబ్బము
నెలమిం జదువుటయు సమము ♦ ఋషికుల తిలకా! 35

అంత్యకాలమందు ♦ నవశంబుగానైన
శుకుని పలుకు చెవిని ♦ జొచ్చెనేని
వానిఁ బాఱఁజూచి ♦ వైకుంఠమునకు గొం
పోవునాదరమున ♦ శ్రీవిభుండు. 36

బంగారపు సింగముతో
రంగారెడు నీ పురాణ♦రత్నము దానం
బుం గావింపఁగ వైష్ణవ
పుంగవుల, కతండు విష్ణు ♦ మూర్తింగలయున్. 37

పుట్టుకఁదొట్టి యెప్పుడును♦బూజ్యము భాగవతంబుఁ జేతితో
ముట్టని మానవాధముఁడు♦పుల్లసుఁడో! వెలిగాఁడొ! యిసీ

యట్టి నికృష్టుజన్మమది ♦ వ్యర్థముగా, తనకన్నతల్లికిం
బుట్టెఁడు శోకమిచ్చి కడు♦పుంజెడఁబుట్టినవాఁడు గాఁడొకో. 38

ఎన్నఁడు గూడ భాగవత ♦ మించుకయుం జెవిఁజేర్పఁడేని యా
చెన్నఁటి పుర్వు పాతకుఁడు ♦ జీవముతోడి శవంబు భూమియా
దున్నను మోయలేక కడు ♦ దుఃఖము సెందును వానిఁగూర్చి యే
మన్నను గూడ దోసమెసు♦మా తలపందగ దట్టి దుష్టునిన్. 39

అని దేవసమాజముఖ్యులు దివింబలుకుచుందురని సనకాదులు మునులెల్లరు వినుచుండ మఱియు నారదునితో నిట్లనిరి. 40

కోటి జన్మములందుఁ ♦ గూర్చినపుణ్యము
డక భాగవతము వి♦నంగఁజాల
రటులైనఁగడుయత్న♦మాచరించి వినంగ
వలె నవకాశంబు ♦ వదలఁగూడ
దానాఁడె యీనాఁడె ♦ యది వినవలెనని
నియమమ్ము లే, దెప్పు ♦ డయిన సరియె
సత్యమాడుచు బ్రహ్మ♦చర్యవ్రతస్థులై
వినుట సర్వోత్తమం ♦ బనఘ చరిత
దాన మానసజయము పెం♦పూనఁగాన,
బహువిధంబగు కాలమా ♦ వగిది దీక్ష
పూని వినఁగ నశక్తులా ♦ పురుషు లేదు
దినములందైన వినవచ్చు ♦ నపుడె శుకుఁడు. 41

మాఘమున నెలనాళ్ళు నే♦మమున విన్న
ఫలము చేరు సప్తాహ శ్ర♦వణమువలన

మఱియుఁదపములు యోగ సమాధులిడని
ఫల మనాయాసముగ దీనఁబడయవచ్చు. 42
మనసుం గెలుచుట కష్టము
మనుగడ స్వల్పంబురుక్సామాజములవలన
జ్జనులకుఁగలిబహుదోషము
లనుగూర్చునటంచు ముని వెలార్చెందీనిఁ. 43
ఘనతపముకంటె సప్తాహ గర్జయదిగో
క్రతువుకంటెను సప్తాహ గర్జయదిగో
వ్రతము కంటెను సప్తాహ రావమదిగో
మించి తీర్థమ్ము నది బొబ్బరించు నదిగో. 44
ధ్యానమును మించి యోగంబుదాటి జ్ఞాన
మలఁతిఁజేసి గర్జించు సప్తాహ మదిగో
అన్నిటికి మిన్న సేన సుమ్మంచు బొబ్బ
రించు సప్తాహ మదె బొబ్బరించు వినుమ. 45

అని భాగవత సప్తాహ ప్రభావమ్ము సనకాదులు నారదాదులకుం జెప్పిరని సూతుండు వలుక శౌనకుం డిట్లనియె. మహాత్మా! తమ రిప్పుడు జ్ఞానాది ధర్మమ్ములను గణించి సాశ్చర్యంబైన కథానకముం జెప్పితిరి. నిశ్శ్రేయస మొసంగుశక్తి భాగవత పురాణమునకుఁబుట్టిన తెఱంగు సెలవీయ వేఁడెదనన సూతుండిట్లనియె. 46

* సూతుండు భాగవతమునకు శక్తికల్గిన తెఱఁగుసెప్పుట *

శ్రీకృష్ణదేవుఁడీ భూ
లోక మెడలి స్వపదగమన లోలతఁగనఁగా

నేకాదశమును వినియు సు
ధీకుం డుద్ధవుఁ డిదం వి♦ధిం బ్రార్థించెన్. 47

అరవిందాయత నేత్ర! భక్తజన కా♦ర్యంబీవు గావించి యీ
ధరణిం బాసి చనంగ నెంచితొ? యే♦తద్వార్తమచ్చిత్తమున్
బఱియల్ వాయఁగఁగోసివైచినది నా♦బాధం దొలంగించి ని
ర్భర సంతోషముఁ గూర్చిపోఁగదె జగ♦ద్భద్రాను సంధాయకా!

తమ రదుగెత్తఁగా నె ప్రమ♦దంబున రాఁగలిగాఁడు వాఁడు గో
దుముకుచున్నవాఁ, డతని♦దోర్వ్యగ మొండగ దుండగీండ్రిలా
రమణిని సాధులన్మృవుల♦రాయిడి వెట్టెద, రీనృశంస భా
రము వహింపఁజాలక ధ♦రాసతి గోవయి యేరివేఁడెడిన్? 49

ధారిణి కీవుగాకెవఁడు ♦ త్రాత? శ్రితాళి భవద్వియోగ మే
తీరున నోర్చుకోఁ గలదు? ♦ దేవ! ధరన్విడఁ బోకుమా! నిరా
కారుఁడవైన నీవు త్రిజ♦గంబులు గొల్వఁగ లేవటంచు సా
కారుఁడవై వెలింగెదవు♦గా కరుణామయ! భక్తరక్షకై. 50

ఓ సకలేశ! మా మదుల♦యో క్షణమైన నిరాశ్రయంబుగా
భాసిలుచుండలే, వెవుడు ♦ వర్విదుచుండు, నిఁకెట్లు నిర్గుణో
పాసనముం బొనర్తు? మతి♦భార, మెఱింగియె దీని నీవు మా
యా సముపేతతన్ బహువి♦ధాకృతులం గనుపట్టి దీశ్వరా! 51

ఈగతి నుద్ధవుం డనఁగఁ ♦ గృష్ణుఁ డిదం దలపోసి, నివ్వడే
నేగిన వీఁడు చెప్పినటు♦లే యగుఁ గావున నట్లు గామికై
నా గురుతేజ ముంచెద ఘ♦నంబగు భాగవతంబునందు నా
పై గమనింతునంచు శ్రిత♦పాలకుఁ డట్లయొనర్చె శౌనకా! 52

పావనమైన భాగవత ♦ వాఙ్మయ మందు మురారి సత్కృపా
శేవధి యీప్రకారమునఁ ♦ జేరుట చేతనె వర్ణ వర్ణముల్
జీవరసంబుతోఁ గులుకఁ ♦ జేరి వహించిన విన్నఁ జూచినన్
సేవ లొనర్చినం గలుగు ♦ శ్రేయము; లాఱును సర్వపాపముల్ 53
శ్రీహరి యెదుంటనె స
ప్తాహ శ్రవణంబు మిన్న ♦ యన్యో సమస్త
వ్యూహములు సాధనమ్ములు
వ్యాహతములు కాఁగ నిద్ది ♦ వ్యాహృతమయ్యెన్. 54
దుఃఖ మడఁగ సౌభాగ్యంబు ♦ దోఁర బేద
తనము పర్వెత్తఁ బాపంబు ♦ తనువు విడువఁ
గామమోడఁ గ్రోధము చావఁ ♦ గలి నగాహ
మీ మహా ధర్మ మది వచి♦యింపఁ బడెను. 55
వేలుపులును దాఁటఁగ లేర ♦ విష్ణు ప్రోవ
మఱొక విధిచేత, మనుజుల ♦ మాటయేల?
అందువలననే సుమ్ము స♦ప్తాహ మనెడు
నీ మహా ధర్మ మది వచి♦యింపఁ బడెను. 56

అని సూతుండు పలికి మఱియు నిట్లనియె. శౌనకా! యట్లు ఋషి మహాసభలో సనకాదులు సప్తాహ శ్రవణోప ధర్మమును వెల్లడింపఁగనే ఒక యద్భుతము జరిగినది. వినుము చెప్పెద. 57

* భక్తి ఋషి సభలోనికిఁ గొడుకులతో వచ్చుట *

ఉత్సాహము. నందనందనా! ముకుంద! ♦ నాథ! రామ! కృష్ణ! గో
వింద! మాధవా! మురారి! ♦ వేణుగానలోల! రా

కేందువదన! పద్మనాభ! ♦ యీశ! కేశవా! హరీ!
యిందిరా మనోహరా! యు♦పేంద్ర! కంసమర్దనా!

ఉత్సాహము. సుందరాంగ! హేమ వసన♦శోభితా! చతుర్భుజా!
మందరాగధారి! శౌరి! ♦ మధువిదారి! స్వామి! యం
చుం దృఢోక్తిఁ బాడుచుఁ వి♦శుద్ధమైన పెరిమె నూ
పొందిసరగ యువతి వచ్చె ♦ యువకపుత్రయుగముతో

వచ్చినయట్టి దేవిఁగని ♦ భాగవతార్థ మిటుల్ స్వరూపమై
వచ్చెను జారువేషమున♦వాహ్వరె! యంచును గొందఱాడఁగా,
వచ్చెనె? యెట్లువచ్చె? నది♦భక్తియె? యీసుకుమారు లోయటం
చచ్చెరువంది కొంద ఱసి♦రా సభకేఁగ రవం బుదారమై. 60

ఆకరములఁ జటితాళము
లాకనులం దూర్ధ్వదృష్టి ♦ యా పెదవులపై
శ్రీకాంతుని నామము లెవ
రోకదె యీ తల్లి యచ్చె♦రువుగా వచ్చెఁ. 61

ఒకమారతులుమూసి నృత్యములు సే♦యుఁ దాలసీ మాలికా
ప్రకరంబల్లలనాడ నొక్కతరి యో ♦ పద్మాక్ష! యోదేవ! యో
సకలాత్మా! యనిపాడు నొక్కతరి చే♦ష్టాశూన్యయౌ నవ్వరీ
యక! రాషాయదుకూలకాంతులఁ దెసల్ ♦ వ్యాపింపవర్తించెడిఁ.

ఎవ్వరో యీమెకివి రేవరో? ♦ యెచ్చటనుస్కురాని? యీ ప్రదేశవిరా
జవ్వని చేరు టేల? ముని♦సంఘము లీమెను గాంచి గౌరవం
బివ్విధ నింతగా సలుపు ♦ టేల? యటంచును ప్రశ్నలుత్తరా
లవ్వన సీమనిండి దెస♦లాని దివిం జని చుక్కలంటెఁబో. 63

అత్తఱి సనకాది నియమి
సత్తము లక్కలకల ప్ర♦చండ రవము చే
యొత్తి యడంచుచు నంభో
భృత్తుల కుద్దులయి వల్కి♦రిటు బిగ్గరగా. 64

సభ్యులార! వినుండు ని♦శ్శబ్ద సరణి
నీమె భక్తి, జ్ఞాన విరాగు ♦ లీతరుణులు
భాగవత కథార్థం బిట♦సాఁగ వీర
లేగుదెంచి రిచ్చట వింత♦యేమి చెప్పఁగ! 65

అను మాటల సత్పుత్రియగు భక్తిదేవి యాలించి మునీంద్రు లొసంగు గౌరవంబు నాదరంబున స్వీకరించి వినమ్రమై సనకాదులతో నిట్లనె. 66

* మునులు భక్తిస్థానము నిర్ణయించుట *

ఓ ఋషివరులార! నమ
స్కారము కలివలనఁ జిక్కి ♦ శల్యం బైతిన్
మీ రిపుడు కథారస మిడి
గారవమునఁ గంటఁ బుష్టిఁ ♦ గంటిన్మంటిన్ 67

మీ పెంపుదు బిడను గద
తాపస వరులార! యెట్టి ♦ తావున నిఁకనేఁ
గాఁపుర ముందునొ? దానిం
బ్రోపరులై చూపరయ్య ♦ పున్నెం బుండున్. 68

అని భక్తిదేవి పలుకఁగ
సనత్కుమారకులు సు♦ప్రసన్నాననముల్

దనరారఁగ నామోఁగనుం
గొని యనిరి సతమ్ము భక్తకోటికి నెల్లన్. 69

విమలప్రేమ రసం బెదన్నిలుపు దేవీ! విష్ణుసాయుజ్య సౌ
ఖ్యము కల్పించెడి తల్లి! సంసృతిమహాగ్రవ్యాధి ఖండించు మా
త! మురారాతికి ముద్దుగూర్చు సతి! యోతద్వైష్ణవ శ్రేణి చి
త్తములం దెల్లపుడు న్వసింపఁగదె భక్త ప్రీతి సంధాయినీ! 70

ఇటులు వసింతు వేని జననీ! కలిదోషము లెన్నియేని మి
క్కుటముగఁ బుట్టి లోకమునఁ గ్రుమ్మరుఁగా, కవిసీదు వంకఁ జూ
చుటకును గావు శక్తములు సుందరి! పొమ్మన భక్తిదాస హృ
త్పుటములఁ గూరుచుండ మునిపుంగవసూక్తులె వంతు మీఱెడిన్

సకల జగంబులం దెవరి స్వాంతములన్ హరిభక్తి నిల్చు వా
రి కలిమి లేము లేల? యరయరే! బహుధన్యులు వారె, యమ్మురాం
తకుఁడు స్వలోక కేళి బహుధా త్యజియించి యనూనభక్తి సూ
త్ర కలితుఁడై వసించెడి సదధ్హృదయాంబుజ కేసరంబులన్. 72

ప్రవచింపంగల వారమే? రుచిరమై బ్రహ్మాత్మకంబైన భా
గవత ప్రాభవ? మేల పెక్కనుడు? లాగ్రంథంబుఁ జేపట్టి యీ
భువి నెవ్వాఁడు పఠించు? నెవ్వఁడు వినున్? ముఖ్యంబుగా వారు శ్రీ
ధవు సామ్యంబు వహింతు రేమిటికిఁకన్ ధర్మంబు లన్యంబులున్.

అని కుమారులు సభలో వక్కాణించిరని సూతుండు
మఱియు నిట్లనె. అట్లు వైష్ణవ హృదయములందలౌకిక భక్తి
ప్రవేశించుట తోడనే. 74

శ్రీలలనాసమా♦శ్లిష్టావఘనుఁడు
నీల మేఘశ్యామ ♦ నిర్మల తనుఁడు 75
వనమాలికాప్రభా ♦ వ్యాపితోదరుఁడు.
ఘనశంఖ చక్ర శార్ఙ్గ గదాది కరుఁడు. 76
సౌందర్య జితకోటి ♦ సౌమకార్ముకుఁడు
చందన చర్చితాం♦చత్స్వ రూపకుఁడు. 77
హారి కపోల వి♦హారి కుండలుఁడు
హారకాంచీ మకు♦టాంగ దోజ్జ్వలుఁడు. 78
కౌస్తుభరత్న ప్ర♦కాశ మానుండు
నిస్తుల స్వర్ణ కాం♦తి పరిధానుండు 79
మందహాసానుగా ♦ మలకటాక్షుండు
సుందరాబ్జవిశాల ♦ సురుచిరాక్షుండు. 80
శ్రీవత్స విస్ఫుర ♦ చ్చిహ్నరమ్యుండు
లావణ్య మధుర వి♦లాస గమ్యుండు 81
వైకుంఠ వాసుండు ♦ పద్మనాభుండు
శ్రీకంఠ మిత్రుఁ డా♦శ్రిత వత్సలుండు. 82
సచ్చిదా నందుఁడు ♦ సర్వకారణుఁడు
వచ్చి భక్తుల మనః ♦ పద్మముల్ సొచ్చె. 88

భాగవత కథాశ్రవణార్థము వైకుంఠ వాసులు వైష్ణవులుద్ధవాదులు వచ్చి గూఢరూపులై యుండిరి, వారిది యంతయుం జూచి యానందాతి రేకంబున జయజయ ధ్వానంబులు సేసిరి. అంబరవాసులు చూర్ణప్రసూన వృష్టులు కురిసిరి,

సభాస్తారు లెల్లరు దేహ గేహాదులు మఱచి యుండిరి. అట్టి
తన్మయావస్థను నారదుండు సూచి యిట్లనియె. 84

అరరె మునివర్యులార ! స♦ప్తాహ జన్య
మైన యీ యలౌకిక మహా♦మాతి శయము
కాంచినాఁడ నేత్రంబుల ♦ కఱవు దీఱ
మునిఁగినాఁడ మహానంద ♦ వనధి యందు. 85

మాఘశరత సమాజ♦మును బహు పక్షుల
సమజమును నకిల్బి♦షమునఁ గ్రాలఁ
గథను మించినది యొ♦కండును లేదు ని
జమ్ము నిజము సంశ♦యమ్ము లేదు. 86

విమల కథా మయ సప్తా
హముచే శుద్ధుండుగాని ♦ యతఁ డెవ్వఁడు ? లో
కము మేలుగోరి కారు
ణ్య మానసులు వెలువఱిచిరి ♦ సవ్య పథంబుల్. 87

అని నారదుం డనుచుండ నమ్మాట లందుకొని సన
కాదు లిట్లనిరి. 88

బహు దురాచార సక్తులు ♦ పాప మతులు
క్రోధవహ్ని దగ్ధులు కాము♦కులు విమార్గ
గాములుం గుటిలాత్ములుఁ ♦ గలియుగమున
నఘులు లగుదురు సప్తాహ ♦ యజ్ఞమునను. 89

బ్రాహ్మణ ధనంబు చేతను ♦ బ్రదుకువారు
మోసగాం డ్రుగ్రవంచ పా♦పులు పరాంగ

నలఁ జెఱచువారు నిర్దయుల్ ♦ కలియుగమున
నములు లగుదురు సప్తాహ ♦ యజ్ఞమునను. 90

త్రికరణంబులఁ బాపముల్ ♦ దిన దినంబు
సలుపువారు దురాశయుల్ ♦ శఠులు మలిను
లొరుల ధనమున బ్రదికెడు ♦ నరులు కలిని
నములు లగుదురు సప్తాహ ♦ యజ్ఞమునను. 91

తల్లిదండ్రుల దూషించు ♦ తనయులాస
పోతు లాశ్రమ ధర్మ వి♦ఘాతుకులును
హింసకులు దాంభికులు సత్య♦హీనులుఁ గలి
నములు లగుదురు సప్తాహ ♦ యజ్ఞమునను. 92

అని సనకాదులు పలికిరని సూతుండు శౌనకాదులతోఁ
జెప్పెను. 93

భుజంగప్రయాతము. యమాద్యష్ట యోగాంగ♦కాభ్యాస కేళీ
సమాసక్త సద్గుర్వ♦జ స్రాంఘ్రి సేవా
క్రమోపాత్త శుద్ధి స్ఫు♦రచ్ఛాత్ర చిత్త
కుమారాక్ష బోధ ప్ర♦కార స్వరూపా! 94

—: గద్యము :—

ఇది ఉభయభాషా ప్రవీణ వేదాంతపారీణ మిన్నికంటి
గురునాథశర్మ ప్రణీతంబైన శ్రీ పద్మపురాణోత్తర
ఖండస్థ శ్రీమద్భాగవత మహిమ మందలి
తృతీయాధ్యాయము.

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

శ్రీమద్భాగవత మహిమ.

చతుర్థాధ్యాయము.

శ్రీపద్మాసన సంస్థా!
గోపాలన కేళిలోల! ♦ గురుశివమంత్రా
లాప బలప్రాపిత విజ
యాపార విజయ విలాస! ♦ హరిహరనాథా! 1

అవధరింపు. మవ్వాల సూతుండు శౌనకాదులతో నిట్లనె. అట్లు సనకాదులు నారదాదులకుఁ బరమ పతితులును పావనులగుదురని చెప్పి యిట్లనిరి. ఇచట నొక పురాతనేతిహాసంబు నొడివెదము. తచ్ఛ్రవణ మాత్రంబునం బాపహానియగు. దాని నాలింపుఁడు. 2

* సనకాదు లాత్మదేవుని కథను జెప్పుట. *

పూర్వము తుంగభద్రకును ♦ బూర్వదిశాతట మందొకండు గం
ధర్వ పురంబు గ్రాలె నట ♦ ధర్మము దాలుడివాఁడు విద్దెలం
గర్వము నెందువాఁడమల ♦ కర్మము సేయనివాఁడు లాఁతిమే
లోర్వనివాఁడు సత్యమున ♦ కొగ్గనివాఁడలరారఁడొక్కఁడుం. 3

వర్ణాశ్రమ ధర్మంబుల
నిర్ణయమును మీఱఁడెవఁడు ♦ నిగమంబులు సం
పూర్ణముగఁ జదివి సకల క
ళార్ణవులై యుంద్రు పాఱు ♦ లాపురిలోనన్. 4

వారిలో నాత్మదేవుఁడన్ ♦ బ్రాహ్మణుండు
సకలవేద విశారదుం ♦ డకుటిలుండు
శ్రౌతమున స్మార్తమునను భా ♦ స్కరునిబోలె
వెలుఁగుచుండును దినఁబెట్టఁ ♦ గలిమికలదు 5

అతని కొక్కభార్యకల ♦ దామెను ధుంధులియందు, రుత్తమ
ఖ్యాతకులంబునం బొడమె ♦ నందము చందముకద్దు గీమునం
జాతురితోఁబనుల్ సలుపు ♦ సంతతముం గడువాగుచుండుఁ దా
నేతఱినొండ్లతోడఁ గల ♦ హించు మఁగ్రార్యముసూపుచుండెడిన్. 6

అదియేమాటవచించునాథులకు నూ ♦ ఱాళ్లైనఁ జెల్లంగనౌ
నదిగోకంబున వార్తపాక్కునది తా ♦ నేమంచు నాలింపనౌ
బదులెవ్వాఁడయినన్వచించునిక న ♦ వ్వాడ్డిన్ సమూలంబుగాఁ
గదలించున్ దరమేవదల్పుకొన నా ♦ గయ్యాళినోటం బడన్. 7

జగజంత యూరిమీఁదం
దెగఁదిరుగున్ వాదులెల్లఁ ♦ దీర్చు నయినహా
చ్చుగు నీల్వనఁగనుగల్గి మె
లఁగులేఁగడపం గరమ్ముల నెపండంటున్? 8

కట్టుకొన్నయాలు ♦ గావున నదియెట్టి
గట్టివాయయైన ♦ నిట్టులనో

ధరణీసురుఁడుకడఁక ♦ పరిపెట్టుకొని కాఁపు
రమ్ము సేయుచుండె ♦ నెమ్మిమీఱ 9

ధనముల్ ధాన్యములిండ్లువాకిళులు క్షే♦త్రంబుల్ బలీవర్దముల్
ఘనగోవుల్ మహిషీతతుల్ పరిజనుల్ ♦ గ్రామాల్ స్వమ్ము లేవెన్ని యు
న్నను సంతోషమునీయ వాయెఁ గదసం♦తానంబు లేకున్ననం
చును నాదంపతు లెంచియుప్పుడెడఁదఁ ♦ శోకించిరో నారదా! 10

మొదట నర్థంబు గలద యా♦పిదపఁ గామ
మబ్బె రెండుండినను సుఖం♦ బలరదాయె
నంచునాతఁడు సంతతి ♦ యబ్బుకొఱకుఁ
బిదప ధర్మంబు సేయఁగా ♦ మొదలుపెట్టె. 11

భూములను గోవులను వస్త్ర♦ములను హేమ
ములను రజతంబులను భూసు♦రుల కొసంగెఁ
జదువు సంధ్య లాచారంబు♦ పరిగఁ జూచి
పాత్రమెఱిఁగి దానము సేయు♦వలయుఁగాదె. 12

అందుఁగూడ నేవారికి♦యెయ్యది యొసంగ
వలయునో యది చూచియే♦వాఁడొసంగె
నేవిషయమున కేపద్య♦మీయవలెనొ?
సత్కవీంద్రుండు చూచియొ♦సంగునట్లు. 13

వనమును నాటించెఁ బా
విని ద్రవ్వించె నొక చెఱువు♦ వేయించెఁ భో
జనములు వెట్టు గుడిస్ని
ల్పెను బూర్తమ్మునను సంతు ♦ లేదాతనికిఁ. 14

కొడుకైనఁ గూఁతురైనం
బొడమకునికి నింటఁ గాల♦ముంబుచ్చఁగ లే
కడరు నడలున నతం డా
క్కఁడయుడవికి వెడలితిరుగఁ♦గడఁగె విముఖుఁడై. 15

అంత నడిమింటి పై కర్కుఁ♦డరుగుదేర
నచట నెంతవనచ్ఛాయ ♦ మలరుచున్న
నాతనికి దప్పికల్గినీ♦రానపుట్టె
నడఁగియుండదు కాలమ♦హాత్త్వమెపుడు. 16

ధరణీదేవుఁడు దూప దీర్చి కొనఁ గాం♦తారమ్మునం దారు చా
దర మొప్పారఁగ నొక్కచోఁ గని సము♦ద్యద్భృంగసంచారముఁ
వరసౌగంధిక కైరవాంబురుహ దీ♦వ్యత్సౌరభోద్గారముఁ
బురుపీయూషరసస్ఫురన్మధురవాః♦పూరమ్ముఁ గాసారముఁ. 17

పాఱుండు కూరిమిమీఱి నక్కాసారమ్ము జేరి స్నాన సంధ్యాదు లాచరించికొని దగదీఱ నీరపాన మ్మొనర్చి తీరమ్ము నంగల భూరుహమ్ము చేరువఁ గూరుచుండం గొండొక కాలంబు గడచె నంత. 18

కడుదీర్ఘంపు జటాకలాపము శిరో♦గ్రంబందు నెట్టంబు కై
వడి దీపింపఁగఁ జుట్టి సాంధ్యకళ్రభ్రా♦వారంబుగాఁ దాల్చి యా
క్షుద్బ్రాహ్మంబగు తేజమాస్యమువయిం♦గుంపించి శాంతంపుసాం
వదరన్నేత్రములందొకండుముని డా♦యున్వచ్చెఁ గాసారముఁ. 19

వచ్చి జలమ్ములందిగి పాదాదిప్రక్షాళన మాచరించి కొని యించుక జలమ్ము ద్రావి తీరమ్ము చేర నాత్మదేవుండు

వినమ్రుండై డాసి నమస్కరించి దీనాననుండై నిలువంబడ
యతివరుం డిట్లనియె. 20

* మౌని దేవాత్మదేవ సంవాదము *

ఏటికి నిట్టూర్పు విడుతు?
వేటికిఁ గన్నుగవనీర । మేతెంచెడి? ని
చ్చోటనొకండవె యున్నా
వేటికి వచియింపు తండ్రి? । యే మాపదయో? 21

అన నాత్మదేవుం డంజలిపట్టి యిట్లనియె. 22

స్వామి! మహానుభావ! ముని । సత్తమ! పూర్వకృతాఘసంగతిం
బ్రామెను నాపితాళ్ళపు । త్రా వెదరయ్య కవోష్ణ తోయముల్
ప్రేమముతోడఁ గైకొనరు । వేల్పులుఁ బాఱులు నేనొసంగుచో
నేమన? సంతు లేదుసుమి । యీకలుషాత్మునకున్ దయానిధీ! 23

గుఱినిలువఁబడనిచిత్తము
తఱికొదవసివిత్తము విబు । ధమనోమణులం
గరఁగింపని పొత్తము సుతు
మురిపెము గనని నరు వృ । త్తము వృథావృథగా. 24

ప్రజలులేని యర్థంబు వ్య । ర్థంబుగాదె
కొడుకులేకున్న కులము వ్యా । కులముగాదె
పట్టి తిరుగని భువనము । వనముగాదె
మొదలు చెడ్డ బేర మ । పుత్త్రు బ్రదుకుఁ దెరువు. 25

హా! నేఁ బోషించు కపిల
ధేనువు కట్టడ యదెన్ని । దినములు చన్నన్

నే నాటిన వృక్ష మకట
మ్రానయ్యె ఫలింపదేమి ♦ మాటాడనిఁకన్? 26

నాయన! ఫలమేదయిన
న్నా యింటికివచ్చెనే న♦నతి కాలములో
నే యక్కట! చెడిపోవును
జేయంగలదేమియింక ♦ జీవమ్ములంతో. 27

నిర్భాగ్యుఁడనగు నా ప్రా
దుర్భావముచేఁ బితాళ్ళు♦శోషముగన రే
స్వర్భోగములంబొందను
దుర్భరజీవితము మోయు♦దునటే యింకన్. 28

గొడ్డుఁబోతువాని♦కూడు కూడదటంచు
దొడ్డవారలిల్లు ♦ దొలఁగిపోవ
గడ్డిపోచకన్నఁ ♦ గనగష్టమైననా
యొడ్ల మోచు నెట్టు♦లీయవమతి? 29

బ్రదుకుపైనిరోసి ♦ ప్రాణంబులఁ ద్యజింప
వచ్చినాఁడనిటకు ♦ స్వామి! యంచుఁ
బెద్దపెట్టుగాఁగ♦బెడమోముతో నేడ్చె
విన్నవారి గుండె♦వ్రీలిపోవ. 30

యతివరుకోమలంబయిన ♦ స్వాంతము నీరయిపోయి దీనికిం
గత మదియేమొకో తెలియఁ♦గావలెనంచుఁ దలంచివానిఫా
లతలవిధాతృనక్షరము ♦ లంగని సర్వమెఱింగ నేటిక
ద్భుతపదయోగశక్తిగల ♦ ప్రోదలకొందు దురావమున్నదే! 31

అంతన్మానివరుండు గేస్తుఁగనియయ్యా! యేల సంసారసం
భ్రాంతింజిక్కి దురంతచింతలఁగృశింపవా? జ్ఞానముం బూనరా
సంతానంబడిచట్టుగాను కనవో శాస్త్రీలు గీస్త్రీలు నీ
స్వాంతంబందు బలిష్ఠకర్మముబడి నర్తించు రాభూతముల్. 32
అరసినాఁడనీదు ప్రారబ్ధ మేడు జ
న్మములనుండి నీకు నాస్తినాస్తి
పుత్రబలము వగలఁ బొగలకు నాలవ
యాశ్రమంబుపూను పోయిగాను. 33
కొడుకు కొడుకటంచుఁ గొట్టుకొందువు తెగ
సంతుకలుగఁగాన సంబరంబె?
యరరె! సగరునకును నఱువదివేవురు
ప్రాముకొన్న దేమి వాఁడుచెపుమ. 34
కొడుకుఁ గుజ్జనోడివి దొడుకు నాసంజేసి
నడుఁకు సారము వోడమ మిడుకుదార
దుడుకు సూవక ముదిఁ బుడుకునే కడినీకు ?
నొడుకు కడఁక నుడుగు ముడుకువగను. 35
ఓరీ! నామాట వినుము
కూరకు దుఃఖమ్ము విడువు ఘోరతరము సం
సారము సన్న్యాసమ్మె య
పార సుఖము నిచ్చు నెన్ని భంగులఁగన్నా. 36
అసిన నాత్మ దేవుండిట్లుపలికె. 37
గేస్తు “అపుత్రస్యగతి
ర్నాస్తి” యనెడి నుడుగుభంగు మసి ప్రోఁగఁగవి

త్రస్తాత్ములు గారే? విబు
ధస్తవనీయచరితులరు ♦ తామెటులుండిరి. 38

అనిన మునివరునకు దనకడ నగి యిట్లనియె. "అవశ్య
మనుభోక్తవ్యమ్ కృతంకర్మ శుభాశుభమ్" అనెడి పెద్దల సుద్ది
నాలింపవో? 39

ఎవఁడేది చేసికొనునో?
యవశ్యమది యనుభవింప ♦ నగుఁ దప్పదుగా
ల విపక్వమైనపుడు మూ
ఢవా? దూర్వామూలసమం ♦ బౌటనుఁ గనుమటులే. 40

కలిఁ బుత్త్రులు కలుగుటకుం
గలుగక యుండుటకు నెవరి ♦ కర్మములలోనం
గలదు? ఋణబంధముకొలఁదిఁ
బాలురును పశువులు గృహములు ♦ పుత్త్రులు, పత్నుల్. 41

సుగతులు పుత్త్రియుల్ పలుపు ♦ చో నగువారసి బుత్త్రులాచరిం
పఁగవలెనంచు నేల తలఁ ♦ పఁగవలె? నీకయి నీవు చేసికోఁ
దగదె? పరంబునం సుఖని ♦ తానము గల్గుటకా? సుతార్థివై
పొగులుట? లేక నైహికము ♦ పొల్పుటకా? ధరణీసురాగ్రణీ! 42

ఉభయలోక సౌఖ్యములు క్రి ♦ యోద్భవమ్ము
లగుట నవియనిత్యమ్ములౌ ♦ టంచు వాని
కన్న మిన్నయగు ముక్తి సౌఖ్యమ్ముకొఱకు
జ్ఞానులొనరింత్రు కర్మ స ♦ న్న్యాసమనఘ! 43

తనయులటయ్య! సద్గతులు ♦ దార్తురు? పుత్త్రులు లేక చన్న శాం
తనవుఁడు దుర్గతిం బడియె ♦ నా? యపవాహితుఁడైన వ్యాపనం

దనుఁడును దుర్గతిం బడియెనా? హనుమంతుఁడో? నారదుండో?
రో! యనఘ! నివృత్తిమార్గపరులందఱపుత్రకులయ్యు దుర్గతిన్.

అనిన నాత్మదేవుం డిట్లనియె. 45

శూరులు పుత్రకుల్ గలుగఁజూ సురలోకము వొందెఁ బాండుభూ
దారుఁడు మన్మలుండినఁగదా దివికేగె యయాతియున్ జర
త్కారువు సంతతిం బడయఁగాఁ బితరుల్ నియమించి రేల? యో
సూరివరేణ్య! నన్ను దయఁజూడవె! నీ కెదురాడువాఁడనే? 46

అనిన నమ్మౌని యిట్లనియె. 47

అవునయ్యా! యది కర్మమార్గము తదీయాధ్వమ్మునం బోవు మా
నవులా నాకసుఖాలు పొందెదరు పుణ్యక్షీణమైనంత నే
భువిపైఁ గూలుదు రేను జ్ఞానసరణిం బొమ్మంటి నట్లైనఁ బొం
దవు జన్మమ్ములు మృత్యువుల్ సతము నానందమ్ము వెల్గొందెడిన్.

క్షితిదేవసత్తమ! స్వయం
కృతములు పరకృతములు ననఁ బరఁగెడుఁ గ్రతువులు స
త్కృతు, లవి స్వర్గముః సుఖ
ప్రతానముం గూర్చుఁ బ్రాణివర్గంబునకున్. 49

ని కర్మంబులు నీవ చేసికొనుమంటిన్ బుత్రుఁడో పౌత్రుఁడో
లే కింకెవ్వఁడొ చేసి నీకొసఁగుటల్ శ్రేష్ఠంబు గాదంటి, ని
స్సీ! కర్మాధ్వము రాకపోకలను గావింపఁ బెట్టు జ్ఞానాధ్వముం
గైకొమ్మంటి నట్లైనఁ గల్గుఁ జిరసౌఖ్యంబంటి, శంకేటికిన్. 50

అనిన నాత్మదేవుం డిట్లనె. 51

స్వామి! క్షమింపుఁ డీబడుగుఁ ♦ బాపఁడు మానుడిపోఁడిమిం గనం
డేమియునైనఁ బుత్త్రుఁగన ♦ నెంచెడి మాఱకు పట్టుపట్టి యో
గామిత శక్తియుక్తులకు ♦ నందనిదుండదు మీరు నన్నుఁ గం
ప్రేముడిఁ జూడరే నిట హ ♦ రీ యని ముక్కునుమూసికొందుఁగా.

కన్నీరు బుగ్గలఁ ♦ గారుచున్నప్పుడే
బోసినోరు దెఱచి ♦ మురిసి నవ్వు
చందమామా! రావె ♦ జాబిల్లి రావే యు
నుచు మొదల్వెట్టఁగా ♦ నోరు విప్పు
కమ్మఁగా నుండును ♦ బొమ్మ ముద్దగుది యు
నంగ గుటుక్కున ♦ మ్రింగు దాని
నరుగు చున్నారు నా ♦ యనగా రనంగానె
యెత్తుకొమ్మని చేతు ♦ లెత్తి యడ్డు
అమ్మ తాయెము కొనిపెట్టు ♦ మను నేడ్చుఁ
బావ! రా! యనఁ బర్వెత్తి ♦ పైనిఁ బడును
బొమ్మ! లేవి యనుచుఁ బొత్త ♦ ములను లాగుఁ
గొడుకు సుగ మిట్టిదని యేరు ♦ నుడువఁగలరు? 53

అపుడపు డాత్మలోఁ బొడము ♦ నాశయముం బ్రకటింపలేక ప్రా
లిపడిక మొట్టటో యనుచుఁ ♦ దేవకుఁదల్లికి నడ్డుపోవఁ గో
పపడఁగ నాపె, నన్నుఁ గని ♦ బావురు మంచును నేడ్చు చప్పుడం
కపుఁ దొడవై వెలుంగు సుతు ♦ కౌఁగిలి సౌఖ్యము నెన్న శక్యమే?

కొడుకులుఁ గూఁతులు గోడం
డ్రాడికపు మనుమలును నిండి ♦ యుండంగా న

వ్వడు కళకళలాడుచుఁ దం
గెడుపూచిన యట్లుగాదె ♦ నీమువెలుంగుల్. 55

అనిన యతివరుం డిట్లనియె. 56

పిల్లల వలన సుఖమ్ములు
గొల్లాడుదె? గొంతులోన ♦ గుఱగుఱలాడన్
దల్లడిలవె? కాల్గాలిన
పిల్లివిగావె? కడిగొందు♦వే? పిదురింతే? 57

మున్ను విరించి దుఃఖమును ♦ బుట్టఁగఁ జేయఁగ నాపె వచ్చి క్రా
ల్గన్నుల నశ్రువుల్ గురియఁ♦గా జనకా! నను జేరనిత్తురే
యి న్నరులన్న ధాత యవు♦డిం దియ సౌఖ్యము మాటువెట్టి నీ
కు న్నలవేర్పటింతు న నె♦త్తో ణి సుఖమ్మున దుఃఖముండెరా. 58

మొదట నొకండవే యపుడు♦పుట్టెను దుఃఖముఁగూడ నొక్కఁడే
వదవడి తెచ్చికొంటి వొక♦భార్యను గావున రెండు దుఃఖముల్
గదిరెను నేఁడు పుత్రకొల♦కై తపియించెదు మూఁడు దుఃఖముల్
గుదిగొనవయ్య! యొందుకొల♦కోయిటుదుఃఖము లీవు గోరుటల్.

జ్ఞాన సుతుం గోరుమురా
వానివలన రాక పోక♦భాసిల్లని ని
త్యానంద సౌఖ్య మిఁబెదు
పూనిక యేమిటికిఁ జర్మ ♦ పుత్రులకొలకై. 60

అని మానీంద్రుండు నాలవ యాశ్రమము స్వీకరింపుమన
భూసురుండిట్లనియె. 61

స్వామి! యే ద్వితీయాశ్రమ ♦ ఫలము పొందఁ

లెనయ నోపుదు? నుట్టికే ♦ యెక్క లేని
యామె స్వర్గంబునకు నెక్కు♦నే మహాత్మ! 62

నిరుపమ యోగశక్తిసిధి! ♦ నీటను ముంచెదో? పాలముంచెదో
భరమిక మీఁదె మీ యదుగు♦పట్టితిమీఁదయయుంచుఁ బల్లు భా
సురుని మహాగ్రహంబునకుఁ♦జోద్యము చెంది యెడంద నయ్యతీ
శ్వరుఁ డిటులాడె నెంతహత♦వాదివయా ధరణీసురాగ్రణీ! 63

మున్ను విధిలేఖ మార్గసం♦బునను జిత్ర
కేతుఁ డిడుమలు గుడిచిన♦రీతి సన
కొడుకు వలన సుఖంబులు ♦ వడయ లేవ
దైవహతుఁడు సౌఖ్యంబు లొం♦దంగలాఁడె! 64

ఎన్ని వచించినన్వినవ♦యేమి యొనర్తును భూమిదేవ! కా
నున్నది కాకమాన దిదె♦ . కర్మఫలంబు గ్రహింపు దీనినిం
దిన్న నెలంతకుం బొడము ♦ సిర్సల చిత్తుఁడు నూనుఁ డింటికిం
గ్రన్ననఁబోయి నీ నెలఁత♦కై నిడుమయ్య! యొకంఁడుచెప్పెదన్.

వనిత దీనిభుజింప సం♦వత్సరాంత
మేకభుక్తంబె భోజన♦మెల్లప్పుడును
సత్య మాడంగవలయు శౌ♦చంబు దయయు
దాన ధర్మము లుంట యు♦త్తమము సూవె. 66

అని యాఫలం బొసంగ నయ్యాత్మ దేవుండు మహా ప్రసాదంబని మోదంబున గ్రహించి ప్రణామంబు లాచరించి దరహాసరోచిరుదంచిత గండమండలుండును సమధి కోల్లాస భాసుర మానసుండునై సరభసగమనంబున నిజమందిరాంగణ

ప్రదేశంబునఁకరిగి దారం జీరి సర్వంబు నుడివి ఫలంబునొసంగి నియమంబులం జెప్పి భుజింపుమని పలికి తాను దొందరపని కలిగి యెందే నరిగెను. 67

* ధుంధులీవిచారము *

కొడుకులు లేకున్నప్పుడు
కొడుకులు కొడుకులని కొట్టు♦కొనియెం గానీ
కొడుకు పొడము వెరవుదొరక
నడఁద వెనుకదీసెఁ బడఁతి♦కేమందువిధిఁ. 68

పిదప ధుంధులి మది చెయి♦వెట్టికలఁచి
నట్టులయ్యో నానియమాలు ♦ నావ్రతాలు
నా యనూనగర్భిణి బాధ♦లా ప్రసూతి
కష్టములు నన్ని కన్నులఁ♦గట్టి నిలువ. 69

సఖి యెదుటఁ గన్నుఁగవ నీరు♦జాలువాఱ
నిట్టులనె ధుంధులీకాంత♦యేమె వింటి
కాదె? యిప్పుడు నానెత్తి♦మీఁద నొక్క-
కొండ విఱిగి పడ్డది చెప్పి♦కొన్న సిగ్గు. 70

మునియటే వాఁడు నా ప్రాణ♦ములకె వచ్చి
పడెను దానొక పండిచ్చి♦పాను నిష్ఠ
కలిగి తినుమనె నది తిన్నఁ♦గలుగు నంట
కొడుకొకండు వంశోద్ధార♦కుండు వింటె! 71

ఒంటిపూట తిండి ♦ యొకనాఁడ? రెన్నాళ్ళ?
వత్సరంబు గడప♦వలయు నంట

యింటి యెల్లవనులు ♦ నేన యేర్పఁగ వలె
నెట్టులమ్మ దీని♦ నే భరింతు? 72

వారికేమమ్మ మగవారు ♦ దూరముగను
నిలిచి బడబడ వాగుదు ♦ రలవి యెఱుఁగ
రకట గర్భంబు దాల్చుట♦యన్న మాట
లో? దిగినవారికేగదా ♦ లోతుఁదెలియు. 73

అన్న మంగిటికిఁ బో ♦ దదియిది తినఁగోర్కి
పుట్టు నా తిన్నది ♦ గిట్టకేగు
నోట నీరూరు చుం♦డును నాల్క రుచి చచ్చు
మట్టి పెళ్ళల మీఁద ♦ మనసు పోవు
బహు వికారము గల్గుఁ ♦ బసరు వెళ్ళుచు నుండు
నిదుర పట్టదు గుండె♦లదరు చుండు
చెక్కిళ్ళు వెల బాఱు ♦ బక్క చిక్కు శరీర
మలసటగానుండు ♦ నలుకు పాదము

ఎబ్బెతికముగ నీ పొట్ట ♦ యింతపెరుగు
నలవగును రెండుముద్దల ♦ కధికము దిన
వడిగ నదువలేమక్కట ♦ వడిఁ గూడఁ
బాదు కడుపున కెందుకో ♦ ప్రాఁకులాట? 74

కడుపు కదుపన్నఁ బిడుకల ♦ గుడిసె కాదు
పిండ మద్దముదిరిగిన ♦ నిండు ప్రాణ
మునకొ మోసము వచ్చువి♦భుండు వచ్చి
నన్నుఁ దంపినఁ బరియె తి♦నఁ ఫలంబు. 75

సుదతిరో! నేను గూర్చున్న ♦ చోట నుండి
లేవ లేనప్పుడు ననాంద ♦ లేక ముండ
యింటఁ గలయున్ని 'కాడేయ' ♦ నెవరె యట్లొ
మేను దానివెంటఁ దిరుగ ♦ లేనుగాదె! 76

గొడ్డురాలి కేమి తెలియు ♦ బిడ్డబాధ
యంత్రదు గాసి యిరుగుపొరు ♦ గమ్మలక్క
లడ్డు పడు బాధసూడన♦టమ్మ యయ్యొ
వలదె వగవారికైన నా♦ప్రసవ బాధ. 77

ఎట్టులనో జవించునని ♦ యెంచిన నావల బిడ్డ పోషణం
బిట్టులుగాదు దేసికిసి ♦ నేడ్చును జెప్పఁగ నోరులేక య
ప్పట్టున వాని భావమును♦బట్టి మెలంగఁగ నిన్నెవం డొగిం
బుట్టఁగఁ జేసె నా నలువ♦పోఁడిమితో దిగిరావలెం జుమీ. 78

పెత్తనంబున కేగ ♦ వీలుండదెప్పుడు
గ్రుక్కలు పట్టుచుఁ ♦ గుందునొక్కొ
కడు వెలయైన కో♦కలఁగట్టరాదెప్పు
డోడి మలమూత్రముల్ ♦ విడుచునొక్కొ
ఇష్టమైన పదార్థ♦మెలమి భుజింపరా
దెపు డజీర్ణం బావ♦హిల్లు నొక్కొ
హాయి గాలి విసరు ♦ నారుబయటఁ బండ
రాదెప్పు డల పులుఁ♦గీఁదు నొక్కొ

వాని యేడుపుడిపి ♦ వానికిఁ బాలిచ్చి
వాని ప్రక్కవేసి ♦ వానిఁ బండఁ

బెట్టి వానిఁజిచ్చి♦కొట్టి వాని నిదుర
పుచ్చి తల్లియవలఁ♦బోవలయును. 79

కడుపునిండఁ దిండి ♦ కంటినిండ నిదుర
దక్కఁబోదు బిడ్డ ♦ తల్లి కెపుడు
ముండయైన గొడ్డుఁ♦బోతైన నిట్టి క
ష్టాలు లేక యుండ్రు ♦ సౌఖ్యముగను. 80

ఇయ్యక్కల్లే యిట్లుండ వీనిం దలదన్నినవి మఱికొన్ని
కలవు. 81

అందఱొక్కయెత్తు ♦ నల యగస్త్యుఁడొకెత్తు
టన్న యట్లు శౌచ♦మంట సత్య
మంట వానిపాడె ♦ యవియెట్టులే దొంగ
పోటుకన్న లింగ♦పోటు మిన్న. 82

కాన ఫలంబును నేఁడిన
లే నాకష్టమ్ములఁ బడ♦ లేనంచని యా
పై నాథుఁడు వచ్చి యడుగఁ
గా నది తింటి న్నిజంబు♦గాఁదింటి ననెన్. 83

* సింధులి ధుంధులి కుపాయము చెప్పుట *

వాడును సంతసిల్లె నొక♦బాలుఁడు పుట్టు నటంచు నంత నా
చేడియ చెల్లె లొక్కతుక ♦ సింధులి బిడ్డల తల్లి యక్కనుం
జూడఁగరా విభుండు యతిఁ♦జూచుట దొట్టి వచించి సర్వమే
నోడితిఁ బందుమొక్క నెటు♦లొక్కొయిఁకంజరుగు న్వచింపవే. 84

చూలాలు బాధలం బడఁ
జాలక దాచితివి దినక ♦ సత్ఫల మింక నే
లీల ? నుపాయము చెప్పవె
యాలము చేసితినో మీఁద ♦ నాఱడి పడుదున్. 85

అని యప్ప యేడ్వ సింధులి
యని దీనికి నింత భయమె? ♦ యక్కా! యుపాయం
బును విను చెప్పెద నెవఁడే
వనితల గుట్టును గ్రహించు ♦ వాఁడు ధరిత్రిన్. 86

అని యించుకతడవు యోజించి సింధులి యిట్లనియె. 87

నాకు గంపెఁడు బిడ్డలు ♦ న్నారు మరల
నెలమసలె నిప్పుడే కాన ♦ గలుగఁ బోవు
పాప నీ కొసంగెద నంత ♦ వఱకు సుఖము
గా మెలంగవే యింట స ♦ గర్భవోలె. 88

ఊరక యప్పా! నీవు దిగు ♦ లొందకు మాయము మాకుఁదగ్గ సం
సారము పెద్దదాయె వ్యయ ♦ మా! పెరిగెం దలమించి, కాన మా
వారికి నచ్చఁ జెప్పఁగలఁ ♦ బైకము మాత్రము నీవొసంగుమా
దారికి వచ్చి గూఢముగఁ ♦ దా సినువుంగొనివచ్చి నీకిదున్. 89

పందు గొట్టె బిడ్డకటంచు ♦ జనులు పలుక
మెలఁగుదుము బావగారు న ♦ మ్మెదరు నేను
వచ్చి బిడ్డను బోషింతుఁ ♦ బతికిఁ జెప్పి
పిలువనంపు కష్టము లేసి ♦ ఫలము దక్కు. 90

నిర్భయముగ నీవీలో
గర్భిణివలె సంచరింప ♦ గదె యక్కా! నా

యర్భకుఁడు వచ్చినపు డా
విర్భావపు నటన సలుప ♦ వే పతినమ్మన్. 91
అప్పా! యతి గొప్పతనం
బిప్పుడు కనుగొంద మాపు ♦ కిను మా ఫలమే
చొప్పున జరుగునొ యనఁగా
నప్పుడఁతి [illegible]నర్చెఁ జెప్పి ♦ నట్లు సకలమున్. 92
అంతట సింధులి యాత్మ సి
శాంతంబున కరిగెఁ బాదు ♦ నావు భుజంచేన్
కాంతామణి ధుంధులి వృ
త్తాంతం బామీఁద వినుఁడ ♦ యా! వింతయగున్. 93

* ధుంధులీ చర్య *

పతిపేనులంబడు ♦ గతిఁ బెద్దయులిప్పుడో
నుదయ కాలంబున ♦ నోకిలించు
కడుపు నిండఁగఁ దిని ♦ కాంతుఁడు గనఁదెలెన్
వివిధ పదార్థములన్ ♦ విడిచి లేచు
అది తెమ్మ యిది తెమ్మ ♦ యని కొండమీఁది కోఁ
తిని దెమ్మనుచు విభుం ♦ ద్రిక్కు వెట్టు
ఒక చీర చుట్టఁబొ ♦ ట్టకుఁ జుట్టి యట్టి చీ
రనె కట్టుకొనును భ ♦ ర్తగని యుబ్బ
అసురుసురుమను లేవలే ♦ సనును బిండ
కొండమదెనఁ దిరిగెడి ♦ సనుగడగఁ జేరి
బుద్ధి ముట్టనే నెప్పుడీ ♦ శుండు కరుణ
బయటఁ బడవేయునో యను ♦ బద్దులాఁడి. 94

హాంసీయానకుఁ బుత్రవ
తంసుఁడు పుట్టవలయునని ♦ ధరణీసురుఁడా
శంసించి మూఁడవ నెలం
బుంసవనాఖ్యాక కర్మ♦ముం జేయించెన్. 95

అంతట బంచమ మాసం
బంతంబై పోవ గర్భ♦మభివృద్ధిగనం
గాంతుఁడు తనకాంతకు సీ
మంతము జరిపించె నుచిత♦మంత్ర క్రియలన్. 96

* ధుంధుకారి జననము *

పిమ్మట నచ్చట సింధులి
తొమ్మిది మాసములపైని ♦ దొమ్మిది దినముల్
గ్రుమ్మర శశిసూర్యసమా
నమ్మున నుండఁ బ్రసవించె ♦ బాలుఁడు గలిగెన్. 97

తెలవాఱకమును పే ధుం
ధులికిం గబురంపె మూట ♦ దూఁకెం దనచె
ల్లెలి, కాఱవరేయి విభుని
వలన రహస్యముగఁ బిల్ల♦వాసిం బంపెన్. 98

మఱఁచి సిసువుఁ జేర్ప ♦ మంత్రసానియు వచ్చె
జరుగ వలసి నన్ని ♦ జరిగి పోయె
నాలు కనినదనుచు ♦ నాత్మదేవుం డంచె
ధనము సేయు నెంత♦వసిని గూడ. 99

బాలుఁడు పుట్టెనన్న శుభ♦వార్తను బ్రాహ్మణుఁ డాలకించియు
ద్వేల మోదంబునొంది సర♦విం దెలినీటను దానమాడి వి

ప్రాళికి గో హిరణ్య రజ♦తాదుల దానములిచ్చి ప్రేమగ ది
క్పాళియు బూరటిల్ల బహు♦వాద్య సినాదము లింటిముంగిటన్.
జాతకర్మ కలాపము ♦ సవిధిజరిగె
నేన నాకుమారునకుఁ జే♦రిదుదు మీరు
మానుఁడని ధుంధుకారి నా♦మమ్ము పెట్టె
బిడ్డ తల్లి మాటను గార♦వించు భర్త. 101
సొంతి చూర్ణంబుకో ♦ జొన్నునో చొన్నదో
దూది మాత్రము చెవి ♦ దూరియుండు
మోడికారమ్మను ♦ ముట్టునో ముట్టదో
విడెము మాత్రము నోట ♦ నడరుచుండు
పొట్టపెరుగుమాట ♦ పుట్టునో పుట్టదో
నడికట్టుమాత్ర మం♦దముగ నుండు
తడి దాక శైత్యమ్ము ♦ పొడమునో పొడమదో
పాంజఁబాదువు మాత్ర ♦ మంటియుంకు
వచ్చిమాడగునో కాదో ♦ వల వమేమి
మునుఁగుకో సంచరించు నిం♦పెసఁగు నడలఁ
బథ్యముండునో లేదో మై♦బలిసియుండు
వింత ధుంధులి వచ్చి బా♦లెంత రాలు. 102

* ధుంధులి తన చెల్లెలిం బిలిపింపుమని భర్తతోఁ జెప్పుట *

ఒక్కపుడామె నాథుఁగని ♦ యూరక పిల్లలు పిల్లలంచుఁ గై
పెక్కి తపించినాఁడ వది♦యెంతటికష్టమొ చూడవైతి నేఁ
డొక్కనికుంగు గల్గనెటు♦లోముటయో యని చింతపుట్టినా
కక్కట! నీకుఁ బట్టదిసు♦మంతయు నేది, యిఁకేమిచేయుదున్.

ఏని కడుపుడక తడసితి
నేని క్షణము పాలొసంగ ♦ నిల్లెగిరిచనం
గా నేడ్చు నేనుబట్టఁగ
లేనీగయ్యాళిగంప ♦ లోకంబైనన్. 104

నాకా పాలు పడఁగలే
దీకొడుకా పోరువెట్టు ♦ నేడ్పేత్వునకే
కోక స్తనిరమ్మంచున్
మోకటిలుదు నా నుదుటన ♦ ప్రొద్దుపొడిచెనే! 105

అప్పటి కెవ్వరేదనిన ♦ నయ్యాది చేసితిఁ దమ్మికాడలం
దప్పక తింటి క్షీరములు ♦ తామరగింజలు నూఱి త్రాగితిన్
బొప్పయ కాయల న్విసువు ♦ పుట్టక మెక్కితి నిట్టులెన్నియో
తిప్పలు పడ్డఁగూడ నొక ♦ తేపకు గ్రుక్కెడు లేవ స్తన్యముల్. 106

ఎల్లపుడన్యకామినుల ♦ నే బతిమాలుచు బిడ్డఁబెంపలే
మల్లరి పాలుగాఁగలము ♦ హాయి తెలంగొకఁడిప్డుగంటి నా
చెల్లెలి బిడ్డలేఁ డదివ ♦ సించినచో మనయింట క్షీరముల్
కొల్లలు కొల్లలైననుఁ ♦ గూరిమి పోషణచేయు చుండెడిన్. 107

వ్యయమునుంచుఁ జూడకుమ య
న్వయవృద్ధి పొసంగుకొల్లు ♦ వ్యయమనుకొన ని
శ్చయముగ జేపీధన సం
చయ మెవ్వరిదయ్యెడిదా వి ♦ చారించితివే. 108

నేను వడలేను బాలుని
లోనీవేమైనఁ జేయు ♦ దువుగాకింకన్

వానికని నాదిగాదను
మా నావుడు విభుఁడునవ్వి ♦ మానిని కనియెన్. 109
ఎందుల కంత వేసటవ ♦ హించెద, వీవు వచించుదానిఁ గా
దందు నే? యంటిఁ జెప్పె యెప్పు ♦ డైనను జెల్లెలిఁ బిల్వఁ బంచెదన్
నాదను వేడిపించకుము ♦ నాతిరో! యాగ్రహమత్తమీఁద రా
దందడి దుత్తమీఁద నటె ♦ దానిని జూపుట పిచ్చిదానవా! 110

అని యటనుండి తొలంగి చని మావటివేళకే సింధులిం బిలిపించి యింటనుంచుకొని బాలుం బోషింపించుచుండెను. అంత. 111

* గోకర్ణజననము *

మూఁడు నెలల్ గతింపఁగనె ♦ పుత్త్రుని బెట్టెను గోవు వందునా
నాఁడు భుజించియుంట ముని ♦ నాథుని వాక్య మసత్యమౌనె? య
వ్వాఁడతిసుందరాంగుఁడు సు ♦ వర్ణసమాభుఁడనేక లాతనిం
జూడఁగ మూఁగి రెంతయును ♦ జోద్యముగా ధరయానినట్టులన్.
ఆవఁట! పుత్త్రుఁ గన్నదఁట ♦ యాతఁడు మన్మథుఁడంట! వింటిరే!
భూవిబుధుండు వానిఁ గని ♦ పొంగుటయో సరిపోయెఁ గాని యే
నై వడి వీఁడు పుట్టెనని ♦ గాఢ విచార మొనర్పఁడాయెఁ బో
యీవిధ మెల్లఁ జెల్లెలును ♦ జ్యేష్ఠయుఁ జూచి కలంగిరాత్మలన్.

అయ్యవసరంబున నాత్మదేవుండు. 114

ఆవు కొడుకనుకొనక దే ♦ వాంశజుఁ డని
తలఁచి సుతునకుం బోలె జా ♦ తమ్ము సలిపి
వాని చెవి గోవుకర్ణంబు ♦ వలెఁ దనర్ప
నెమ్మి గోకర్ణుఁ డనియె నా ♦ మమ్ము వెట్టె. 115

ఆవు కడుపులోన ♦ నర్భకుం డెట్లుండు?
నున్నవాఁడు బ్రదికి ♦ యుంట యెట్లు?
లఖిల మీశ్వరుని మ♦హాత్త్వ మంచెంచిరి
ఋషిఫలమ్ము మర్మ♦మెవరి కెఱుక? 116

బాలకులు శుక్లపక్షాబ్జ♦వైరి కళల
రీతి దినదిన క్రమమున ♦ వృద్ధిఁగనిరి
శైశవంబు పౌగండంబు♦జారె యావ
నాంగణమునఁ గాలూదిరి ♦ హర్షమునను. 117

అక్షరాభ్యాస మొనరించె ♦ నర్హకాల
మందుఁ జౌలోపనయనముల్ ♦ పొందు పఱిచెఁ
దండ్రి కరణీయముల్ దీర్చెఁ ♦ దనయుల కవి
గిట్టుటలో? వారి చేతలఁ ♦ బట్టియుండు. 118

సాంగముగ నాల్గు వేదము ♦ లభ్యసించె
నాఱు శాస్త్రంబులఁ బఠించె ♦ సాంతముగను
చదువు నాచరణమ్ము నె♦సంగు చుండ
నవ్య యశమందె గోకర్ణ ♦ నామకుండు. 119

* ధుంధుకారి దుశ్చేష్టలు *

బడికిం బంపినఁ బోఁడు పోయిన నటం ♦ బాళంబులన్ శ్రద్ధచూ పఁడటుల్ చూపిన వల్లెవేయఁడెటులో ♦ వల్లించినన్ బుద్ధిని ల్పఁ డొగిన్నిల్పినఁ దత్ఫలంబుఁ గనఁడె♦వ్వట్లన్ దురర్థ్వంబునం దడుగుల్ వెట్టునుధుంధుకారిపిత చిం♦తాక్రాంతుఁడైయుండఁగన్. శ్రమమేలా? చదువేల? యేల గురుశి♦క్షం గుందు? రండాడుకొం దము పొత్తంబులఁ బాఱవేయుఁ డదిగో♦దాక్షాగుళుచ్ఛంబు తిం

దమురింపగా రియు చేళ్ళ గోయుదిము కంకిర్లు రంకటం బాడి బృం దములై బాలుడు వెంటరాఁ దిరుగువారితం దుర్వృత్తాగ్రణుఁ డనవకుండు గిరిఁ గొట్టిచూచె గురుఁ డాతని బోధించి దండించె నా జనయిత్రి మగని గిండిపెట్ట వనుచుఁ దిట్టి శాసించెఁ దమ్ముండు శోభన మార్గంబిది కాదు మానుమన నతని వ్రేండేమనుం దాను బట్టిన కుండేటిమూఁడకాళ్లను చుఁ బ్రీడించుచు మహాస్వేచ్ఛతో.

ఇట్లాదుందుడుకారికిఁ బ్రాయంబుతోఁ బాటు దురాచారంబును బెరుగసాగెను. 123

స్నానమే లేదు సంధ్యయు శౌచ మేడ?
పిత యనియెలేదు దీనాంధపీడ కేమి?
కులమెలేదా మెఁబీనుఁగు కూడు దినఁడ?
ఇల్లు విడిచి సర్వభ్రష్టుఁ డేలకాఁడు? 124

బాలకులఁ గొందఱంగని
లాలన మొనరించి దవ్వులంగొనిచని మైఁ
గ్రాలురవణములఁ గైకొని
పాలసుఁడవ్వారిఁ జంపివైచును నాతఁ. 125

శౌలేయకయుతుఁడై మృగ
యాలోలతఁ దిరిగి మృగచయము ద్రుంచుచుఁ జాం
డాలాభిరతిఁ జరించుచుఁ
గూళ యతఁడు దిరుగు జన్నిగొడ్డుం బోలెన్. 126

మైరేయమ్మును ద్రావుచుఁ
ఘోరతరంబున ధనంబు గోడించుచు నే

శ్యారతుఁడై సర్వులు చీ
క్రూరుండని తెగడ సతముఁ ♦ గ్రుమ్మరు నతఁడున్. 127

కుక్కవలె నొక్కదినమున
నక్కటిలుం డింటి కరిగి ♦ యాఁకుసిటు గని యే
యొక్క రగపడమిఁ గలిగిన
రొక్కము సర్వంబు గొని ప♦ఱుగు దీసెవడిన్. 128

మఱియొకనాఁడు తమ్ముఁడు స్వ♦మందిర సీమను లేఁడటంచు గు
ర్తెఱిఁగి గృహంబు సొచ్చి తన♦వృద్ధ పితంబడమోది తల్లి గు
ద్దులఁదిమిభయంబుగొల్పి తన♦యోపినయన్నియమూల్యవస్తువుల్
బిరబిరఁగొంచుఁబోయె గల♦వే? విటకోటికిఁ బాపపుణ్యముల్.

* ఆత్మదేవుఁడు కొడుకుంగూర్చి విలపించుట *

అంతట నాత్మదేవుఁడు మ♦హాత్తర దుఃఖదవాగ్నికీలికా
క్రాంత మనస్కుఁడై కనులఁ♦గాలువగట్టఁగ నశ్రులీగతిం
జింతిలె దైవమా! తనదు ♦ చేతుల నేకొనితెచ్చుకొన్న దీ
చింత యిఁకేరినందు హరి! ♦ చేసినవారికిఁ జేసినంతయే. 130

ఎచ్చటనుండు? నెచ్చటికి ♦ నేగుడు? నేరికిఁ జెప్పకొందురా
వచ్చెను దీఱరాని వెత ♦ బాపురె! పుత్రులు పుత్రులంచు నా
కిచ్చ జనింపనేల? ముని ♦ యిచ్చుటయేల? యతండు దుష్టుఁడై
గ్రొచ్చుటయేల? నేఁగుడిచి ♦ కూర్చక నత్తికిఁ దెచ్చుకొంటిఁగా.

దుఃఖ దాయకుఁడగు ♦ దుష్పుత్రకన్నను
[illegible]

యతివరుండు చెప్పినది వినఁబోక నా
కొంప నేనె త్రవ్వికొంటి నకట! 132

కట్ట! యే నాఁడు కట్టిన దీక్షాగ
మెడకు మంగళ సూత్రమే? మదీయ
గళమున కురిత్రాడు గాక యేయొకదినం
బాదైన సంతసౌఖ్యంబు గనన
ఇస్సిరో! యెప్పుడు సింటిలోఁబోరెగా
కదలించినఁ జేఁగుఁగంప యడప
పెండ్లాముఁ జూడనీ విధముగా నున్నది
యిఁకఁ గొడుకుం గూర్చియేమి తలఁపఁ?

లేక లేక కల్గ లోకాయ పుట్ట లో
కాయ కన్ను గొట్టఁబూయె నిట్లు
నా యుసురు నెవీఁడు నానోటఁ గొట్టుచు
న్నాఁడిఁకెట్లు బ్రదుకువాఁడ నేను. 133

మునివర్యుఁడు మొదటనె చె
ప్పెను మూర్ఖుఁడ నౌచుఁ బలుకు వినులఁ బోనుపగ
గను నే సౌఖ్యము హితవా
క్య నిబద్ధుఁడు గాని మానవాధముఁ డెందుగ. 134

జనులారా! వినుఁడయ్యా
తనయులు మీకేమి త్రవ్వి తలకెత్తరు నా
యనుభవమిది నమ్ముఁడి సం
దను లొందవియు నొందవకయు వ్యథల్గూర్తురిలన్. 135

అని విలపించుచుండ గోకర్ణుం డరుదెంచెను. వానిం
జూచి బిట్టువాపోయి. 136

అజసుతుఁడు కొడుకా! కొడు♦కా! యటంచు
నందనుం దలంచుచును బ్రా♦ణములు వదలె.
బాపురే! యదేకర్మము ♦ దాపరించె
నాకుఁగూడ నటంచు డెం♦దమునఁ దలఁతు. 137

వడలేను నాయనా! యీ
కొడుకు వలన నింద కొంప ♦ గుల్ల యొనర్చెఁ
బడితెల పూజయు జరిగెం
గొడుకా! నోవాగొ చూచు♦కొందుర యింకన్. 138

* గోకర్ణుఁడు తండ్రికి హితముచెప్పుట *

అన గోకర్ణుఁ డిటుల్ వచించె జనకా! ♦ యారీతి నీవేటికి
న్మనమం దెంచెద? విట్టి చావు నెపుడై ♦నవ్విజ్ఞుఁడొందం దలం
చునె? నీవేమవివేకివా? శ్రుతితతుల్ ♦ శోధింపవా? ప్రాజ్ఞులే
గినమార్గంబు నెఱుఁగవా? బలిమిమైఁ♦గీడొందఁగాంక్షింతువా!
ఘోరతరోరుదుఃఖములఁ♦గూర్చును సారములేని పిచ్చి సం
సారము మోహపెట్టు బుధ♦సంఘముఁగూడ నొకప్డు పుత్రులె
వ్వారలు? విత్తమెవ్వరిది?♦ పాఱఁగఁ జూడుము స్నేహమున్న చో
నాఱక వెల్గుచుండు జన♦కా! భవదీప మనారతంబిలన్. 140

తనయులు చెప్పిన మాటల
వినరంచును వగతు వెంత ♦ వెఱ్ఱివి! మీసం
బును గడ్డంబును వచ్చిన
వెనుక సుతులు పితలమాట ♦ విందురటయ్యా! 141

చాలును జాలునీదగు విచారము వీఁడు కుపుత్రకుండుగాఁ
డేలన నీకు మేల ఘటియించె విరుద్ధము లాచరించి, యీ
మూలముగాఁ గనైన మదిఁ బుట్టి విరక్తి వివృద్ధిసెంది నీ
కాలము వెళ్ళఁగావుత సుఖంబుగఁ బుణ్యతపోవనంబునన్. 142

ఆఱువదియేండ్లనుండియు భవార్ణవమందు నెయుద్ధుగుడ్పుచున్
బొరలితి వేమిసౌఖ్యములఁ బొందితి? కాఁటికిఁ గాళ్ళుచాచియుం
గరము తపింతువేర కొడుకా! కొడుకా!యని పిచ్చితండ్రి! యీ
తెరువుత్యజింపుమా! యనుమతింపుమజ్ఞాన విరాగమార్గమున్.

అమిత సుఖప్రదంబయిన యావనమా చనె, నీప్సితార్థ జా
లము నొడఁగూర్చు నింద్రియములా వికృతాలయి పట్టుదప్పెఁగా
లము చనుదెంచి చెంగట నిలంబడెఁ జేతులుచాచి యింత నే
మమతన హంతనుక్కడపుమా! పరలోకము దారిచూడుమా!

ఆయుష్కాలము దీఱె మేనువడు పర్యంతం బిదేపాటయా?
నా యిల్లంచును నా కళత్రమనుచు న్నా పుత్రులంచు న్సదా
నాయర్థంబనుచుం దపించుట, యిఁకైనన్ దృశ్యమీ సర్వము
న్మాయాకార్యమటంచు నెంచి కనుమాత్మన్ గాఢవైరాగ్యమున్.

సంపాదించుచు సౌఖ్యపెట్టువరకే జాయాళి ప్రేమించెదిన్
సంపాదించి సమస్తమిచ్చినను నాజ్ఞావృత్తి యట్లుండ నీ
శ్లింపంబోరు సగారవంబుగ సుతుల్ సీ! వార్ధకంబందు సే
వింపంబోక తపోవనంబు, గృహిగా వేతేల? మాయావ్యథల్.

అంబుధివేష్టితైత దఖిలావని నేలెడి చక్రవర్తి లో
కంబులు మూఁడునేలు సురకాంతుఁడు సౌఖ్యమునొందలేరు వ

ర్వంబుఁ ద్యజించి నిర్భర వి♦రాగముతోడ వివిక్తమందుఁ గా
లంబునుబుచ్చుచాని విపు♦లంబగు సౌఖ్యమునొందునాయనా!
వదలు ప్రజారూపాజ్ఞా
నదశన్, మోహంబు వలన ♦ నరకముగదె యె
ల్లఁ దొలంగి వనమునకుఁ బొ
మ్ము దేహమట రాలిపోవు ♦ ముక్తిలభించున్. 148
అనువాక్యంబుల నాలకించి జనకుం♦డాడెన్ గుమారా! వనం
బునకుం బోయెదఁగాని పోయియటనే♦పోల్కిం జరింతున్ వచిం
పు నితాంతంబును గర్మమార్గమునవే♦పోతి న్మహాజ్ఞాన కూ
వ నిమగ్నుండ నపారమోహనిగళా♦బద్ధుండ నెట్లోగదే. 149

అనిన గోకర్ణుం డిట్లనియె. 150

భావింపు మిథ్యయిది యని
రావింపు నిగాఢతర వి♦రాగం బెడఁదన్
సేవింపు మునిజనాంఘ్రులఁ
గావింపు దదేకదీక్ష ♦ జ్ఞానాధ్వరమున్. 151
మమతఁ ద్యజింపవయ్య ధన♦మందిరదారసుతాదులందు. దే
హము పలలాప్రముఖ్యయుత♦మందభిమానము వీడవయ్య, లో
కము క్షణభంగురంబిదిగొ ♦ కాంతువుగాదె యనారతంబు, భ
క్తి మహితనిష్ఠఁబూనుమయ♦కృత్రిమ గాఢవిరాగ మాత్మలో,
ఇంపుగ ధర్మమాత్మభజి♦యింపు, త్యజింపుము లోకధర్మ మా
లింపు త్రయీశిఖాళి విద♦ళింపు మనస్థాపుఁగామతృష్ణ సే
వింపుము సాధుపుంగవుల ♦ వీడు పరస్తుతి నిందల, న్నిగా
రంపు కథాసుధారసము ♦ త్రావుము త్రావుము పొట్టనిండఁగన్.

పుణ్యకాననమున మహా ♦ మునుల కరుణ
వడసి వారుచెప్పినయట్లు ♦ నడచుకొని కృ
తార్థులరుగంచు వీఁడె మీ♦కాడువాఁడు?
వనటచేతఁ గరవంబుఁ ♦ గనరుగాక. 154

అని గోకర్ణుండు పలికెను. 155

అనుపది యేండ్లు పైఁబడిన ♦ యాయవనీసురుఁడమ్మహార్థ భా
సురమగు మాటవీనులను♦సోకఁబ్రశాంత మనంబుతో వనాం
తరములకేగి మాధవ క♦థామయ భాగవతామృతంబు ను
స్థిరమతిఁద్రావుచున్ హరిభ♦జించితదైక్యము సెందె నావలన్,

అని సనకాదులు నారదున కెఱింగించిరని సూతుండు
పలికె. 157

స్రగ్విణి॥ ఆదిమధ్యాంత శూ♦న్యా! జగత్కారణా!
నాదబింద్వంశ సం♦తత్యవర్యుజ్జ్వలా!
వేద వేదాంత దు♦ర్భేద్య నైజాకృతీ!
ధీదిశాకాల స♦త్కృత్యతీతస్థితీ! 158

—: గద్యము :—

ఇది ఉభయభాషా ప్రవీణ వేదాంతపారీణ మిన్నికంటి
గురునాథశర్మ ప్రణీతంబైన శ్రీ పద్మపురాణోత్తర
ఖండస్థ శ్రీమద్భాగవత మహిమ మందలి
చతుర్థాధ్యాయము.

శుభమస్తు.
అవిఘ్నమస్తు.

శ్రీమద్భాగవతమహిమ.

పంచమాధ్యాయము.

శ్రీ సర్వమంగళాంచ
ద్భాసురగేహా! గజేంద్ర వర్ధన కార్యో
ల్లాసా! త్రైయంత విహా
రాసమపాదాంబుజాత! హరిహరనాథా! 1

అవధరింపు మవ్వల సూతుం డిట్లనియె. సనకాదులు మహానులు వినుచుండ నారదునితో నిట్లనిరి. ఆత్మదేవుం డట్లు కృష్ణైక్యము చెందిన పిదప. 2

సౌఖ్య దుఃఖమ్ములను మిత్ర శత్రువులను
సమముగాఁ జూచు గోకర్ణుఁ డమల యోగి
విధుఁడు పితృమేధమును యథావిధిగ సలిపి
పిదప సర్వతీర్థముల సేవింప నరిగె. 3

* ధుంధుకారి పాపకార్యము లొనర్చుట *

క్రూరాచారుండైన ధుంధుకారియో. 4

వారి వారి వలనఁ దండ్రి వార్త వినియు
వారిఁ దోఁగి యెట్టులో తిలవారియే న

వారిగా విడువక యింటి♦వారిపై స
వారి దీయవచ్చెను మాన♦వారి వాఁడు. 5

తడికె తలుపు వంటి ♦ తండ్రి యడ్డము దీఱ
స్వేచ్ఛగా గృహంబు♦చేరి ధుంధు
కారి తల్లి మొత్తఁ♦గాఁ గొట్టి ధనమెద
దాచితివె? వచింపు ♦ తల్లి ముండ! 6

అని వేధించుచు గో కుమారకుఁడు లేఁ♦డాయె న్మదీయాజ్ఞ చొ
ప్పున నీయిల్లిఁక సాఁగనొను సకలం♦బున్నాదె నేనే గృహం
బున కీశుండ నటంచు నైదుగురు రో♦పుఁబోండ్లఁ బిల్పించియిం
టనె స్థాపించెను దల్లి మొత్తుకొను చుం♦డం దిట్టుచా ధుంధులిఁక.

ఆతఁడు రోవెలందుల గృ♦హంబున నిల్పెకు గాకయాసతుల్
చేతుల వండిపెట్టిన భు♦జింపవె రండ! గయాళిముండ! నీ
పాతిన డబ్బుబిందె బడ♦వా! యెటనున్నదె చెప్పుమంచు న
మ్మాతను దిట్టి పైఁబడి ♦ మర్దనచేసెను గాలుసేతులన్. 8

వరునిపైనో? యిరుగు♦పొరుగు వారల పైనో
సతుల త్యాగతనము♦సాఁగుఁ గాసి
యన్ని విధములఁ జెడి ♦ యఘభీతి లేని కు
పుత్రు కడను సాఁగఁ♦బోవ దెపుడు. 9

ధనమది లేదురా! యెచట ♦ దాఁచుఁగ లేదుర! కొట్టఁబోకురా
యని బతిమాలుచున్న విన♦కాతఁడు బిగ్గఱగాఁగ నేడ్తువే
విని వదిమందిచేరఁ గను ♦ వీరును వారును వచ్చికాతురే?
యనుచును గొదలొత్తి ఖలుఁ♦డాయువు పట్టునఁదన్నెనుగ్రుఁడై.

భోగముదాని తిండిఁ దినఁ♦బోవక మూఁడుదినాలనుండి యే
యోగిరమంటకున్న ముది♦యుగ్మలి వగ్గు తదాహతిన్ ధరన్
జాఁగిలి పడ్డఁ గుట్టుసురు ♦ చయ్యనఁ బాసెను బీదపోయెనం
చాగడకాఁడు సంతసిలి ♦ యావొకు సల్పఁ డనంతరక్రియల్. 11

"చిన్నతనముననే ♦ చెప్పినమాట వి
నండాయె నిఁక యౌవ♦నంబు గూడ
వచ్చుచున్నది వీనిఁ ♦ బట్టఁబగ్గములుండ
వూరిపైఁ బడకుండఁ ♦ డొక్క యెదిగి
నట్టి పిల్లను మెడఁ♦గట్టిన నాగుది
బండతోఁ గదలఁబో♦వం"డటంచుఁ
దలఁచి పెండ్లియొనర్చెఁ ♦ దండ్రి వీని కపైనఁ
గథ యడ్డముగఁ దిరు♦గఁబడె నౌర!

తానొకండు తలఁచ ♦ దైవమొండు దలంచెఁ
గాఁపురంబున కది ♦ కాలిడఁగనె
చావఁ జితకఁగొట్టి ♦ సర్వస్వము హరించి
సాఁగనంపె నెవరొ ♦ సరకు గొనక. 12

వెలిచవులు మఱగియుండిన
తులువలు కాఁపురము చేయు♦దురె పెండ్లముతో
లలన రతియైనఁ జెడిపలఁ
గొలుతురు పొరుగింటి పుల్ల♦కూర రుచియగుఁగా. 13

కఱవు దీఱనైదు♦గురు వేశ్యలతనికిఁ
గామతృష్ణ యెంత♦గలదొ కాని

కలువుదీల దోడమి ♦ కార్చుచున్న గణికా
కామ తృష్ణ యెంత ♦ గలదొ కాని. 14

ఆసామ్మని యీసామ్మని
యాసింతు రాసంగకున్న ♦ నగుదురు విముఖుల్
చేసెడి దేమతఁ డసువుల
యాసవిడిచి చౌర్యమున ధ♦నార్జన సలుపున్. 15

గోమారుల రీతిని వే
శ్యామారులు వానిఁబట్టి ♦ యాస్రసము ద్రావం
గా మారుగొడ్డు దినమున
వేమారు లయినను జౌర్య♦విధికిం దిరుగున్. 16

మాన్యముల్ మొదలు స♦మస్తము పిత్రార్జి
తమ్మది యేనాఁడొ? ♦ వమ్ముసేసె
గొడ్డుగోదలఁబసి ♦ దొడ్డిత్రోఁపులనైన
వలికా మొలకు తెగ♦బలికి వేసె
మున్ను నాఁచికొనిపో♦నున్నట్టి నగనట్రఁ
కులటల యొడలిపైఁ ♦ గులుకఁజేసె
ఇంటి లోపల మిల్లి♦గంటెవలకున్న
పాత్ర సామగ్రిని ♦ బాడుసేసె
ఒకతె ముచ్చటాడ ♦ నొకతె యడుగు లొత్త
నొకతె వీడియమ్ము ♦ లొసఁగుచుండ
నొకతె కలతమలఁద ♦ నొక్కతె మొయినాను
కొసఁగ వాతఁడిలు ♦ కొలవెటె. 17

రేపా మాపో సవ♦రింతుఁ దప్పక యని
పుట్టుచో నెల్ల న♦ప్పులను దెచ్చు
అంగడి వాఁడు మా♦యనుఁగు చౌకగమీ స
రుకుఁ దెత్తునని తీయు ♦ రొక్కమెల్ల
ధన వత్పథికులతోఁ ♦ జనుచును నడుదారి
విషపదార్థము పెట్టి ♦ విత్తమెనయు
ఒంటిగా నెవ్వఁడు ♦ కంటం బడినవాని
గొంతు పిసికి యున్న♦దంతలాఁగు
చూచుచుండంగఁ గనుపాపఁ ♦ జోక చేయు
దారి గాచి కొట్టును బెడ♦దారి దీసి
గుంజు కొనుఁ గన్నములువైచి ♦ కుమ్ముకొనును
ధనమునకు వాఁడు చేయని ♦ తప్పు లేదు. 18

మొదట నాణెములను ♦ బిదప బంగారమ్ము
నంత రాజతమ్ము ♦ నవల మేలు
వస్త్రములను బైని ♦ బాత్రమ్ములను వాఁడు
దోఁచి తెచ్చియింట♦వైచుచుండు. 19

“నాయనా! ధనముగొను ప్రా♦ణాలు దీయఁ
బోకు మీతఁడొక్కఁడె నాకుఁ ♦ బుత్రకుండు
దండములు దయచూపు” మన్ ♦ దల్లిహస్త
సహితముగఁ గత్తితోఁ బుత్రుఁ ♦ జంపివైచు. 20

* వేశ్యలు ధుంధుకారిం జంపుట *

ఇట్టులు జాలిలేక వధి♦యించి గ్రహించుచుఁ దెచ్చి యింటిలో
గుట్టలువైవ నాధనముఁ ♦ గోమలు లారసి ముక్కుమీఁదవ్రే

ల్వెట్టి యిదేమిఁక? బ్బతని ♦ వృత్తియదేమిటి? యెన్నినాళ్ళిటుల్
గుట్టుగనుండు నిప్పటికి ♦ గుబ్బటిలంగఁ దొడంగె గ్రామముల్.

ఇంత వచ్చిబోతఁచె! యీతఁ ♦ డింతగాఁ దె
గించునచె! యరరె! దినంబు ♦ మంచిదనుచుఁ
బట్ట వగలె కన్నంబులా? ♦ యిట్టివాని
నమ్మ మనకు మాత్రమును భ♦ద్రమ్ము గలదె? 22

బళిరె! యానోట నానోటఁ♦బడిన్నృపాలు
చెవికి నెక్కవె? యీతని ♦ చెనటిఁ జేఁత
లాతఁడీ సర్వము హరించి ♦ యతని తలను
దీసి కోటకొమ్మకు వ్రేలఁ♦దీయకున్న 23

కావున నింకిటన్మనము ♦ కాఁపురముండుట గూడ, దుంటిమా
భూవిభుచేతఁ బ్రాణములు♦పోవుట తథ్యము పాఱిపోవమా
యీవసువెల్లనూడు మఱి ♦ యీహరవాదిని గన్గొలంగి రే
తావున నుంద? మెట్టులొక♦దా? వెనుకన్ను యిముందు నోయియుర్.

అని యయ్యేవ్వురు వేశ్యలోకనాఁడు గుట్టపడి గుట్టుగా నాలోచించుచుండ నందొకకర్తకసంతంగియను వేశ్యయిట్లనియె.

ఏమె యేమేమె మీరివ్వ ♦ డేమి తిట్ట
లేని నేనొక్క దెబ్బతో ♦ రెండుగాదు
మూఁడువండ్ల రాల్చుదు రాజు ♦ ముప్పు దొలఁగు
ధనము దక్కు నీచెనఁటి బా♦ధయు నడంగు. 26

అనవుడు దక్కిన నలువురు
వనితా! నీచెవ్వఁ చేఁత ♦ వరిలెదము కా

దని యడ్డు చెప్ప మేమె
ల్ల నీ బురదనుండి కాలు♦లాఁగినఁజాలుదె. 27

అనిన సంపంగి యిట్లనె ♦ నమ్మలార
యిష్టమున్నఁ జేయుఁడు చేయ♦లేనిమానుఁ
డంతెకాని పొక్కకుఁడు నా♦ప్రాణములకు
వచ్చుఁదప్పినయెడల దై♦వంబు తోడు. 28

అనిన నానల్వురిలోఁ బ్రాయమునఁ జిన్నదైన లవంగి
యను వేశ్య యిట్లనియె. 29

ఎందుకే యక్కలార! మీ♦రింత గ్రుచ్చి
గ్రుచ్చి యడుగుట యదినాకుఁ♦గూడఁ దట్టె
దీని యీమాటలం బట్టి; ♦ వానిఁ బట్టి
మైపు లేకుండఁ జేయుద ♦ మనెదు నీమె. 30

అను సుమవుల్ చెవింబడిన ♦ యంతన సంపఁగి లేఁతగాను కు
స్తనముకుళంబులుం దుఱుము ♦ జవ్వనమూఁగఁగ బిట్టునవ్వినా
మనమునఁ దూఱిచెప్పితివి ♦ మానిని! నీకులజాడఁ దీయజా
ణను నినునమ్మరా దనఁగ ♦ నవ్విరి తక్కినవారు వేడుకన్. 31

అంతట నింతతెంపున బ♦లా! యబలల్ సలుపంగలారె? యం
చింతి గొనకర్త వల్లఁగయి ♦ యెత్తిమఱోర్తుక గొక్క ప్రేలు కా
సంతయుఁ జేయలేదెదియు ♦ నైదును గూడినఁ జేయునన్న వా
రింతగొనర్ప సమ్మతిలి ♦ రెగ్గుతలిం బువులే శరంబులౌ. 32

ఆరేయి యైదుగురు నా
గ్రూరుని కలసటను గూర్చి ♦ గుఱువెట్టుచు వాఁ

జోరగిలి గాఢనిద్రం
గూరఁగ నొకసారి రైదుఁ♦గురు తొరలొరగా. 33

అటు కంఠంబును జేతుల
నిటు నడుమును బాద యుగము ♦ నిరువైపుల నొ
క్కటఁ గట్టిరి ఘటవ్రతు ను
త్కట పాశములను మెలపుఁగఁ ♦ గదలకయుండన్. 34

అంత మెడ కుచ్చువైచి యా ♦ దైదుగురును
బట్టి లాఁగుదురేకాని ♦ వాఁడు చావ
కఱచుచుండ వంపఁగి మందు ♦ కొఱవులిన్ని
వడిగఁదెచ్చి ముఖమ్ముపై♦వైచియూఁదె. 35

కొన్ని కొఱవుల నోటిలోఁ ♦ గ్రుక్కె నొకతె
కొన్నికొఱవులఁ గనులలోఁ ♦ గ్రుచ్చె నొకతె
గొడ్డటనొకర్తె భుజములఁ ♦ గూల్చె నొకతె
పాదపాశ బంధమ్ములఁ ♦ బట్టె నొకతె. 36

పాతములు చేయు నరులా
పాపమ్ములు కట్టికుడుచ♦వా? యెటులైనన్
బాప మనుకొనక వడఁతులు
పాతపుఁజావిచ్చి రల్ల♦పాపాత్మునకున్. 37

ఇంటి దొడ్డిలోన ♦ గుంట లోఁతుగఁ దీసి
ధుంధుకారి నందుఁ ♦ ద్రోసి పైని
మట్టిగప్పి రిప♦మాచారము బయలఁ
జంద దెంతసాహ♦సికలు స్త్రీలు! 38

పరయిన నాత్మదేవ కు
మారుఁ డెచటికిన్న ధనస♦మార్జనమునకై
దూరమున కరిగె నిఁక నై
దాఁటునెలలదాఁక రాఁడ♦టందురు నెలఁతల్. 39

పండితుండు దుష్ట♦వనితల నెన్నండు
విశ్వసింపరాదు ♦ వేయొసఁగిన
విశ్వసించెనేని ♦ విపుల దుఃఖముల న
మ్మార్థ చిత్తుఁడు పరి♦భూతుఁడగును. 40

బోటుల మాటలు తేనియ
తేటలు కాముకుల వలపుఁ ♦ దీవలఁ బెంచున్
మేటిలు మది క్షురధారకుఁ
బోటి, పడఁతుకలకుఁ బ్రియుఁడు ♦ బుడమిని గలఁడే? 41

వారకాంతల పాలయ్యె ♦ క్రూర కార్య
ములను జేసి తెచ్చిన మూట♦ముల్లెలెల్ల
ధుంధుకారి పాలయ్యెను ♦ దుష్పథమున
విహృతి సల్పుటచే మహా♦ప్రేత తనము. 42

బలవన్మరణముంగన్న ధుంధుకారి ప్రేతత్వముం బొంది.

సుడిగాలి రూపమునఁ బ
ర్విడుచు సతము దశదిశలకు ♦ వేడికిఁ జలికిన్
మిడుకుచు నాఁకలిదప్పుల
కుడుకుచు దిక్కెవరులే ర♦హో యని వగచున్. 44

అచట సంపంగి లవంగి మున్నగు బహుభర్తృకలైదు
గురు కొంతకాలము గుట్టుగా నచటఁ గడపి యాయున్నధనాది

కము సమముగా నైదుగురుందీసికొని యాయిల్లువాసి యథేచ్ఛముగా సరిగిరి. దుర్మార్గుఁడు ధుంధుకారి యెందో మృతుం డయ్యెనకాఁ బ్రజలు చెప్పుకొనిరి. 45

* గోకర్ణుఁడు తీర్థయాత్రలకేగి వచ్చుట *

యోగరతుండు గోమణి తనూద్భవుఁ డాగమవేత్త తైర్థికుం డా గయలోనున్న సమయంబున ధుంధులిపట్టి మృత్యుజిహ్వాగతుఁడయ్యె నంచు విని ఫల్గుని చెంతవటంబు క్రేఁగడ భోగిశయాను పాదములముంగల శ్రాద్ధము వెట్టెవానికిన్. 46

మఱియు గోకర్ణుండు ప్రయాగలోఁ ద్రివేణీసంగమ స్నానంబునను గాశిలో మణికర్ణికా ఘట్టంబునను నయోధ్యలో సరయుప్రాంతను మధురలో యామున విశ్రామఘట్టంబునను హరిద్వారంబున బ్రహ్మకుండంబుకడను హృషీకేశంబున సూర్యకుండంబు సమీపంబునను బ్రహ్మకపాలంబునను మరల వెనుకకుం దిరిగివచ్చి జగన్నాథక్షేత్రంబున మార్కండేయ తీర్థంబుకడను రాజమహేంద్రవరంబున గౌతమీ తీరంబునను విజయవాడలోఁ గృష్ణాతీరంబునను నెల్లూరిలోఁ బెన్నకడను గాళహస్తిలో సువర్ణముఖీతీరంబునను గంచిలోఁ బుష్కరిణిచెంతను శ్రీరంగంబునఁ గావేరీతీరంబునను దర్భశయనంబున నాది సేతువుకడను రామేశ్వరమున లక్ష్మణతీర్థముకడను ధనుష్కోటి యందు రత్నాకర మహోదధి సంగమస్థానంబునను దక్షిణ మధురలో వేగవతీనదీతీరంబునను నిట్లాతండు సందర్శించిన సర్వ పుణ్యతీర్థంబుల గోధుంధుల్యాత్మదేవ ధుంధుకార్యాదు

లకుఁ దిలోదక పిండప్రదానాదులు యథావిధి నాచరించి
కొంతకాలమునకుఁ దిరిగి గంధర్వ పురమున కరుగుదెంచెను.47

యాత్రలకేగి వచ్చెడి మ♦హామహులం బురివారు తూర్యవా
దిత్ర రవంబుతో బయలు♦దేరి యెదుర్కొని తోడితెచ్చి యా
రాత్రికముల్ ఘటింతు రిటు♦ప్రాభవమొందఁగ నేలయంచు గో
పుత్రుఁడువచ్చె నేరుఁగనఁ♦బోని విధిన్ నడు రేయి నింటికిన్. 48

వచ్చి యతఁ డేరి లేపుట
కిచ్చగొనక కడమ రేయి♦నీ ముంగిట నే
పుచ్చెదఁ గాకని మెల్లఁగ
నచ్చటఁ బండె నుపధాన♦మై కర మెసఁగన్. 49

* ప్రేత తన దీనస్థితిం గోకర్ణునకుం జెప్పికొనుట *

గోకర్ణుఁడు కనుమూయఁగ
నాకడఁగల ప్రేత మర రె♦యనుజుఁడురా సి
ద్రాకలితుఁడయ్యెనసి రా
ద్రాకృతితోడఁ గనుపట్టె ♦ నాతని యెదుటన్. 50

ఒకపరి మేషమ్ముగ వే
ఱొకపరి మహిషముగ మఱియు ♦ నొకపరి కరిగా
నొకపరి సురపతిగా వే
ఱొకపరి యనలముగ నాతఁ♦డొగిఁ గానఁబడెన్. 51

మఱి యాతఁడంతలోపల నె♦మాగిన కందెనవంటి చర్మమున్
బొఱియలలోని గ్రుడ్లు సిరు♦బొత్తెకడంతలు బొక్కెఱొమ్ము జం

జుఱుకుఱువెండ్రుకల్ చుఱుకు♦జూపులు నెమ్ములుమాత్రమున్నమై
కటినిడుగోఱులొప్పఁగ వి♦కారపు రూపుగనై కనంబడున్. 52

ఇట్టివైపరీత్యంబుల♦ నెల్లఁ గాంచి
యులుకు గొనక స్వాంతమున ధై♦ర్యమ్ము పూని
పాప మితఁడు దుర్గతికుఁడె♦వ్వండొ? యంచు
నెంచి గోకర్ణుఁ డిట్లు ప్ర♦శ్నించె వాని. 53

ఉండుమురోరి నీవెవఁడ♦వుగ్రతరాకృతితోడ నేల వ
న్నుండిన నాకడ న్మెలఁగు ♦ చుండితి పీసిశియాదుఁ జెప్పు దై
త్యుండవొ? ప్రేతరూపుఁడవొ? ♦ యుగ్రపిశాచమవో? యనంగ నా
తండట వెక్కివెక్కి బహు♦ధా విలపించె మహారవంబునన్. 54

అతఁడటు లేడ్చుచుండ వగ♦నాదకు చెప్పకతొంబటొచు గో
సుతుఁడన వాఁడు పన్నలను ♦ జూపుచుఁ బల్కవశక్తుఁడై సమా
దృతిఁగనుమంచు మ్రొక్కెనపు♦డీయనఘుండభిమంత్రితాంబువుల్
పతితునిమీఁదఁ జల్లనవ♦లం బలుకందొడఁగెం బిశాచమున్. 55

తమ్ముఁడా! ధుంధులీ ♦ తనయుండ ధుంధుకా
రిని ద్వదీయుండ నే♦యనఘ చరిత!
చేసేతులను నేను ♦ చెడఁగొట్టుకొంటి బ్ర
హ్మత్వంబు నేమందు ♦ నయ్య నేఁడు
బహుళతరాజ్ఞాన ♦ వశుఁడనై యేను స
ల్పిన పాపములకును ♦ లెక్క లేద
యీ పాపుచేతుల ♦ నెందఱిం జంపితి
నో మొఱవెట్టుచు♦నున్న వినక

అట్లయేఁ గూడ స్త్రీలచే ♦ హత్యచేయఁ
బడితిఁ జేసినదశుభచిం♦తక మొకఁడు?
నందువలన నీ ప్రేతత్వ ♦ మలమి కొనియె
దేవ! నాదుర్దశలఁ జెప్పఁ ♦ దీఱవయ్యా? 56

సుర సుర లాడుచు క్షుధ దు
ర్భరమయ్యెడి గాలిచేత ♦ బ్రదికెద నదియుం
గఱవే! దైవాధీనమె
ధరఁ బెట్టని వానికెట్లొ♦దవు పరమందున్? 57

తమ్ముఁడా! దయాళూ! యింకఁ ♦ దాళలేను
శీఘ్రముగను ప్రేతత్వంబుఁ ♦ జెండ వయ్య
యేను సల్పిన యెగ్గుల ♦ నెంచకయ్య
దీనులం గావఁ బుణ్యమే ♦ తెంచు నయ్య! 58

అన గోకర్ణుఁ డిటుల్ వచించె నరరే! ♦ యాశ్చర్యమే నీదుచా
వును విన్నాఁడఁ బవిత్రమైన గయ,నా♦పూటన్ యథాశాస్త్రము
త్పనముం జేసితి నీకుఁ బిండముఁ దిలాం ♦ భఃపూరముల్ వానిచే
త నశింపంగను లేదె నీదయిన ప్రే♦తత్వంబదేమో కదే! 59

ఈ యవని గయాశ్రాద్ధం
జే యొసఁగదయేని ముక్తి ♦ యిటుపై నన్యో
పాయంబు లేవి గల? వికఁ
జేయునదేమయ్య ప్రేత! ♦ చెప్పు మొనర్తున్. 60

అనిన ధుంధుకారి యిట్లనియె. 61

శుద్ధమతీ! వినుము గయా .
శ్రాద్ధము లొకశతమునఁ ♦ జాలవు నాయీ

బద్ధత్వ ముడుపఁ వెదకు మ
మద్ధితముగ నించుకంత ♦ మతిఁగొనక వెరవుఁగ. 62

అను నమ్మాటల గోకర్ణుండు వినియ♦త్యాశ్చర్యముం బొంది పా
వన తీర్థంబున నూఱు శ్రాద్ధములె ని♦ష్పాపు న్నుంజేయఁ జా
లనిచో నీవని యింకసాధ్యమని ప♦ల్కంజాల నైనఁ హారం
బున యత్నింతును బొమ్ము నీదయిన తా♦వుంజేర నిర్భీకతఁ. 63

అంతం బ్రేతమ్ము నిజస్థానమ్మున కరిగె. గోకర్ణుండు
రాత్రిశేషంబంతయు విచారంబుఁ గొఁగడపియు నుపాయాంతర
మును గానఁడయ్యెనంత. 64

* గోకర్ణుఁడు సూర్యోపాసన మొనర్చుట *

కఱవు లేక బ్రదుకు ♦ పరమహంసాదుల
తమ్మిపొలాలను ♦ వమ్ముచేసి
కర్మముల్ సల్పఁబో♦క యజాగరూకులై
పసి యుండ ద్విజజాతిఁ ♦ బాడుచేసి
త్రాడు సర్పముగ స♦ర్పమును ద్రాడుగ నరుల్
భ్రమపడనున్న స♦త్యమును మాటి
ప్రాఁగ్రొత్తపలుకులు ♦ పలుక నేర్చిన శుకా
దుల నోళులకు దాళ♦ములను వైచి

మృగధరా! ద్విజరాజత్వ♦మొనయఁ దగవు
తమ్ములలరఁగర్మమ్ములు♦దనర సత్య
శోభదగ శుకోక్తు లెసఁగ ♦ శూరుఁడేల
నేడెఁబొమ్మని ప్రాచి క♦న్నెఱ్ఱ చేసె. 65

స్వవరత్రయిఁ ఋషుల్ ♦ సన్నుతుల్ సేయంగ
నచ్చరల్ ముందు నృ♦త్యములు సలుప
గంధర్వులు మనోజ్ఞ♦గానంబు లొనరింప
గ్రామణుల్ రథచోద ♦ కతనుబూన
నాగులు రథబంధ♦నమున రజ్జులు గాఁగ
బలశాలులగు దైత్య♦వర్యు లెలమిఁ
బిఱిఁది దెస వహించి ♦ యరదంబు ముందుకు
దొరలి పోవంగను ♦ ద్రోచు చుండ
వాలఖిల్యు లర్వదివేల ♦ బ్రహ్మఋషులు
తన కభిముఖంబుగాఁ నిల్చి ♦ యనవరతము
శ్రుతి చయంబులతోడ సం♦స్తుతు లొనర్ప
నరుగు దెంచెను సూర్యనా♦రాయణుఁడు. 66

అంతకు మున్న గోకర్ణుండు తత్కాలోచిత కృత్యంబులు సలిపియుండ. 67

గోకర్ణుఁడు గోకర్ణుఁడు
గోకర్ణుఁడు వచ్చె ననుచు ♦ గుములై జనులా
లోకింపఁగ వచ్చిరి సుగు
ణాకరులను నరులు ప్రీతి ♦ నరయుదు రెపుడున్. 68

పండితులు యోగివరులును ♦ బ్రహ్మవాదు
లనఘ చరితులు జ్ఞానులు ♦ నచటఁ జేరి
రపుడు రేజరిగిన విష♦యంబు చెప్పి
చూడుఁడా వెరవంచు గో♦సుతుఁడు నుడువ. 69

తిరుగ వేసిరి శాస్త్రముల్ దెచ్చి సరగఁ
జర్చచేసిరి సమధి కోత్సాహమునను
ఫలము శూన్య, మవ్వల నేక వాక్యముగను
గర్మసాక్షియే యుక్కఁ బరిష్కర్త యనిరి. 70

అంతట గోకర్ణుండు యోగ విభావితాంతఃకరణుండై
సూర్యు నిట్లు ప్రార్థించెను. 71

నీవు విధాతవు నీ వచ్యుతుండవు
నీవు శివుండవు నిరుపమాంగ!
నీవు కల్పంబవు నీవు యుగంబవు
నీవు వత్సరమవు నిఖిల సాక్షి!
నీవు ఋగ్వేదము నీవు యజుస్సును
నీవు సామమ్మును నిత్యమూర్తి
నీవు భూతంబవు నీవు భావివి నీవు
వర్తమానంబవు పరమపురుష

నీవు కర్తవు కర్మవు నీవు ఫలము
నీవు జ్ఞానమరాగము నీవు భక్తి
నీవు సచ్చిదానందుండ వీవు విభుఁడ
వందవే నతుల్ సూర్యనారాయణుండ! 72

పరమాత్ముండవు మాయవీవె సగుణ బ్రహ్మంబు నీవే విరా
ట్పురుషుం డీవె హిరణ్యగర్భుఁడును జీవుం డింద్రియంబుల్ల కే
బరము న్నీవె దశల్ దశావధులు సర్వం బీవె నీకానిదీ
స్థిరనొక్కండును లేదు మ్రొక్కుగొనవే శ్రీసూర్యనారాయణా! 73

ప్రకృతిస్థుండనుగానఁ దత్ప్రకృతి ని♦ర్బంధంబుచే నెన్ని పా
తకముల్ చేసితినో క్షమింపవె విప♦ద్బంధూ! యటంచొక్క సా
రి కరంబుల్ ముకుళించి మ్రొక్కఁగ నె సం♦ప్రీతుండవై జాలిగుం
డె కలాఁడా! ననుగావవే నెనరుఁజూ♦డ్కిన్ సూర్యనారాయణా!

అను కంపామతి నీవు చూడని దినం♦బందీజగంబెల్ల నా
శనమౌ. భూతకృతానుసారము సమ♦స్తంబుం బ్రచోదింతు దే
వ! నితాంతంబును నీవొకండవె గదా ♦ ప్రత్యక్ష దైవంబ వీ
జనునిం బ్రేతము నుద్ధరింపఁగదె యీ♦శా? సూర్యనారాయణా!

అని గోకర్ణుండు ప్రార్థించి "ఆసత్యేన" మంత్రము నేడు వేలు జపింప సూర్యమండలము నుండి వార్షుకాభ్ర నిర్ఘోష ప్రతిస్పర్థియైన గంభీర ధ్వానంబుతో "శ్రీమద్భాగవతాన్ముక్తిః సప్తాహం వాచనాకురు" అను రెండు వాక్యములు ధర్మస్వరూపములు వెలువడె వాని నెల్లరు నాలించి విస్మయావిష్టస్వాంతులైరి.

* గోకర్ణుఁడు భాగవత సప్తాహ మొనర్చుట *

అప్పు డందఱుం జెప్పి ర♦త్యంత సుకర
మైన యీపని చేయ వ♦య్యా యటంచు
న్నాతఁడుంబూనె సప్తాహ ♦ యజ్ఞమునకు
నప్పుడే గుప్పుమని పొక్కె ♦ నప్పురమున. 77

తెలిసిగాని తెలియకగాని చేసిన
కలుషంబులు పోవు రండి ♦ కథ విందమటం
చెలమిం బరస్పరమ్ముం
బిలుచుకొని జనమ్మువచ్చి ♦ విడిసిరి చుట్టున్. 78

మన పాప మెట్టయెదుటనె
కనఁబడు చున్నయది రండి ♦ కథవిందము పో
వుదు బావమంచు వచ్చిరి
మునుకొని వం గ్వాంధ వృద్ధ ♦ మూక జడాదుల్. 79

గోకర్ణుఁడు భాగవతము
కైకొని కూర్చుండ నెన్ని ♦ గ్రామములో తదీ
యాకర్ణనమునకునురా
నాకులు వెఱఁగు పడిరమ్మ ♦ హా జనమునకున్. 80

అంతట గాలి రూ♦పగు ధుంధుకారియు
నచటికి వచ్చి యుం♦దందుఁ జూచి
తా నుంట కేదియా ♦ స్థానమంచు వెదకి
కడకుఁ గన్పడ నేడు ♦ కణుపులున్న
పొడవు వెదురుకఱ్ఱ ♦ పోలఁగా నందులో
మొదటి మూలచ్ఛిద్ర♦మునను జొచ్చి
భాగవతము వినుట♦పనికి వసించెను
వాతరూపి మతేడ ♦ వరలఁ గలఁడు

అంత గోకర్ణుఁ డాక వైష్ణ♦వావనీసు
రాగ్రణిని బ్రధాన శ్రోత♦గా గ్రహించి
మొదటి స్కంధము మొదలుగాఁ ♦ జదివి స్పష్ట
ముగఁ దదర్థంబుఁ జెప్పచుఁ ♦ బోవుచుండె. 81

కొఱఁకుల కేగి పక్షితతి ♦ గుంటురి బావుల చేఁదు త్రాడు నాఁ
బరిధిగ బారుగట్టి దివిఁ ♦ బాఱుచు గూళ్ళకుఁ జేరవచ్చె భా

ఖగుఁడు మఱొక్క చోటి కరు♦గం దన తేజము వహ్నికిచ్చి భా
సురు లాగి సంధ్యఁ గొల్వఁ జనఁ♦జూచితయా మలిసంజ నారదా?

అప్పు డొకవిచిత్రము జరిగినది. వినుము, గోకర్ణుండు శ్రీమద్భాగవతమునఁ బ్రథమస్కంధము పందొమ్మిది యధ్యాయములు ద్వితీయ స్కంధమునఁ బదుమూఁడవ యధ్యాయాంతము వఱకుం జదివె. హిరణ్యాక్షుని యజ్ఞపోత్రి వధంప మహర్షులాహరిం బొగడిరి. “తస్మిన్ ప్రసన్నే సకలాశిషాం ప్రభౌ కిందుర్లభం.........అని పదుమూఁడవ యధ్యాయమున నలువది తొమ్మిదవ శ్లోకము చదువుచుండఁగా ఫట్టున వెదురు కణుపు పగిలెను. ఆశ్చర్య మెల్లరు విసిరి. అందఱుం జూచుచుండ నావంశగ్రంథి యట్లు నిష్కారణముగఁ బగులుట యేలో తెలిసికొంటివా? అంతట గోకర్ణుం డవ్వేలనున్న యొక శ్లోకముం జదివి స్వస్తిచెప్పి పురాణమాపె. నామ సంకీర్తనాదులైనపిదప నందఱుఁ దమతమ గృహముల కరిగిరి. పిమ్మట 83

బ్రాహ్మణులు యథావిధి హవి♦ర్భాగముల నొ
సంగ వాని వేల్పుల మెస♦వంగఁ జేయఁ
జదల వహ్నిపోయెడినో నా♦సాంధ్యరాగ
భూతి దోఁచఁగఁ గరకర ♦ ప్రొద్దుపొడిచె. 84

సకల జనులు కాల్యములు దీ♦ర్చికొని వడిగ
సత్పురాణంబు వినుటకై ♦ యరుగు దెంచి
రా ద్వితీయ దినంబున ♦ సత్కథకుఁడు
శ్రద్ధతో భాగవతమును ♦ జాటుచుండె. 85

గోకర్ణుఁ డీదినంబునఁ దృతీయస్కంధమునఁ బదునాల్గవ యధ్యాయము ప్రారంభించి ముప్పది మూఁడవ యధ్యాయము వఱకును మఱియుఁ జతుర్థస్కంధము ముప్పదియొక్క యధ్యాయములును బంచమ స్కంధమున మూఁడవ యధ్యాయము సాంతము ఋషభావతారమువఱకుం జదివె. నారదా! యాయధ్యాయాంతమందలి తుదివాక్యము. ... "భగవాన్ ధర్మాన్ ధర్మయితు కామో అవతతార" అని చదువు చుండఁగా నవ్వెదురు రెండవ కణుపు ఫటక్కుమని పగిలెను. 86

హరియే తచ్ఛ్రవణంబున
కరుదెంచుట ధర్మ వసన ♦ మలమెనొ నా భూ
మిరుహాగ్రంబులు శైలశి
ఖరములు నప్పరిగె నరుణ♦కాంతులఁ గ్రక్కెన్. 87

సురనది శోణయయ్యెఁ బరి♦శుద్ధహిమాద్రి సుమేరువయ్యె వి
స్ఫురదురు చందనద్రుములు ♦ పూచిన మోదుగులయ్యె సౌధశే
ఖరములు దివ్యకాంచన వి♦కారములయ్యె నభంబుమానికం
బరగె ప్రవాళమయ్యె జర♦ఠాతపమల్లనఁ గెంచెఁద్రిప్పఁగన్. 88

అంత నాద్వితీయ దివసంబునఁ బురాణమాపి లేచిరి.
పిమ్మట 89

ఉదయగిరి శిఖరంబుపై ♦ నుష్ణ రశ్మి
రథము నిల్పఁ బాలక యతి ♦ శ్రమము పడుచు
నున్న గుఱ్ఱాల నోటి నుఱి♦ర్వో యనంగ
దెసలు తెలుపెక్కెఁ బలువఁ ♦ దెలవాఱె. 90

పొట్టకుఁదింటకొగ్గెఁ దన♦పూపెరతేనెఁ జివ్వుళ్ళరాల్పఁ బోఁ
జెట్టి యకృత్యముల్ సలుపఁ♦డేటికి భృంగముఁ బద్మకారలోఁ
బెట్టితి? రంచు వాసివిడి♦పించెను దూరుపుఁ గొండగద్దెఁగా
ల్వెట్టుచు నే దినేశ్వరుఁడు ♦ విప్పగుజేఁకుల తేఁజ్వులూన్చుచున్.

మూఁడవ దినంబున గోకర్ణుండుదయకాల కృత్యములు దీర్చికొని గ్రంథమందికొని యైదవస్కంధమున నాలవ యధ్యాయము మొదలిడి యిరువది యాఱవ యధ్యాయమువఱకును మఱియు షష్ఠస్కంధము పందొమ్మిది యధ్యాయములును సప్తమస్కంధమున నెన్మిదవయధ్యాయాంతమువఱకుం జదివె. అందు హిరణ్యకశిపు సంహరించిన శ్రీనృసింహుని ఋషులు స్తోత్రము చేయుట కలదు. "విప్రశప్తస్త స్యేదం నిధనమను గ్రహాయ విద్మః" అని చివర శ్లోకము చదువుటతోడనే తదున్నత వంశతృతీయగ్రంథి భేదనమయ్యెను. 92

వనజసఖుఁడు ప్రతిక్షణం♦బునను రెండు
వేలఁ యేఁబది యామడల్ ♦ వింటిపైని
బరువులెత్తుట నలసట♦వడియె నోటు!
కూరుచుండెను బడమటి ♦ కొండమీఁద. 93

పైదలికిన్ రుచించు నెర ♦ ద్వాదశిపారణకై ఘటింతు నం
చాదటఁ జక్రవాకము స♦రోంబుల రోయుచు వెన్కఁ జిక్కముం
దీఁదినలంత యాకుమఱుఁ ♦ గేర్పడ భర్తను గానకుల్కుచున్
రోదనమాచరించెడిని ♦ క్రూర నిశానురు రాఁకదోఁచఁగన్. 94

అంతనాటికిఁ బురాణమునకు స్వస్తిచెప్పిరి. అవ్వల

ఋషివరేణ్యు లేద్గురు తల♦క్రిందులైరి
రొక్కరొక్కరెరిక్కలు ♦ నక్కుచుండి
రిందుఁడుం గాలుకొల్వఁది ప♦ర్వెత్తి జలద
ఖండమున డాఁగెఁజిత్ర భా♦నుండు పొడువ. 96

అంగనలంగనుంగొనుచు ♦ నాగుగముంగురులం గలంచుఁబై
టంగదలించు గండని♦లంబున లేఁజెమరార్చు వీఁగుఁజ
న్నుంగవమెల్లఁగా దొడుకు♦నూత్నవధూహృదయాంగమక్రియా
చంగుఁడొ? వేకువందిరుగుఁ♦జారుసమీర కుమారుఁడూరిలో. 97

అపుడు గోకర్ణుండు సంధ్యావందనాదికము ముగించుకొని నాలవదినంబున సప్తమస్కంధమునఁ దొమ్మిదవ యధ్యాయము మొదలు పెట్టి పదునైదధ్యాయములు నావల నష్టమస్కంధ మిరువది నాలుగధ్యాయములు నటుపై నవమస్కంధమునఁ బందొమ్మిదవ యధ్యాయాంతము వఱకుం జదివె. యయాతి చరిత్రము పూర్తియయ్యె. "సర్వత్రసంగముత్సృజ్య హ్యాప్నాతమ్యేన. భార్గవి కృష్ణేమనస్సమావేశ్య వ్యధునోల్లింగమాత్మనః" అనుశ్లోకము చదువుటతోడనే ప్రేతవసించియున్న వంశమ్ము చతుర్థగ్రంథి యుద్భిన్నంబయ్యె. అందఱాశబ్దము నిత్యము వినుచున్నట్లే వినిరి. అప్పుడు 98

పశ్చిమ దిశాంగనా నృత్య♦భంగిమమున
జేరులాడు హారాన్నమ్మి పిం♦ఛియపుఁజేరె
కుచ్చెలు లవంగ నెఱ్ఱసి ♦ కొనలతోడి
యాగడపలొప్పెఁ బుడమి క♦ల్లంత చోట. 99

భారద్వాజ కులంబు వాని కె యుషః♦పర్యంత కాలంబునన్
స్వైరవ్యాపృతికభ్యనుజ్ఞయనుచున్ ♦ శాసించె నీరాత్రిభూ
దారుం డెన్నడు పక్షపాత రహిత♦త్వం బేల్పడిన్నిల్చునో
పారాశేషమెంగ్నవంచు ద్విజముల్ ♦వాపోవు నీడంబులన్. 100

అట్టితఱి గోకర్ణుండు "నమస్తుభ్యం భగవతే వాసుదేవాయ వేధసే సర్వభూతాధి వాసాయ శాంతాయ బృహతే నమః" అని నమస్కరించి స్వస్తిచెప్పి నీరాజనమిచ్చి లేచెను. అంత రాత్రి గడవ 101

చవ్వునఁగన్నువిచ్చి హరి♦సంస్తుతి నాత్మఁబొనర్చి చంటిపై
నొప్పిన నాథు కేలుఁబయి♦నుండిన కాలుఁ దలంగి రొయ్యమేన్
ద్రిప్పి యడంగి కంకటిని♦దిగ్గి వరాంఘ్రుల నంటి మ్రొక్కి కైఁ
గొప్పును జైఁటసర్దికొని♦ కొత్తడి వెల్వడె సిజ్జ కంగవన్. 102

ఐదవదినంబున గోకర్ణుం డహర్ముఖోచిత కృత్యములు దీర్చికొని కూర్చుండి నవమస్కంధమున నిరువదవ యధ్యాయము ప్రారంభించి యిరువదినాలు గధ్యాయములు, నావల దశమస్కంధమున నలుబఁది నాలుగవ యధ్యాయాంతము వఱకుఁజదివె అందుఁగృష్ణుండు కంసు వధించి తలిదండ్రుల చెఱవాపె. "మోచయిత్వాఽథ బంధనాత్ .... అనుచుఁ జదువుచుండఁగాఁ ప్రేతం బున్నవంశము పంచమ గ్రంథి పెఠిల్లునఁ బగిలెను. అయ్యవసరంబున. 103

వృద్ధుసై తిఁ బెలుపు ♦ లేల! యీజంజాట
మేల! యంచుఁ గావు ♦ లోలిఁగట్టి

యపరదిశను భూధ♦రా రణ్యమున శాంతి
పూని కరము మొగిచి ♦ పాలిచెఁ దరణి. 104

మధ్యాక్షర! వరుణు నంతఃపురాంగణవి♦భాగమునకొక దాసియ
వరుగునవచ్చి వృద్ధాత♦పముఁగని పాఱఁబోసితినొ?
వరకుంకుమంబని భయము♦వడి పగడపుఁ బెట్టెలోకిఁ
గరపల్లవమున నెత్తుచును♦గార్యాంతముగనక విసిరె.

అపుడు కడమ శ్లోకముం జదివి స్వస్తిచెప్పి పుస్తకము
నర్చించి గోకర్ణుండు లేచె. పిదప 106

ఎలమిం గూటికి గుడ్డ కేకొఱఁత రా♦నీ నెవ్వరుం స్నేహావ
ర్తుల సాంగత్యముఁ గూర్తు మీకని గృహా♦స్థుండాడిమాయానపె
న్బలిమిన్ గద్దియ నెక్కియువ్వలఁదలం ♦ పండాయె మమ్మాచు ది
వ్యలు వెల్వెల్లన బాఱె నక్కఱయిపో ♦ నల్లుండె గొల్లండగున్.

తామరల విందు జక్కవ ♦ నోముపంట
పొలయులుకబోంట్ల గుండెలోఁ ♦ బొడుచుఁగాల
మెల్లఁబ్రాఁజదువుల ముద్ద ♦ పొల్లుపోని
వెలుఁగుల కొటారు జమునయ్య ♦ విన్నుఁబ్రాఁకె. 108

గోకర్ణుండు తత్సమయ సముచిత కర్మకలాపంబు లాచరించి కూర్చుండి యాఱవనాఁడు దశమస్కంధమున నలువదియైదవ యధ్యాయము నారంభించి యెనుబది యాఱవ యధ్యాయము తుదివఱకుం జదివె. మైథిలుని శ్రీకృష్ణుఁడనుగ్రహించుటాయె. "ఏవంస్వభక్తయో రాజన్ భగవాన్భక్తభక్తిమాన్ ఉషిత్వాదిశ్యసన్మార్గం పునర్ద్వారవతీమగాత్" అని చదువుట
తోడనే యాఱవకణుపు పెటిల్లునఁ బగిలెను. అంతలో 109

బరులుబ్బం గడుపారమేసి బహుళాం♦భారావముల్ సేయుచుఁ
ఖురటంకోత్థ ధరాపరాగము నభో♦ గోళంబునం ద్రోయుచుఁ
సరసోద్ధోర్భర రుద్ధయానములతోఁ ♦ జంచన్మహోల్లాస భా
సుర వక్త్రంబులతోఁ బురంబునకు గో♦స్తోమంబు లేతెంచెడిన్.

కోశేరులన్నాగు ♦ కొనుచెట్టులో జరద్గ
వమ్ము లఁనూరున ♦ వచ్చుచుండె
పచ్చిపుల్ దోఁకుచుఁ ♦ బాల్ చేఁపురాఁ జెర
చెర కాపెత గృహమ్ము ♦ చేరుచుండె
తడవాటఁ బిల్లలు ♦ తమవానిఁగనఁ గులా
యమ్ములఁ గిచకిచ ♦ లాడుచుండె
రవిపడుచున్నాఁడు ♦ రండు రండని నీడ
లిర్లఁబిల్వఁగఁ బ్రాచి ♦ కేకఁచుండె
అచట నచటఁ జుక్కలు కొన్ని ♦ యరుగుదెంచి
ప్రాణ విభునకై తూర్పుగా ♦ నరయుచుండె
సాముదాయ కారావంబు ♦ గ్రామసీమ
నుండిరోదోంతరంబుల ♦ నిండుచుండె. 111

అప్పుడు వడివడిగ గోక్షర్ణంపు పాత్తముమూసి మంగ
ళము చెప్పి లేచెను. అంత 112

గోచయము దోహనమున ది♦క్కులను మ్రోసె
మలయ పవమానుఁ డతను ప్రశ♦మమ్ము ద్రోసె
వితత దీపికాశోణిత♦ద్యుతులు మాసె
గూళ్ళఁగాకా్కరోకో యని ♦ కోళ్ళుగూసె. 113

జనులన్నంబులు లేక యుండ నెచటం ♦ జారత్వ చోరత్వముల్
దనరారన్ బహుశాఠ్యముల్ మఱుగుహెం♦దన్ జంద్ర! పాలింతె! చా
లును గూర్చుండుము పశ్చిమాద్రిననిము♦ ల్లోకంబులానందముం
గనధర్మాత్ముఁడు వేదమూర్తిరవి ప్రా♦క్శైలంబుపై క్రైడిన్. 114

ఆ నాఁడించుక ముందుగా గోకర్ణుండు శ్రీహరి స్తవ మొనర్చుచు నిదుర లేచి సమధికోత్సాహంబున సంధ్యావందనాదికము నిర్వర్తించుకొని పురాణము చెప్పుతావునకు వచ్చి కూర్చుండె ప్రతిదినంబును వచ్చునట్లా నాఁడును క్రమక్రమముగా నెల్లరుం జేరఁబారిరి. సభకలకల లాడుచుండెను. ఇష్టదేవతాస్తోత్రాదిక మొనర్చి గోకర్ణుఁడు దశమస్కంధమున నెనుబది యేడవ యధ్యాయము దొరఁకొని తొంబదివఱకుం జదివి వెంటనే ఏకాదశస్కంధము ముప్పదినొక్క యధ్యాయములును ద్వాదశస్కంధము పదుమూఁడధ్యాయములును జదివి యర్థము చెప్పుచు గ్రంథము పూర్తిచేసెను. "నామ సంకీర్తనంయస్య సర్వపాప ప్రణాశనమ్ ప్రణామో దుఃఖశమనస్తం నమామి హరిం పరమ్" అని చదువుట తోడనే ప్రేతమున్న వెదురుగడ యేడవ కణుపు పెళ్లున బగిలెను. ఈయేడు దినంబులును ప్రేతరూపుండైన ధుంధుకారి ద్వాదశస్కంధములు మూఁడునూర్ల ముప్పదిమైదధ్యాయములుగల శ్రీమద్భాగవతమును భక్తిశ్రద్ధలతో వినెను సప్తమగ్రంధి భేదనమగుట తోడనే యెల్లరు విస్మయ చలితస్వాంతులగుచుండ. 115

* ధుంధుకారి గోకర్ణునగ్గించుట *

తులసీదామ మురంబునం బొదలఁ గాం♦తుల్ చిమ్ముచున్ రత్నకుం
డలముల్ వీనుల నృత్యమాడ నవల♦గ్నంబందు భర్మాంబరం
బొలయన్ శీర్షముపైఁ గిరీటరుచు లు♦ద్యోతింపఁగా నొక్క శ్యా
మల వర్ణుం డొక దివ్యరూపుఁడు సభా♦మధ్యంబునన్ భాసిలెన్.

అతఁ డతి వేగంబున గో
సుతు డాసి నమస్కరించి ♦ సూరివరా! సం
స్తుత చరిత! యాప్తబంధూ!
గతపాపుఁడనైతిఁ బ్రేత ♦ కర్మలు ముడిగెన్. 117

ప్రాప్తించిన ప్రేతత్వము
లుప్తంబై పోవ గృష్ణ♦లోక మొదవఁగా
సప్తాహ సవము సలిపితి
వాప్తత నా నిట్టిదే? మ♦హాత్మా! జోతల్. 118

ఏడు దినంబుల సవనం
బేఁడుసలుపు వాసి సర్వ♦వృజినము లడఁగన్
బాడు పిశాచాద్యఘతను
వూడసిఁ బాడు నపుడపుడ♦హో జనులారా! 119

వాఙ్మనః కాయముల సల్పఁ♦బడిన పాప
మద్ది యార్ద్రమైనను శుష్క♦మైన స్థూల
మైన లఘువైన సమిధను ♦ నగ్నివోలెఁ
గాల్చివేయు నీశ్రవణంబు ♦ కాల్చివేయు. 120

ఎముకల కంబంబు ♦ లెలయించి సన్నపు
నరములతోఁ గట్టి ♦ యెఱచి నల్ల
పూసి తోలుదొడిగి ♦ చేసినా రీమేను
కాల్మడి మసటుల ♦ కంపు గొట్టు
ముదిమియు వగపును ♦ ముసురు కొనుచు నుండుఁ
బలుతెవు ళ్ళెప్పుడు ♦ పట్టి తివుచు
నిముసమేఁ దిరముగా ♦ నిలుచు న న్నమ్మఁగ
లేనిది చెడుకొలల్ ♦ నిండు కట్టె
అట్టి పాడుబొంది ♦ యందేల ప్రామిక
దీసి యాదరువును ♦ బూసి మేలి
కతను విన్నఁ జాలుఁ ♦ గా సుకపడవచ్చు
నిత్తెమైన ముత్తి ♦ పొత్తు కలిమి. 121

కండచక్కెరవోసి యిం♦తను జెవుల
విందువుగ వినఁజేసి యిం♦పసు వదేల
కండలం బెంచుకొసి మేసిఁ♦గాచి కొనుట
కూడ దీనని కట్టసి ♦ గొడ్డు కొలువు. 122

ప్రొద్దున వండిన వంటక
మద్దివసాంతమున కెల్ల♦నడ సాలఁ జెడుఁ
దద్దయు నది తినఁగఁ బెరిగి
పెద్దయయిన మేను చిరము ♦ వెలుఁగుచు నున్నే. 123

పరవగళ్ళ వినికి ♦ నతి కుతుకము నొంది
యచ్యుతుండు చెంత ♦ కరుగు దెంచు

దోసములఁ దొరంగ ♦ దొడ్డ సాధన మింత
కన్న వేఱొకండు ♦ కలదటయ్య. 124

జంతువుల మశకంబుల ♦ చందమునను
దోయముల బుద్బుదంబుల ♦ చాయ భాగ
వతము వినని మానవులు కే♦వలము మరణ
మొందుటకె పుట్టినారను ♦ చుం దలంతు. 125

శ్రావ్యమగు భాగవత కథా♦శ్రవణ మునను
జడమయిన యెండిపోయిన ♦ గడకె ముళ్ళు
బద్ధలై పోవ నజడ మా♦ర్ద్ర మగు నరుల
యెడఁద ముడి విడిపోవుట ♦ కేమి వింత? 126

ఎవ్వ రేడురవళ్ళు ♦ లీకథ విందురో
వారి సంశయములు ♦ పాఱి పోవు
నెడఁద ముడియుఁ బ్రిదులు ♦ నింకఁ గర్మములకు
నిలువ నీడయేడఁ ♦ గలదు సూవ. 127

ప్రబల సంసార కర్దమ ♦ పటల లేప
నంబుఁ బ్రక్షాళనమ్ము నో♦నర్ప జాణ
భాగవత కథా తీర్థ మా♦వారిఁ బడయు
వారి చేతిలో ముక్తిస♦వారి దీయు. 128

అని యతఁడు పలుకు చుండఁగఁ
గనులంబడెఁ గనక ఘంటి♦కా ధ్యానము భ
క్తి నికాయాధానము ర
మ్య నవచ్ఛవి భాన మొక వి♦మానము చదలన్. 129

* గోకర్ణ వైమానిక సంభాషణము *

అవిద్యమానస్థులైన వైకుంఠవాసులు రివ్వునవచ్చి యెల్లరు చూచుచుండఁ జేత తా వియత్కిం భాసిల్లు ధుంధుకారిని విమానముపైఁ గూర్చుండఁ బెట్టికొని పోవుచుండ నందలి వైష్ణవులం జూచి గోకర్ణుం డంజలిఘటించి నమస్కరించి యిట్లనియె. 130

స్వాములు! వందనములు మీ
కోమల పదదర్శనమున ♦ కుం బావనులమౌ
చో మాటలకు న్నోవమె?
మామాటల నాలకించి ♦ మన్నింపుఁడిదే. 131

ఇక్కడ నెందఱో కలర ♦ యిందఱు భాగవతమ్ము నిత్యమున్
దక్కక వించునుండి రేకఁ ♦ దా మిపుడీ వినినట్టి వారిలో
నొక్కని నే గ్రహించి చన ♦ నొప్పునొకో? ఫల భేదమేటికి
న్నక్కొని? యందఱుం సరిగ ♦ నే వినరే! కత మానతీయరే! 132

అనఁగా నా హరిదాసు లిట్లులనిరి ♦ యయ్యా! గోసుతా! యెల్లరు
న్వినుచున్నారు సమంబుగానె యయిన ♦ న్విన్నట్టి యర్థంబులొగిన్
మననంబుం బొనరింప రీతఁ డొచలా ♦ త్మస్ఫూర్తి నన్నింటిఁ గై
కొనఁ డాపై మననంబుసల్పె దృఢదీ ♦ క్షుం డిన్ని నాళ్ళీవిధిన్. 133

అనఘా! రెండుకడల ♦ వినుట సమంబైన
నితనియందు దీక్ష ♦ యెక్కుఁ డయ్యెఁ
గాన ఫలమునందుఁ ♦ గల్గెను భేదంబు
పిండికొలఁది రొట్టె ♦ యగుఁగాదె. 134

శ్రుతము ప్రమాదముచేతన్
హతమగు సందిగ్ధమయ్యె ♦ నా మంత్రమ్మున్
హతమగు నదృఢము జ్ఞానము
హతమగుఁ జలచిత్తుజపము ♦ హతమగు వింటే. ౧౩౫

విష్ణుచిత్తులు లేని యు♦ర్వియు నపాత్ర
కంబయిన శ్రాద్ధ మాచార ♦ కలన లేని
కులము, వేదమ్మెఱుంగని ♦ కూళ కిచ్చు
నట్టి దానంబు గోకర్ణ! ♦ హతము హతము. 136

కించిద్జ్ఞుఁడ నేనంచుఁద
లంచి మనోదోషములఁ దొ♦లఁచి విశ్వాసం
బుంచి గురునొడులఁ గథ నా
లించిన స్థిరమతికి ఫలము ♦ లేకెట్లుచనున్. 137

నాయన! మదిని విచారముఁ
బాయు పునశ్శ్రవణ మునను ♦ వైకుంఠము వి
చ్చేయుదురు వీరు గోలో
కాయతి నీకొదవు హరిస్వ♦యమ్ముగ నిచ్చున్. 138

అని పలికి వైష్ణవులు శ్రీ
వనజాక్షుని దివ్యపాద♦పద్మంబులఁ గీ
ర్తనసేయుచు వైకుంఠ
మ్మున కరిగిరి యెల్లరాత్మ ♦ ముల వెలుఁగుపడన్. 139

అంతట గోకర్ణుండు తన ప్రయత్నము ఫలించినందుల కతిశేలానందముంబొంది స్వస్తిచెప్పి పూజాదిక మాచరించి

నామసంకీర్తనానంతరము సభ చాలించి లేచెనని సనకాదులు వచించిరని సూతుండు చెప్పెను. 140

ప్రమితాక్షరము॥ సదసద్విభిన్న శుచి ♦ సాధన సం
పదఖండకల్పిత స♦మస్త జగ
త్సదనాంతరాధ్యుషిత ♦ సాక్షికలా!
ఉదయాది భావరహి♦తోరు బలా! 141

—: గ ద్య ము :—

ఇది ఉభయభాషా ప్రవీణ వేదాంతపారీణ మిన్నికంటి
గురునాథశర్మ ప్రణీతంబైన శ్రీ పద్మపురాణోత్తర
ఖండస్థ శ్రీమద్భాగవత మహిమ మందలి
పం చ మా ధ్యా య ము.

శుభమస్తు.
అవిఘ్నమస్తు.

శ్రీమద్భాగవత మహిమ.

షష్ఠాధ్యాయము.

శ్రీరమ్యావేష! మునిమం
దారా! మాయా విదూర ♦ ధర్మాకారా!
నారాయణీమనోబ్జ వి
హారి మృదుల పాదయుగళ ♦ హరిహరనాథా!

అవధరింపు మవ్వల సూతుండిట్లనియె. అంతట నార
దుండు సనకాదులతో గోకర్ణుం డవ్వల నేమిసేసెనని యడుగ
సనకాదు లిట్లు చెప్పిరి. 2

* గోకర్ణుని ద్వితీయ సప్తాహమున హరి ప్రత్యక్షమగుట *

మరల శ్రావణ మాసము
చొరంబడ నవమి మొదలుకొని ♦ శుచియై వినిచెం
బురవాసుల కేడువవ
సరుసముతో గోసుతుండు శుకకాంచ త్సూక్తుల్. 3

సప్తాహ యజ్ఞాంతమున 4

ఘుం ఘుం ఘుమ్మని పాంచజన్యరవముం ♦ బూరించుచుం భక్తి రాట్
శుంభ ద్ధ్యానము పై మహారయము సం♦శోభిల్ల నేతెంచి గో

డింభాగ్రేసరుఁ డోన్నమోద్విజవరే♦ష్టిత్రాణశీలాయ యం
చుం భక్తింబ్రణమిల్ల మాధవుఁడు వి♦ష్ణుం డక్కునం జేరిచెన్. 5

జయ కేశవ! జయహరి! యను
జయారవము నిండె ధరణి ♦ సర్వేశ దయా
మయ తే నమోనమోయన
వియత్తలము నిండెనట్టి ♦ వేళన్ వింటే 6

గోవిందుఁడు గోసుతునకు
గోవిందాకారమిచ్చి ♦ కూర్మిం గని వ
క్షోవీధి హరికి లక్ష్మీ
దేవి యొసఁగకున్న గుఱుతు ♦ తెలియ దుభయులన్. 7

హరిఁ దలఁచిననే చాలున్
హరి సందర్శనము గూడ ♦ నమరెం బైఁగా
హరి కరతల సంస్పర్శము
హరిహరి! హరిరూప మతసి ♦ కబ్బుట యరుదే! 8

కోటానకోట్ల యా♦ర్కులఁదెచ్చి యొక్కచో
దాపివైచిన నింత ♦ తేజుగలదె?
సప్త సప్త జగాల ♦ చక్కఁదనము తెచ్చి
కుప్పపోసిన నింత♦యొప్పుగలదె?
రకరకంబుల నవ♦రత్నాల రాసులు
గాఁబోసినను నింత ♦ కాంతి గలదె!
కలయమృతంబెల్ల ♦ గరిపిపోఁతగఁ గురి
సిన నింత తనుపుభా♦సిల్లఁ గలదె?

అది కిరీటమా! యయ్యది ♦ యాననంబ!
యవ్విసొమ్ములా! యవి చిఱు♦నవ్వులా! య
టంచు భౌతిక దృష్టుల ♦ కంది నంత
వఱకు నెఱచూఱలిచ్చిరా ♦ ధరణి నరులు. 9

నాభిక్రిందికిఁ గట్టి♦నాఁడేల పీతాంబ
రము కచ్చపోసి యం♦దములు చిలుక
బొజ్జమీఁదనుగూడఁ ♦ బొరలాడ వలయునా?
మెడలోని వనమాల ♦ మిసిమి గ్రాల
వనమాలపై వ్రాల ♦ వచ్చిన ఒంభర
మా? యది శ్రీవత్స♦మా? యురమున
నంతపొడవు చేతు♦లా? శంఖ చక్ర గ
దా కార్ముకంబులఁ ♦ దాల్చినాఁడు
అమ్మవారిఱొమ్ము♦నందుంచుకొనె? స్వామి
వారుభక్తవరులఁ ♦ జేరఁజనుట
యేగునప్పుడిన్ని ♦ యేలొకో యీసొమ్ము
లన్నియవయవమ్ము ♦ లందుఁగూడ. 10

ఇంతచక్కనివాఁడా! ♦ యీసొమ్ములేలయా
తావులయందమ్ము ♦ దాఁగుచుండ
ఇంతటినెనరున్న♦దే చూపులందు వై
కుంఠ మందెపు డట్లు ♦ కూరుచుండు?
ఇంతటి మెత్తని♦వే పాంజ! లెగుడు ది
గుడు బ్రోఁత శ్రుతులపై ♦ నడుచునెట్లు
ఇంతటి దరహాస ♦ మే! మొగమ్మున గర్క
శ క్రూర దైత్యులఁ ♦ జంపునెట్లు

ఇంత యౌదార్యగుణమె యీ ♦ రేడు జగము
లోకమాతె వెంటంబడ ♦ నుడ్డుగుడుచు
కొనఁడా? వీరికిండ్లుండిండ్లఁ ♦ గూర్చఁగలఁడా?
యిందఱకును బంగరు వల్వ ♦ లీయఁగలఁడా? 11

ఆ బొడ్డుగుంటలో♦నా? జగంబులను సృ
జించు విరించి జ♦నించి పెరిగె
ఆ నామగుంట క్రిం♦దా? పుట్టుకయె లేసి
స్వామికిఁబుట్టు మ♦చ్చవిలసిల్లె
ఆ బొమ్మగుంటలో♦నా? యమ్మవారి క్రీ
డాగార మున్నది ♦ యాడుకొనఁగ
ఆ బొజ్జగుంటలో♦నా యజాండములు కో
టానఁ గోటులు గుమ్మ♦టాలు దిరుగు
ఇతఁడె జనముకోర్కె♦లీడేర్చు నెఱదాత
ఇతఁడె కూడుగుడ్డ♦లిచ్చు తండ్రి
ఇతఁడె పాపముల ద♦హించువాఁ డీనాఁడు
కంటిమార కనుల ♦ కఱవు దీఱ. 12

అని యా సభలోని జానపదాదులు తమతమ బుద్ధు
లతో హరిగుణగణాదులు గొలుచుచుండ నందఱకు సాయూజ్య
ముక్తిలభించెను. అయ్యుత్తరక్షణంబుననే 13

ఎప్పుడు గట్టితి ♦ మీధర్మవసన మీ
నేఁత యున్నదటయ్యా ♦ భూతలమున
ఎప్పుడు దాల్చితి ♦ మీకిరీటంబు నీ
పోఁత యున్నదటయ్యా ♦ భూతలమున

ఎప్పుడు పెట్టితి ♦ మిన్ని భూషణము లీ
చేత యున్నదటయ్య ♦ భూతలమున
ఎప్పుడు వేసితి ♦ మీపూలదండ లీ
ఛాతి యున్నదటయ్య ♦ భూతలమున

ఏమి భాగవతమొ? ♦ యేమి గోకర్ణుండో?
ఏమి వినుటయో? యి♦దేమొ? యేమొ?
అంతయును విచిత్ర ♦ మంతయును జరిత్ర
మంతయును బవిత్ర ♦ మహహా! యహహా! 14

పదునాల్గు జగముల ♦ పంక్తులు బొమ్మరిం
డ్లవలెఁ గన్పట్టుచు♦న్న వదియేల?
ఉచ్చావచప్రాణ ♦ భృచ్చయంబుల నభి
న్నంబైన ప్రేమము♦న్నదది యేల?
ఆకాంక్ష నియమా ♦ నర్థం బొకండుఁగా
నంబడఁజాల కు♦న్నదది యేల?
బ్రహ్మాండములలోని ♦ శ్రావ్య దృశ్యార్థ సం
తతి గ్రాహ్యమౌచును♦న్నదది యేల?

అన్ని యనుభవించి♦న ట్లన్ని యున్నట్లు
తిన్నఁగాదు మఱియు ♦ నున్నఁ గాద
ఏదో తనిసికో ల♦దేదియో యానంద
మొదఁద సందు లేక ♦ యడరనేల? 15

అని విష్ణుసాయుజ్య భాగ్యము లభించిన పురాణశ్రోత
లందఱుఁదలం దలంచుచుండిరి. 16

కుటిల వెంట్రుకల తోలు ♦ కోమల నీలమే
ఘశ్యామలాంగంబు♦గాఁ జెలంగ
నాలుగుశాఖ్యఁ బ్రగ♦న్నసఁ గ్రమతర చతు
ర్భుజములై జానువుల్ ♦ ముట్టుచుండ
వ్రేలాడు చెవులు వా♦విరి రత్నకుండలో
ద్యచ్ఛ్రవణంబులై ♦ తాండవింప
మెడలోని సడికియు ♦ మృదు వికస్వర సూన
వనమాలయై కుక్షి ♦ పైనటింప
పంపుతోఁక పైఁడి ♦ వలువ కచ్చ్రఁగఁ గుల్క
వదన రోమరేఖ ♦ వట్టినామ
మై వెలుఁగఁ బురాణ ♦ మాలకించుచునున్న
వేఁపి గూడ విష్ణు♦రూపి యయ్యె. 17

నారదమునీంద్ర! యటఁ బురా♦ణవచనములు
వీనులంబడ్డ పశు పక్షి ♦ వివిధ భూత
ములును భగవ దనుగ్రహాం♦బున సహాప
తా మహాశ్రేయమును పొంది ♦ రేమనెదము. 18

వీరందఱు శ్రీమహావిష్ణు దివ్యవిమానంబులం జేర్చ
నపుడు గోకర్ణుండు చేతులు మోడ్చి. 19

గుణితక్రమచంపకము ॥

కమలదళాక్ష! కామిత సుఖప్రద! కిట్యవతార! కీర్తనీ
యమహితనామ! కుక్షిలుఠ♦దబ్జజ! కూర్మవిలాస! కృష్ణ! కే
శిమదవిదారి! కైటభవి♦జిత్వర! కోమలదేహ! కౌస్తుభ
ప్రముఖవిభూష! కంజరుహా♦వందిత! కర్బురభాసురాంశుకా!

అని వేఁడుకొన నరహరి యిట్లనియె. నమ్ము నాయనా! నిపుణముగా నీచేసిన నుతినూరీకరించితిని. నృతతిలో న్బ్రాణము నెమ్మినేర్చిన నైష్ఠికుఁడవు. నొడలదొంతుల నోసరించుకొనుచు నాచితిమెయి నన్భీష్టవరంబు మనఃప్రియకరంబడుగు మిత్తునన నతండిట్లనె. 21

దేవ సుప్రసన్న♦భావ! యీగ్రామస్థ
జీవకోటి నెల్లఁ ♦ గావవయ్య!
యనఁగ నపుడ నిల్చి ♦ యాశ్వ్వాండాలకు
లము విమానచయము♦ల న్మురారి. 22

యోగివరు లేగు తన లోక♦మొందఁ జేసెఁ
గథను వినిచినభక్తు ♦ గోకర్ణుఁ గూడి
కృష్ణుఁడరిగె గోలోకము ♦ హృష్టుఁ డగుచు
నీశుఁ డలరిన నీరాని ♦ దేది కలదు? 23

రాముఁ డయోధ్యావాసులఁ
బ్రేమంబునను గొనిచన్న ♦ విధమునఁ గృష్ణ
స్వామియు గంధర్వాఖ్య
గ్రామ ప్రజలఁ గొని నిజపు♦రమ్మున కరిగెన్. 24

తరణి మృగాంకుల కాంతులు
చొరఁజాలవు సిద్ధులేని ♦ చూడంగా నే
రరు దానిని వైకుంఠముఁ
బరికించిరి ప్రజలు భాగ♦వతము వినికిచే. 25

కర్ణానందముగాఁగ భాగవత స♦ద్గాథాళి వినిపించి గో
కర్ణుం డేదినమందు సర్వులకు మో♦క్షశ్రీల నిప్పించె దు
గ్ధార్ణోరాశిశయానుచేత సదయుం♦డైనాఁడె యాయూరు గో
కర్ణక్షేత్రమటన్న పేరుగని భ♦క్తస్థానముల్ తీర్థముల్. 26

అలవియే చెప్ప సప్తాహ ♦ యజ్ఞ మహిమ
మా కథల విన్నవాఁ డెవ్వఁ♦డైనఁ గూడ
మాతృ దుర్భర గర్భ సం♦బంధ మెనయఁ
జాలఁడయ్యా యావయి వేయి ♦ చాటనేల? 27

ఆకా! నీరా? గాలిరా? తిని ♦ యదియు లేక
వాయి గట్టి శరీరమ్ము ♦ వడియఁ జేసి
యుగ్ర తపముల నుజ్జ్వల ♦ యోగములను
బడయరాని దిద్దానిచేఁ ♦ బడయవచ్చు. 28

చిత్రకూట పర్వతమునఁ ♦ జేరియున్న
మునివరుండు శాండిల్యుండు ♦ పుణ్యవంత
మైన యీ యితిహాస మె♦య్యనఁ బఠించి
యనుపమంబు బ్రహ్మానంద ♦ మనుభవించె. 29

ఓ నారద! యీ పరమా
ఖ్యానము విన్న నరు కల్మ♦షాద్రులు భస్మం
బౌ నిది శ్రాద్ధములఁ జదువ
మానుగఁ బితృ తృప్తి జరుగు ♦ మాటలిఁ కేలా. 30

అన నారద మునీంద్రుఁడు సప్తాహ శ్రవణ విధానము వివరముగా వక్కాణింపుఁడన సనకాదు లిట్లనిరి. 31

* భాగవత సప్తాహ శ్రవణ విధానము *

భువిలోపల సప్తాహ
శ్రవణ విధానముఁ గోరి ♦ వ్రాలెన? శ్రద్ధా
ళువ వగుచు వినుము దానికి
ద్రవిణమ్ము సహాయులుంట ♦ తగుఁ జుమ్మెపుడున్. 32
వరగుణుఁడగు దైవజ్ఞుం
దరిసించి ముహూర్త మడిగి ♦ తత్పరమతులై
పరిణయమునకుం బోలెం
బరికల్పింపంగ వలెన♦వారిక ధనమున్. 33
జగతి నాషాఢంబు ♦ శ్రావణ భాద్రప
దాశ్వీన కార్తి♦కాగ్రహాయ
ణికములు వినెడి వా♦రికి ముక్తి సూచించుఁ
గాన సప్తాహ మీ ♦ కాలమందు
మొదలిడవలె నన్య♦ములు గూడ వెల్లరు
తోడ్పడ వలయును ♦ దోఁచినట్లు
దేశ దేశములకి ♦ దివ్య వార్తను బంప
వలె నెన్ని జతనముల్ ♦ సలిపియైన
హరికథలను గాని ♦ హరిని గీర్తించుట
గాని యెఱుఁగనట్టి ♦ గఱితలకును
శూద్రులకును మదులఁ ♦ జొచ్చెడునట్లు బో
ధింప వలయుఁ గథల ♦ నింపుగాను. 34

మఱియు నానాదేశములందున్న వైరాగ్యసంపన్నులైన వైష్ణవాగ్రేసరులఁ గీర్తనోత్సుకుల లేఖలంబంపి పిలిపింపవలయు.

* ఆ హ్వా న ము *

శ్రీ భాగవతము వి♦శేషార్థ సహితంబు
గా నిట నొక్క మ♦హాను భావుఁ
డెఱిఁగించు మిక్కిలి ♦ యింపుగా సొంపుగా
నరఁటిపం డొల్చి పె♦ట్టిన విధాన
నేడు రోజులలోన ♦ నిచ్చటఁ బండ్రెండు
స్కంధముల్ పూర్తిగాఁ ♦ జదువఁ బడును
సజ్జను లెందఱో ♦ చనుదెంతు రట్టి స
త్సభలు దుర్లభములు ♦ జనములార!
ఎప్పుడున్న దే జంజాట ♦ మెట్టులైన
వీలు కలిగించుకొని రండు ♦ వినుఁడు వసతు
లేర్పఱుపఁబడు భోజనం ♦ బిడఁగఁ బడును
రండు రండయ్య జనులార! ♦ రండు రండు. 86

భాగవతంబిటుఁ ♦ బఠియింపఁగాఁబడు
నాలింప రారయ్య ♦ బాలురార!
వరకథామృత మిటఁ♦బంచెర మొసరింతు
జుఱ్ఱుకొనఁగ రండు ♦ వెఱ్ఱులార!
సప్తాహ యజ్ఞ మి♦చ్చట జరుగుఁదదీయ
ధూమ్యాఁదోఁగఁగ రండు ♦ సౌమ్యులార!
శుకశాస్త్ర సారథ♦మ్మూర్తి దెసలఁ బ్రాఁకు
ఘ్రాణతృప్తికిరండు ♦ ప్రాణులార!
సదవకాశము రారండు ♦ వదలఁబోకుఁ
డొక్క దినమైన రండు లే♦కున్న నొక్క

పూటయైనను సకుటుంబముగను రండు
చివర కొకసారి తొంగి చూచి చనుఁడయ్యా! 37

* పఠనస్థలము *

అని కరపత్రంబుల ద్వారమునఁ బ్రకటించి యాగంతుకులకుచిత వాసస్థానభోజనాదులు కల్పింపవలయును. తీర్థములందేని వనములందేని భవనములందేని విశాలప్రదేశంబుచూచి సప్తాహ యజ్ఞస్థలము నిర్ణయించుకొనవలె సాధారణముగా గృహస్థుఁడు గ్రామమందే యేర్పఱుచుకొనవలె. 38

భాగవతంబును బఠియించు నెలవునం
గల గృహోపస్కరంబులఁ దలంగి
యొకమూల వేయించి యూడ్పించి నీరంబు
చల్లించి యలికించి యుల్లసిలుచు
రంగవల్లులఁ గడు రంగుగాఁ దీర్పించి
పూర్తిగాఁ గంబళంబులను బఱచి
మఱి కదలీఖండ మండితంబగు మండ
పం బెత్తుగా నేరుపఱచి యందు
దళములం బూలఁ బండ్ల వితానములను
గట్టి నలుదెసల ధ్వజంబు లుట్టిపడఁగఁ
జేసి పైసప్తలోక సంవాసులకు స
విస్తరంబుగఁ దావుఁ గల్పింపవలయు. 39

నలువురకుం గనిపించెడి
నెలవున నున్నతపుఁ బీఠి నెలకొలుపంగా

వలె నా దివ్యాసనమునఁ
వెలుఁగుచుఁ బౌరాణికుఁడు వ♦సింపఁగ వలయున్. 40

* వక్తృవిషయము *

స్వధుస
త్వరపడఁబోక వర్ణములు ♦ స్పష్టముగా వినిపింప ~~[illegible]~~
స్వరమున వాక్యభేదముల ♦ శ్రాంతి దగన్ బదభాగమొప్ప న
క్షర లఘు తప్పకుండ హరి ♦ గర్జిలునట్టి విధంబునన్ ధృతి
స్ఫురణఁ బఠించువాఁడు బుధ♦పూజితుఁ బాఠకుఁడంద్రు కోవిదుల్.

అల్పకంఠుఁ డనర్థజ్ఞుఁ♦డధిక వేగ
ముగనొ? వర్ణవర్ణముకడ ♦ మూల్గుచునొ? శి
రంబు ద్రిప్పుచుఁ జదువును ♦ ద్రాఁత దోపఁగు
నరసి చదువనేరఁడు పాఠ♦కాధముండు. 42

ఇది యెఱిఁగి వేదశాస్త్రముల్ ♦ చదివి యున్న
వాని దృష్టాంత కుశలు స♦ద్వైష్ణవుని వి
రక్తు విప్రుని శాంతుఁగా♦ర్యజ్ఞు ధీరు
వక్తగా వరియింపఁగా ♦ వలయు నెపుడు. 43

బహువిధ ధర్మాళిఁ జిక్కి వి♦భ్రాంతులగుచుఁ
బథమెఱుంగక పాషండ ♦ వాదినులయి
యుండ్రుగాన భాగవతోక్తి ♦ కువిద లెపుడు
వనికిరా రెంతపాండితి ♦ వరలుచున్న. 44

పౌరాణికు దాఁడ నొకఁడు
ధీరుం డంతటి బుధుండు ♦ దృఢసంశయ సం
హారుఁడు లోకజ్ఞుఁడు వి
ద్వారముగా నుండవలె స♦హాయుండగుచున్. 45

వక్త వ్రతాప్తి క♦ర్వాగ్దినంబున ముండ
నంబు సేయించి కొ♦నంగ వలయుఁ
గథ చెప్పునాఁ డుషః♦కాలంబున౯ స్నాన
ముం జేసి సంక్షేప♦ముగను నిత్య
విధుల సంధ్యాదిఁ గా♦వించి పితాళ్ళకుఁ
దిలజలంబిడి విశు♦ద్ధికఁయు పాచి
తం బొనర్చుకొని క♦థావిఘ్నశాంతికి
శ్రీ గణనాథుఁ బూ♦జింప వలయు
అవల స్థాపించి మండల♦మందుఁ గృష్ణు
మంత్రముల యథావిధి సక్ర♦మముగఁ బూజ
లాచరించి భక్తిశ్రద్ధ ♦ లలము కొనఁగ
దేవు వలగొని ప్రొక్కి స్తు♦తింప వలయు. 46

ఇల్లను కారుచీఁకటి ను♦యింబడితి౯ గుదెబండ నొక్కతె
న్మెల్లఁగఁ గట్టికొంటి నటు ♦ మీఁద జలూకలువోలెఁ బుట్టిరీ
పిల్లలు జెల్ల లేవగిది ♦ వీని దరిం బడవైచి పేర్మి రా
జిల్లఁగ గాతువో శరణు♦శ్రీరమణీ హృదయాబ్జ భాస్కరా! 47

కొడుకునుగోడలున్మసలి♦కుక్క! యటంబడి యుండుమంచుఁ ది
ట్టెదునెడఁ గూడ నెమ్మదిఘ♦టిల్లిన పుత్రవిమోహ మింతయుం
గడచినదాయె సంసృతిని ♦ గల్గకపోయె విరాగ మట్టియీ
జడునిఁ గృపామృతం బొలికి♦సాఁకవె శ్రీరమణీ మనోహరా!48

ఎన్ని జన్మశతంబుల ఋ♦ఖుం జననంబయి చుట్టుముట్టె వెం
టన్నడ తెంచుచున్నదో హు♦టాహుటి మోహవిపాశ మద్దియు

మ్మన్నయ నాంచలం బిటు ప్రసారము గాక తుణంబులోన వి
చ్ఛిన్నముగాదు భక్తతతిఁ జేరిచి నన్‌దయఁజూడు మాధవా! 49

ఆపదవచ్చినప్పుడు దయామయ! నీశరణంబు చొచ్చితిం
తాపర దీనినంచు బహు భంగుల వేఁడితి దానిదాఁటి నీ
ప్రాపును వీడి నీ స్మరణఁ బాసి కృతఘ్నుఁడ నైతి నయ్యయో
పాపిని నన్ క్షమించి కృపఁ బాలనసేయుర భక్తపోషకా! 50

కర్మము లున్నఁగాని పొడకట్టదు దేహము, దేహమున్న నే
కర్మము లాచరించుట యొకంటెటులుండునొ? నాకుఁ జిత్రమం
తర్మనుఁడన్ మతేమగడ నాకి నెవ్వరు లేరు నీవ యీ
కర్మము దేహ మీపయిని గల్గక యుండఁగఁ జేసి ప్రోవరా! 51

ఇమ్మెయి దేవదేవు నుతియించి యనంతర మల్ల శౌకశా
స్త్రమ్ము యథావిధానముగ శ్రద్ధగ సాత్విక పుష్ప ధూప దీ
పమ్ముల నెసఁగఁ బూజ సలుపన్వలె నావల శ్రీఫలమ్ము హ
స్తమ్మునఁ దాల్చి ప్రొక్కి ప్రముదమ్మున స్తోత్రమొనర్పఁగావలెన్

అక్షర రూపమొంది పక్షిలార్థి జనావళి నుద్ధరింపఁ బ్ర
త్యక్షమవైన కృష్ణ పరమాత్మవు భాగవతమ్మ! గ్రంధమా!
ఈక్షితి నిన్నుఁబోలఁ గలదెయ్యది లేదు మదీయ సర్వపా
పక్షయముం బొనర్పుమని పట్టితి నిన్నుఁ గరద్వయంబునన్. 53

ఏదయినం బ్రమాదమున నే నొక శ్లోకము దాఁటిపోవు నే
మో! దళితార్థముం దొలఁగి పోవునొ పెద్దలమార్గ? మట్టిచో
సాదృతిఁ జూచుచుండఁగదె యమ్మ! పురాణవతంసమా! భవ
త్పాదములంటి ప్రొక్కి నిను బట్టితి చేత ననుగ్రహింపుమా! 54

ప్రారంభించితి గ్రంథముం జదివి తా♦త్పర్యాదులం దెల్ప నీ
కారుణ్యామృతవృష్టి నాపయిని జి♦ల్కంగావలెన్, విఘ్నముల్
దూరంబందె తొలంగఁజేయవలె, నే♦దోషంబు లేకుండ నా
పై, రక్షింపవె దాసదాసుఁడను దే♦వా! విశ్వ విశ్వంభరా! 55

* యజ్ఞకర్త్ర విషయము *

అని వక్త పురాణ కృష్ణులకు నమస్కరించి కూర్చుండఁగా సప్తాహ యజ్ఞ కర్త వినయంబున వక్తను బూజించి వస్త్రభూషణాదుల నలంకరించి. 56

స్వామి! బుధాగ్రణీ! సకల ♦ శాస్త్రవిశారద! బోధకత్వ వి
ద్యామహిత ప్రభావనిధి!♦వ్యాససుత ప్రతిరూప! యంబుభృత్
శ్యామల గాత్రు నుజ్జ్వల క♦థాసమరత్నముల న్వెలార్చి చే
తో మలినాంధకారమును♦దూరము చేయఁగదయ్య మ్రొక్కెదన్

అనుచు నమస్కరించి విన♦యంబున వక్త సమీపమంద యుం
డి నియమవంతుఁడై వినుచు ♦ నిత్యము వానికి భోజనాదులం
బనుపరిమై ఘటించుచును ♦ వక్తను వేయివిలోకనంబులం
గనుఁగొను చుండఁగావలయుఁ♦గా దినసప్తకము న్ముదంబునన్

మఱియుఁ గథాంతరాయములు♦మానుటకై వరియించి పంచభూ
సురులను ద్వాదశాక్షర వి♦శుద్ధ జపంబులు వారిచే ధృతిం
జరుపఁగఁ జేయుచుండనగు ♦ సప్తదినంబులు మంత్రవశ్య లి
ద్ధరణిని దైవతాగ్రణులు♦తద్ద్విజ వశ్యము మంత్రమారయన్ 59

మఱియుం గర్తవినయ త
త్పరుఁడై భూసురుల వైష్ణ♦వ శ్రేష్ఠుల నా

దరమునఁ బూజించి నమ
స్కరించి మొదలఁగొని వినఁగఁ◆జను గ్రంథంబుఁ. 60

వైరాగ్య సంపన్నులైన వైష్ణవుల వక్త కెదురుగాఁ
గూర్చుండఁ బెట్టి తాఁ గూర్చుండవలయు. 61

వక్త యుత్తరముఖుఁడైనఁ ◆ బ్రాఙ్ముఖుండు
శ్రోతగావలె వక్త తూ◆ర్పు మొగమైన
నపుడు శ్రోత యుదఙ్ముఖుం◆డగుట చెప్ప
యుభయులకు దెస పట్టింపు ◆ లున్నయెడల. 62

అయ్యుదియుఁ గాక నొక రహ◆స్యంబు వినుము
దేశకాలాది కోవిదుల్ ◆ దివిరి పూజ్య
పూజకుల మధ్యమున నెప్డు ◆ పూర్వదిశయె
యండ్రు వారెట్టులుపవిష్టు◆లైనఁ గూడ. 63

* శ్రోతల విషయము *

ఎవరిని జూడరా దెవరి ◆ నేవిధిఁ బ్రశ్నల వేయరాద యిం
టివో! తనవో!కుమారులవో?◆నెత్తవొ?లోకములోనివో! మత్తే
రివో! విషయంబుల స్మృదిస్మ◆రింపఁగరాదు వచింపరాదు వ
క్తవయిపుచూచుచు న్వినఁగఁ ◆ గల్గుఫలంబధికంబుశ్రోతకుఁ.

ఎల్లపైఁ బిల్లివడనని ◆ పిల్లి పయిని
నెల్లి పడనని యెటలేని ◆ వెల్ల నిటనె
త్రవ్విపోయుదుర్ రద్దికి ◆ రంగమునకు
రాని ముచ్చటలెల్లఁ బు◆రాణమందె. 65

కొడుకులఁ దిట్టిపోయుటలు ♦ గోడలి నాఱడి పెట్టుచుండుటల్
కుడుపున వ్యంజనంబులను♦గూరిచి చర్చలు చేయుచుండుటల్
గడుసరి దాసి నెన్నుటలు ♦ కానివి యైనవి యెల్లసంగతుల్
గుడగుడ వాగుచుండుటలు♦కోమలులే సభలోన నెప్పుడున్. 66

గల గల వాగుచు విన ర
న్యులనా? విననీయ, రేటి♦కో వీరటకుం
గులుకుచు వచ్చెద రయ్యా !
ఫలము వలుకు దేవుఁడెఱుఁగుఁ ♦ బాపము వచ్చున్. 67

ఇతరులురా స్థలంబొసఁగు ♦ చెవ్వరు నోరు మెదల్చిన న్నమ
స్మృతుల నెమాన్చుచుం బలుక ♦ కెవ్వఁడు వక్త ముఖంబు నూచుచున్
మతిఁ గత పైసిబెట్టి విను ♦ మానిసి కబ్బు ఫలంబు నెన్నఁగా
శతధృతి చాలఁడేల వలు♦సారులు దీనిని గూర్చి చెప్పఁగన్. 68

వెనుకఁ జనుదెంచు వారలు
వెనుకనె కూర్చుండ వలయు ♦ విగత రవముగాఁ
జనదు మునుకూరుచుండిన
జనము న్నెట్టుకొని ముందు ♦ చనుట సభలలో. 69

* పురాణ పఠనకాలము *

భాస్కరోదయ మాదిగా ♦ భాగవతము
చదువఁ బూని మూఁడున్నర ♦ జాలు చదువ
నగు గభీర కంఠమున, మ♦ధ్యాహ్నమందు
గడియ. లొక రెండు విశ్రాంతి♦వడయ వలయు. 70

అపర సంధ్య యగుడు♦నాపి పురాణము
నామకీర్తనం బొ♦నర్ప వలయు

వైష్ణవాగ్రసరులు ♦ ప్రారంభ మొనరింప
నిత్య మధికభక్తి ♦ నివ్వటిల్ల 71

* కథావ్రతుని నియమములు *

కథ వినఁగోరిక ♦ కలవాఁడు భుజియింప
నగు నొక్కమాఱె హవి ♦ ష్యాన్న మెలమి;
మల మూత్ర జయమును ♦ గలిగించుఁ గాన ల
ఘ్వాహార మెప్డు సు ♦ ఖావహమ్ము;
శక్తి గల్గినవాఁడు ♦ సప్తరాత్రమ్ములు
నుపవసించియె విను ♦ చుండ వచ్చు;
నది గానియెడలఁ బ ♦ యః పానమేని ప
ర్ణిపానమే నొన ♦ ర్చి వినవచ్చు;
పండ్లు తినియైన మఱి ♦ యొక్కపరి భుజించి
యైన నేది సుఖమొ యట్టు ♦ లగు నొనర్పఁ;
గథ వినఁగ విఘ్న మొక్కప్డు ♦ కలుగవచ్చుఁ
గనుకఁ బస్తుంట కన్న భో ♦ జనమె మేలు; 72

అవసీ జనులకు స ♦ ప్తాహ వ్రతులకు నే
మమ్ముల వినవయ్య ♦ మౌని వర్య!
కథ విన విష్ణు దీ ♦ క్షా విహీనుల కధి
కార మేమాత్రంబు ♦ గలుగఁ బోదు
బ్రహ్మచర్యము క్రిందఁ ♦ బండుట కథ విన్న
యవల విస్తరికుడు ♦ పివి వలయును;
తైలంబు మధువు ద్వి ♦ దళమును గూడవు
భావ దుష్టమ్మును ♦ బర్యుషితముఁ

గడు గరిష్ఠమగా నన్నంబుఁ ♦ గుడువఁ జనదు,
వ్యాజమానమ్ములను లోన ♦ వరలు చున్న
శత్రువుల నార్గురం జంపి ♦ శాంత చిత్తుఁ
డై పురాణము విననగు ♦ ననుదినంబు. 73

గురువుల గోవ్రతులను భూ
సురులను వైష్ణవవరులను ♦ శ్రుతులను స్త్రీలన్
ధరణీ నాయకుల మహా
పురుషుల నిందింపరాదు ♦ పో కథవినుచున్. 74

పతితులను వ్రాత్యులను రజ♦స్వలల నంత్య
జాతులను మ్లేచ్ఛులను ద్విజ ♦ శత్రువులను
వేదబాహ్యులం గనుఁగొని ♦ విముఖుఁడగుట
తగును మాటాడరాదు క♦థా వ్రతుండు. 75

వినయం బుదార మానస
మును ఋజుభావంబు మౌన♦మును దయ శౌచం
బును సత్యము నెల్లప్పుడు
దనరారంగ వినవలెఁ గ♦థావ్రతి యనఘా ! 76

ఇట్టి నియమముల వ♦హించి యీ కథ విన్న
వాని ఫలము చెప్ప ♦ వలయునయ్య !
కోటి యజ్ఞ ఫలము ♦ కోటికిఁ జాల దిం
కేటి కనఘ చరిత ! ♦ మాటలాడ. 77

అన మర్త్యుఁడు మోహిష్ఠియు
ఘనపాపాత్ముండు రోగ ♦ కలితుండును సి

ర్ధనియు దురదృష్టుఁడును డుయి
వినినఁ వాంఛితము లుద్ధ ♦ విడినెలవేయుఁ. 78

కడుపులు పోయెడు నదియుం
గొడుకులు లేనిదియు నొక్క ♦ కొడుకున్నది చ
చ్చెడు పిల్లలు గలదియు నె
వ్వెడు పుష్పింపనిది విన్నఁ ♦ బోవుఁ గొఱంతల్. 79

* పురాణ శ్రవణానంతర కర్తవ్యము *

ఈవయి నేమముల్ దగ వహించి కథన్విని యేడునాళులు
ద్వ్యాపనము మ్మునీంద్ర! జననాష్టమి నాటి వ్రతంబువో లేదా
నోపికఁ జేయఁగానగు సను త్తమమైన ఫలంబు దానిచేఁ
జేపడుఁ జేసి నమ్మకును ♦ జేసిన యంత యటుండు రేకదా. 80

శక్తిలేని భక్తచంద్రమునకును ను
ద్యాపనమున నాగ్రహంబు లేదు
శ్రవణ మాత్రమునను ♦ ప్రయతుఁడౌ; నిష్కాముఁ
డైన వైష్ణవుని విధాన సనఘ! 81

అపరము నగాహసవన
మ్ముసమాప్తముగాఁగ శ్రోత ♦ పుష్కలభక్తి
ప్రప్పుమర మనస్కుఁడై య
ర్చ సేయవలె వక్తకుం బురాణంబునకుఁ. 82

తులసీ ప్రసాదమును శ్రో
తలకొసఁగంగవలె శంఖ ♦ తాళ మృదంగో
ల్లలితమగు నామ కీర్తన
మలరుచుఁ జేయవలె జయ జయారావముతో. 83

దినసప్తకంబు భ♦క్తిమెయి గ్రంథమును ము
ఖ్య శ్రోతవిని విర♦క్త మతియైన
చో మఱునాఁడు వి♦శుద్ధుఁడై గీతను
బఠియించినం జాలు ♦ వరలుశాంతి;
కేస్తట్లు గాదు ప్ర♦శస్తిగా హోమంబు
సలుపంగవలెఁ గర్మ ♦ శాంతి కొఱకు;
మహిత విధిని దశ♦మస్థ ప్రతిశ్లోక
మును వేల్వవలె మధు♦వును ఘృతంబు

పాయసము తిలాన్నాదిక ♦ పరివృతముగ;
నదియుఁగాదొ? గాయత్రితో ♦ హవనమాచ
రింపవలె నిజమును విచా♦రింపఁ దన్మ
యమ్ము కాదటె భాగవ♦తమ్మదెల్ల. 84

హోమ కార్యంబు చే♦యుట కశక్తుండైనఁ
గొలఁది గొప్పలు ఛిద్ర♦ములు దలంగ
పారాయణం బొసంగఁగా ♦ నగు ఫలసిద్ధికై
యదిగాక దోష ప్ర♦హాణమునకుఁ
జదువంగ వలె నామ ♦ సాహస్రకముదాన
సకలమ్ము సఫలమౌ ♦ సన్మునీంద్ర!
స్కంధమ్మునకును నొ♦క్కండుగా ద్వాదశ
బ్రాహ్మణ వరులకు ♦ భక్తితోడ

భక్ష్యభోజ్య చోష్య ♦ పానీయ సహిత మృ
ష్టాన్న మొసఁగి ధేను♦వైన హేమ

మైన విత్తమైన ♦ నర్పించి వ్రతమును
బూర్తిచేసికొనఁగఁ ♦ బోలునయ్య!

శక్తిగల్గిన ధన♦శాలి పలత్రయ
మితహేమ హారిని ని♦ర్మిత మొనర్చి
రమ్యాక్షరములతో ♦ వ్రాసిన భాగవ
తగ్రంథము పయిని ♦ దాని నిల్పి
సద్గుణుండైన యా♦చార్యు నావాహనా
ద్యుపచారములఁ బూజ♦నొనర సలిపి
వలగొని మ్రొక్కి ని♦ర్మల వస్త్రభూషణ
గంధానులేపన ♦ కలితుఁ జేసి
దక్షిణలతోడఁ గనక హా♦ర్యక్ష సహిత
పుస్తకము దాన మొనరించు ♦ పురుషవరుఁడు
బహుళ పాపంబులను భవ♦బంధములను
బాసి ముక్తిని బొందు ట♦బ్రంబటయ్య! 86

జగతి ధర్మార్థ కామ మో♦క్షములు నాల్గు
పడయుటకు సాధనంబు శ్రీ ♦ భాగవతము
ఘన శుభములీయ దీని మిం♦చినది లేదు
లేదయా సంశయం బేమి ♦ లేదు లేదు. 87

అని సనత్కుమారాదులు నారదునికిం జెప్పి యయ్యా! భాగవతము వలననే భుక్తి ముక్తులు కరతలామలకంబులగును. నీకు సర్వము వినిపించితి నింకేమి వినవలతువని యడిగిరంచు సూతుండు శౌనకాదులకుం జెప్పి వెండియు నిట్లనియె. అట్లు

భాగవత మహిమ నుడివి సనక మహర్షులు భుక్తి ముక్తి ప్రదాయకము సర్వ పాప ప్రహాణకమునగు భాగవతము నేడు దినంబులలో విన్పించిన వా రెల్లరుం బ్రహృష్ట చిత్తులై పురుషోత్తముని సంస్తుతించిరి. సప్తాహాంతమున భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యులు పరిపుష్టి నొంది పరమ తారుణ్య సంపన్నులై మహోల్లాసంబునం దాండవించిరి. 88

అప్పుడు నారదముని మెయిఁ
గప్పం బులకతతి, యెడఁదఁ గప్ప ముదము, కన్
గప్ప ముదశ్రులు, గళముం
గప్పఁగ గాద్గద్య, మీ ప్రకారము పలికెన్. 89

మునివరులారా! మీచే
ననుగ్రహింపఁబడితిం గృతార్థుఁడనైతిన్
ఘనసర్వపాపహరణుఁడు
జనార్దనుఁడు శౌరి మద్వశంగతుఁడయ్యెన్. 90

వైకుంఠపురస్థుండగు
శ్రీకృష్ణుఁడు శ్రవణమునను చేపడుఁగాన
లోకమున సర్వధర్మా
నీకములో శ్రవణమె గణనీయము తలఁపన్. 91

అని వైష్ణవోత్తముఁడైన నారదభగవానుండు ప్రీతుఁడై పలుకుచుండ 92

* శ్రీ శుకయోగీంద్రుల సమాగమము *

నేత్రాంచలంబులు ♦ నిండితొల్కాడెడు
ప్రేమామృతంబు వ♦ర్షించుచుండ
బహువిశాలంబైన ♦ ఫాలభాగమునుండి
బ్రహ్మతేజం బుట్టి♦పడుచునుండ
అప్రయత్నముగ జి♦హ్వా పల్లవాగ్రంబు
శ్రీ భాగవత ముచ్చ♦రించు చుండ
నూఁగు నూఁగుగ మూతి♦పైఁ గుసిసెడి మీస
లెల్లప్రాయంపుం దళ్కు ♦ లీనుచుండ
మొలను గ్రమ్మి కావి ♦ పుట్టగోచి వెలుంగఁ
గెంజడలు శిరంబు♦నం జెలంగఁ
గోటి సూర్యకాంతి ♦ గోళగర్భంబున
శుకమహర్షి పొడవు ♦ సూపె నపుడు. 93

జ్ఞాన మహాబ్ధి చంద్రముఁడు♦సంయమివర్యుఁడు వ్యాసమానిసం
తానము షోడశాబ్దములు ♦ దాఁటని యోగి శుకర్షి రా సము
త్థానముఖోచితార్చల య♦థా విధి సల్పి నమస్కరించె వి
ద్యానిధులున్న తత్సభ, యు♦నంతర మాశుకమౌని యుల్లసెన్ 94

ఆగమామరద్రుమునందు ♦ మాగఁ బండి
శుకముఖమ్మున రాలి సు♦ధను దేలి
భాగవత ఫలమ్మిదె చిక్కెఁ ♦ బట్టు విడక
త్రావుఁడా! తద్రసముసారె ♦ రసికులార! 95

పరపుస్తంబు లవేల? భాగవత ము♦ద్భాసింప నిర్వ్యాజమౌ
పరధర్మంబిది తెల్పు వస్తువొ త్రితా♦పచ్ఛేది మేలిచ్చుచు

త్సరశతాన్యాళికి దీనివాస్తవము వే♦ద్యంబా, నిమేషాన నీ
శ్వరు బంధింపరె దీనివిన్న సుకృతుల్ ♦ స్వాంతంబునన్నారదా.

భువిలో వైష్ణవ పాళి మూలధనమీ ♦ పుస్తంపుఁబొత్తమ్ము శా
స్త్రవిధిం బారమహంస్యమైన విమల ♦ జ్ఞానమ్ముఁ గీర్తించు, జ్ఞా
నవిరాగ స్థిరభక్తి సమ్మిళితమౌ ♦ నైష్కర్మ్యముం దెల్పు, దీ
నివిచారించి తరించిన న్వినిన వా♦సిన్ముక్తి పెండ్లాడెడిన్. 97

నాకమందుఁ గైలాసంబు ♦ నందు సత్య
మందు వైకుంఠమందు లే♦దయ్య యిట్టి
రసము తనివు దీఱంగను ♦ ద్రావుఁడయ్య
వదల వలదించుకయు భాగ్య ♦ వంతులార ! 98

అని శ్రీ బాదరాయణి గ్రంథప్రశంస చేయుచుండ. 99

* భగవానుఁడు ప్రత్యక్షమగుట *

చదలుపై నెచటనో ♦ చాల దవ్వగఁ గర్లు
తరవఁ జొచ్చె దెసలఁ ♦ దఱిమినట్టు
లంతలో మృదు శార♦దాబ్దంబునా వెల్ల
నగు వెలుంగుం గుమి ♦ యచటఁ దోఁచె
నంతలో నొకరిక్క ♦ యవనిపైఁ బడుచున్న
యట్లు తళుక్కన ♦ నలమెఁ గాంతి
యంతలో బహుకోటు ♦ లాదిత్య మండలం
బులు ధరఁ బడుచున్న ♦ పోల్కనుండె.
అంతలో గరుడారూఢుఁ♦డైన విభుఁడు
ఫాల్గునోద్భవ ప్రహ్లాద ♦ బలి ముఖాత్మ

భక్తజన పరీవృతుఁడై స♦భాస్థలమున
నుట్టిపడియెఁ గన్నులు మిఱు♦మిట్టులు గొన. 100

సనకాది మునిచతు ♦ ష్టయ మొంపారుఁలు నెట్టు
కొనుచు లేచిరి నింగిఁ ♦ గనుచునుండి
తన మహతీ విపం♦చిని దంతి తెగఁ గ్రొక్కు
చునె లేచె మెడ యెత్తు ♦ కొని సురర్షి
గాలిపటము రీతి♦గా జివ్వమని లేచె
జోడించి చేతులు ♦ శుకమహర్షి
జయజయా రావంబు ♦ సలుపుచు భృగుముఖ్య
సంయముల్ లేచిరి ♦ సదుడుకొనుచు

ఇంకఁ గొందఱు కనుఱెప్ప ♦ లెత్తరైరి
యింకఁ గొందఱే మిదియని ♦ యెత్తిరి తల
లింకఁ గొందఱు వా విచ్చి ♦ రెటులొ కనుచు
సభఁ గలకలధ్వనుల్ పుట్టె ♦ క్షణములోన. 101

చదువుటలోన దొ♦సంగేదికొలా వచ్చి
యడిచెరా నెత్తి యం♦చనియె నొక్క
డంత గ్రంథమునకు ♦ శాంతిచేయక యున్న
నట్టిట్టు గాదురా ♦ యనియె నొక్కఁ
డిన్నిరోజుల నుండి ♦ యీతఁడు పేరెత్తరై
రతఁడు కోపింపఁడా? ♦ యనియె నొకఁడు
శ్రుతుల మించెను భాగ♦వతమన్న యపచార
మంతంబు సూపదే ♦ యనియె నొకఁడు

ఒకఁడు పఱచెఁ గమండలూ♦దకము చింద
నొకఁడు దూఁకె మృగాజిన ♦ మూడుచుండ
నొకఁడు దండమన్యునికిఁ గొ♦ట్టుకొన నడిచె
సభఁ గలకలధ్వనుల్ పుట్టె ♦ క్షణములోన. 102
అంత నారదముని యొక్క ♦ గంతు వైచి
హరిపదాంభోరుహములకు ♦ నధికభక్తిఁ
బూజలొనరించి యానంద♦మునను నృత్య
మాడఁజొచ్చెను బరవశుం♦డౌచు మింట. 103

అంత బ్రహ్మాదిదేవత లాకసంబున నిలిచి చూచుచుండఁగా. 104

* కాయాధవుఁడు తాళ♦గతి చూపుచుండంగ
నుద్ధవాఖ్యుఁడు కాంశ్య♦మూనుచుండ
నారదముని మహ♦తీరావ మెలయింప
దైవతాధిపతి మృ♦దంగమంద
నర్జునుండు స్వరంబు♦లంది రాగముదీయ
మఱి సనకాది కు♦మారకులును
జయజయధ్వాన మి♦శ్రముగఁ గీర్తనపాడ
నురుచిర రచనలు ♦ శోభిలంగ
వ్యాసనందనుండు ♦ స్వామి సన్నిధియందు
భావమెల్ల విశద♦పఱచి నుడువ
నానదుమను భక్తి♦జ్ఞాన విరాగులఁ
గూడి మిత్రుల నృత్య♦మాడఁజొచ్చె. 105

* కాయాధవుఁడు = ప్రహ్లాదుఁడు.

తరువోజ॥ జయజయ క్రూర ని♦శాట సంహార!
జయజయ నీరద ♦ శ్యామలాకార!
జయజయ కౌస్తుభాం♦చత్పృథువక్ష!
జయజయ మందహా♦సస్ఫుటవీక్ష!
జయజయ భక్త ర♦క్షాకేళిలోల!
జయజయ వేదాంత ♦ సంచారశీల!
జయజయ కరుణా ప్ర♦సన్నాస్యపద్మ!
జయజయ వైకుంఠ ♦ సత్పురసద్మ! 106

అని యీ ప్రకారంబున బృంద గానం బొనరింప శ్రీహరి ప్రసాదమేదురావలోకనంబుల వాలయఁ గుమారులారా! సంప్రీతుండనైతి అభీష్టంబు గోరుకొనుఁడనఁ సనకాదు లొందఱుఁ గేలు పాదుకొల్పి దామోదరా! "సత్తాహంబునఁ దమరిట్లు ప్రసన్నులరు గావలయు"నన వల్లెయని స్వామి తిరోహితుం డయ్యె 107

అంతట నారదుండు సన♦కాదుల పాదములంటి మ్రొక్కి యా
చెంత నెయున్న వ్యాసనుతు ♦ చిన్నిపదంబుల వ్రాలి తక్కు గీ
ర్మంతులు మానులం గొలిచి ♦ మన్ననలం బొనరించి శంసల
త్యంత మొనర్చె నేరయిన♦నంత్యమునం బ్రియమాడఁ గావలెన్.

అంత నెల్లరు నానందమున నామకీర్తన మొనర్చుచుఁ దమతమ యిరవుల కరిగిరి. అని సూతుండు చెప్పి మఱియు నిట్లనియె. 109

శుకముని నాయకుండు తన ♦ చొక్కపు భాగవతంబునందు భ
క్తికి మఱి యామె పుత్రులకు♦ గేహములిచ్చి యనుగ్రహించి ర

శుకముఁడయి యింకెంగాపుర ♦ కాంచనచేలుఁడు తత్పురాణ సే
వకులగు వైష్ణవోత్తముల ♦ స్వాంతములం జొరఁబాఱి వెల్గెడిన్.

దైన్యదారిద్ర్య రుగ్వహ్ని ♦ దాహితులను
మోహకోగ్ర పిశాచికా ♦ మర్దితులను
బహుళ సంసార వార్ధిని ♦ పాతితులను
గాతునని భాగవత మదే ♦ గర్జిలెడిని. 111

సూతుఁడు భాగవత సప్తాహము లెపుడు జరిగినది చెప్పుట.

అని సూతుం డన శౌనకుం డడిగె దేవా! దేవరాతుం గనుం
గొని వ్యాసాత్మజుఁ డెప్పుడీని నుడివెన్? ♦ గోకర్ణుఁ డేనాఁడు దీ
నిని విన్పించెను ధుంధుకారి, కవలన్ ♦ శ్రీ నారదుండు న్విన
సనకాదుల్ వినిపించి రెప్పుడిది ♦ నా సందేహముం దీర్పవే! 112

అనిన సూత పౌరాణికుం డిట్లనియె. 113

హరిచన్న మూఁడు దేండ్లకు
సరసంబగు భాగవతము ♦ శ్రావణ నవమిన్
దొరఁకొని శ్రీ శుకమౌని
శ్వరుఁడు పరీక్షిన్నృపాల ♦ వరునకు నుడివెన్. 114

ఆవిభుఁ డరిగిన నికలి
లోవర్షశతద్వయంబు ♦ పోఁగ ననుజుఁ డెం
తేవిన గోకర్ణుండు
న్వావిని నాషాఢ శుద్ధ ♦ నవమి వచించెన్. 115

అప్పాయుఁడు చన్నపిదప
ముప్పది యేండ్లకును బ్రహ్మ ♦ పుత్రులు దీనిం

జెప్పిరి నారదున కొగి
న్దవ్వక కా_ర్తిక శుద్ధ ♦ నవమి మొదలుగఁ. 116

శౌనక మునీంద్రా! నీ యడిగినది నుడివితి. కలిలో
భవరోగ వినాశిని భాగవత వా_ర్తయే. 117

కలుష సమూహ మెుక్కపరి ♦ కాలిచి వేయును భ_క్తిదేవి లీ
ల లనుభవింపఁ జేయుఁ, గమ♦లావతికిం బ్రియమైన, దింకఁ గే
వలత ను గూడనిచ్చు, ధర♦వ_ర్తులునో జనులార! తీర్థయా
త్రల కనియేల, త్రిమ్మరఁగఁ♦ద్రావుఁడ భాగవతామృతాంబువుల్.

తనభటు లుగ్రపాశములు ♦ దాలిచి నేలకు డిగ్గుచుండఁగాఁ
గని యముఁ డిట్లువల్కునఁట ♦ క్రన్నన వారలకర్ణమూల మం
దనయము మీరుపోవలద ♦ యచ్యుత గాథలవించు మత్తు లా
నవఘులచెంత కే ప్రభుఁడ ♦ నయ్యుతదన్యులకే యటంచొగిఁ.

సారమ్ము లేని సం♦సారమ్ము నందు దు
ర్విషయ విషంబెక్కి ♦ వికల చిత్తు
లైన యో లోకు లా♦రా! క్షణార్థంబైన
క్షేమార్థమై యిదే ♦ శ్రీశుకో_క్త
గాథామృత రసంబు ♦ కడుపుల నిండఁ ద్రా
వరయా యిటేల కా♦వథము వట్టి
కుత్సిత గాథల ♦ కొఱకుఁ బోయెదరు కా
లమ్మెల్ల యకట! వ్యర్థమ్ము గాదె?
ఏల పందియము పరీక్షి న్నృపాలుండు
గాథ చెవులు సోఁకఁ ♦ గాను ము_క్తి

వడసెఁ బ్రబలసాక్షి ♦ వాఁడె ముందెఱు కంక
ణమున కద్దమేల ♦ సుమతులార! 120

కంఠేరుఁడైనఁ గడును
త్కంఠ శుకేరిత కథా సు♦ధా సారమ్ముం
గంఠస్థము చేసిన వై
కుంఠమ్మున కతఁడు ప్రభువ♦గు న్నిక్కముగన్. 121

అమలంబుం బరమాతి గుహ్యమురు సి♦ద్ధాంత చ్ఛటాసుప్రసి
ద్ధము విన్పించితి నర్థి సర్వవిధ శా♦స్త్రంబుల్ విలోకించి పూ
ర్ణముగా, దీనికి మిన్న లేదు ధరలో♦నన్ ద్వాదశస్కంధ సా
రము నింతైనను ద్రావుఁడా పరసుఖా♦ర్థంబో మనుష్యాగ్రణుల్.

దీని నెవండు వైష్ణవ సు♦ధీ తతికిన్వినిపించు చుండునో?
దీని నెవండు నేమముగఁ ♦ దీయని భక్తిని నాలకించునో?
యానరవర్యుఁ డాత్మవిధి ♦ నాదటఁ జేయు ఫలంబుఁ బొందెడి
న్గాసమిలన్ యథార్థ కథ♦నంబున కన్న నసాధ్య కార్యముల్.

అని శ్రీ సూత పౌరాణికాగ్రేసరుండు శౌనకాది మహా
ర్షులకు శ్రీ భాగవత మహిమమును ప్రబోధించెను. 124

చెలఁగి వికృతి వత్సర మార్గ ♦ శీర్ష కృష్ణ
నవమి నిశిని సంకల్పించి ♦ నాఁడ దశమి
మొదలిడితి వ్రాయ నొక మాస♦మునకె పూర్తి
గా రచింపించె స్వామి భా♦గవత మహిమ. 125

మంగళము జగత్పతికిన్
మంగళము చరాచరేక ♦ మంజుల గతికిన్

అడవి పువ్వులు

అన్యాపదేశములలో నీతిరత్నములు పొదగఁబడినవి.

వెల 1-0-0

రామదాసు

ఇది చక్కని విమర్శగ్రంథము.

వెల 1-0-0

శ్రీమ … వతము

ఏకాదశ ద్వాదశ స … ్రటము అచ్చగుచున్న

వలయువారు గ్రంథకర్తకువ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

అడ్రసు:

మిన్నికంటి గురునాథశర్మ

బ్రాడీపేట 5-వ లైను, ఆరండల్ పేట పోః

గుంటూరు.

మంగళ మఖిలోన్నతికిఁ
మంగళము హరిహరనాథ ♦ మహితాకృతికిఁ. 126

స్వర్ణత్వక్పరిధాన దీప్త జఠరాం ♦ చత్సర్వ ధాత్రండ సం
పూర్ణా కీర్ణ పవిత్ర నిర్మలయశః ♦ పూరా మహోదార క్షీ
రార్ణోరాశి మహీధ్ర సంతత నివా♦సా! వాసవాబ్జాసనా
ధ్యర్ణైశ్వర్య విచిత్ర చర్య బుధ కా♦ర్యార్థాగృహీతాకృతీ!
నిష్కల వసుధా జల శో
చిష్కళ మరున్నభో వి♦స్ఫురత్వర వీర్యా
విష్కృత సత్తాస్ఫూర్తీ!
విష్కిర వృషభాధిపాంస ♦ విహృతి విలోలా! 128

మాలిని॥ వినను దమరపాలా! ♦ వేదమార్గానుకూలా!
దనుజమద విభంగా! ♦ తార్క్ష్యగోరాట్తురంగా!
మునిజననుతపాదా! ♦ బోధలీలావినోదా!
జనకగిరిసుతేశా! ♦ సర్వవిశ్వప్రకాశా! 129

ఇది శ్రీ భగవదనుగ్రహాలబ్ధ కవితా చరిత్ర శ్రీవత్సగోత్రపవిత్ర
మిన్నికంటి వంశాంబుధి తారాకళత్ర పేరనామాత్యపౌత్ర
సుబ్బమాంబా లక్ష్మణమంత్రిపుత్ర ఉభయభాషాప్రవీణ
వేదాంతపారీణ గురునాథశర్మ ప్రణీతంబైన
శ్రీ భాగవత మహిమము షష్ఠాధ్యాయము
సర్వము సంపూర్ణము.

హరిహరనాథార్పణమస్తు.

శ్రీమద్భాగవత [illegible]

శుద్ధ పత్రము[illegible]

పేజీ - పంక్తి.	తప్పు.	
4 - 18	ఆకేయి	ఆరేయి
8 - 2	భూతము	బూతము
10 - 22	నీంద్రులు	నీందులు
14 - 2	ప్రవేసాలు	ప్రవేసాల
16 - 4	య్యావ	య్యాన
18 - 2	యచ్చుట	యిచ్చుట
4	వచ్చితివయ్యా బ్రహ్మఋషివర్య	వచ్చితి నింతకుఁ దేతికొనర
30 - 8	నెవ్వండైవన్	నుక్కుఁడెవఁడున్
38 - 3	వ్యక్తులకుఁ గష్టసుఖములు	వ్యక్తుల జరనిదుర తొలఁగు
4	భక్తి వలనఁ గలుగు	భక్తియు నెలమిఁ గను .
41 - 19	భక్తి నారద సమాగమం	కుమార నారద సంవాదం
43 - 10	ఎచటి	ఎచట
50 - 22	గాడ్డ	గాడ్ద
67 - 5	అరసినాఁడ నీవు ప్రారబ్ధ	కాంచినాఁడ నీవు గతకర్మ
70 - 14	యఁ	యనఁ
98 - 14	బట్టెనొకతె	బట్టియుండె
106 - 20	ట్పురుషు	ట్పురుషుం
107 - 1	నిర్భం	నిర్పం
109 - 5	స్కంధమునఁబడు	స్కంధమునఁ బడి యధ్యాయములను ద్వితీయస్కంధమునం బడు
110 - 7	ధర్ప	దర్ప
120 - 22	రొటె	రొట్టె
128 - 6	తాండవింప	తవరుమండ
16	పొందికె	పొందనే
135 - 19	గడ[illegible]	గడచన